KORDA KÖNYVEK
9—10

KRISZTUS ANYJA

ELMÉLKEDÉSEK A BOLD. SZŰZ MÁRIÁRÓL

ANGOLBÓL FORDITOTTA:
F. SOÓS I.

BUDAPEST, 1925.

KRISZTUS ANYJA

ELMÉLKEDÉSEK A BOLD. SZŰZ MÁRIÁRÓL

ANGOLBÓL FORDITOTTA:

F. SOÓS ISTVÁN

„JOGOSITOTT KIADÁS"

BUDAPEST, 1925.

HORDA R.-T. FŐBIZOMÁNYA

VIII. Mikszáth Kálmán-tér 3.

Nihil obstat.

Dr. Stephanus Ambrus
censor.

Nr. 1775.

Imprimatur.

Agriae, die 25. mensis Aprilis a. 1925.

Ludovicus
archiepiscopus.

„A Szív" Szent József-nyomdája Mezökövesden.

A szeplőtelen!

„A szent hajlék, melyet készítettél kezdettől fogva.“ (Bölcs. IX. 8.)

Első előgyakorlat: A Szeplőtelen fogantatás képe vagy érme.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy megérthessed.

1. pont.

A SZENT HAJLÉK ELŐKÉSZÍTÉSE.

Miért nevezhető Mária a szent hajléknak? Megmondja ő maga — mert az egyház Máriára alkalmazza e szavakat: „Aki engem teremtett, hajlékomban nyugodott.“ (Jéz. Sir. XXIV. 12.) Ott tartózkodott egy ideig, aki

„testté lőn és közöttünk lakozék". — Mikor kezdette el Isten ezt a hajlékot készíteni? Talán csak magán a Szeplőtelen fogantatás napján? Talán akkor, mikor ősszüleinkhez az asszony magzatáról szólott? Talán kevéssel a háború kitörése előtt az égben, mikor terveit keze első műveinek kinyilatkoztatta? — Sokkal, de sokkal régebben. A szent hajlék „kezdettől fogva" készült. És ezt Az mondja, Kinek nem volt kezdete, Kinek „sem napjainak kezdete, sem életének vége". (Zsid. VII. 3.) Ki azt mondja magáról: „Én vagyok Alfa és Omega, a kezdet és a vég". (Jel. I. 8.) Tehát a szent hajlék öröktől fogva készült Isten elméjében.

S milyen gondot fordíthatott Isten szűz Máriának előkészítésére, ki arra volt rendelve, hogy anyja legyen az ő fiának! És minő gondot fordít az én előkészítésemre. Én is mindig elméjében forogtam az Istennek. „Kezdettől fogva" arra készített engem, hogy megfeleljek a célnak, ameiyre teremtett. Ezen a földön nagy gondot fordítunk azoknak kiképzésére, akik bizonyos hivatalok betölté-

sére vannak hivatva s minél magasabb az a hivatal, annál gondosabb a kiképzés. Mekkora gondot fordítanak a királyi vérből származó hercegek kiképzésére! Mennyi gonddal készítik elő a papot, a szerzetest az ő magasztos hivatására! Ám Isten sokkal előbb kezdett a mi előkészítésünkön munkálkodni, mint mi magunk és ő egy rendkívül fontos hivatalra: — a mi lelkünk megmentésére készít elő bennünket, arra a célra, amelyre Ádámnak minden egyes ivadékát teremtette. Isten minden gyermekének tarka életképe ennek az előkészítésnek egy részlete — életünk útjának minden fordulata, minden véletlennek, szükségtelennek látszó eseménye az ő kezének műve. Tévedéseinket és csalódásainkat, sőt még bűneinket is képes ő a bánat révén a javunkra fordítani, ahogy Mária Magdolnával, szent Péterrel és számtalan másokkal tette. Ő tudja, hogy lehet jót származtatni a rosszból és hogyan kell mindent javukra fordítani azoknak, kik őt szeretik.

Hát nekem mi a teendőm ebben a dolog-

ban? — Az hogy úgy tegyek, ahogy szűz Mária tett: hogy t. i. az ő terveivel közreműködve, bizonyítsam iránta való szeretetemet. Nem szabad panaszkodnom az ellen, amit ő elrendel. Legyen hitem elég erős ahhoz, hogy elhigyjem, miszerint nemcsak a jelenben működik közre minden dolog arra, hogy megfeleljek a célnak, melyre Isten teremtett; hanem a multban is — amely miatt tán sokszor nyugtalankodom — Isten működött és készitett elő lépésről lépésre, hogy azzá legyek, ami az ő szándéka velem. A valóságban tényleg a hit hiánya az, ami bajaimnak és nehézségeimnek fenekén rejtőzik, azoknak alapját képezi. Nem akarom hinni, hogy ő megbocsát, elfelejt és jót származtat a rosszból. Ez akadályozza Istennek előkészítő munkáját rajtam, engem pedig képtelenné tesz arra a munkára, amelyre engem annyi türelemmel előkészített. Hadd gongolkozzam ma Máriának tökéletes közreműködésén az Isten terveiben, aztán majd megkérem őt, nyerjen számomra több hitet és több szeretetet.

2. pont.

A SZENT HAJLÉK.

Mi volt az a szent hajlék? — Isten által különös módon előkészített emberi test és lélek avégre, hogy hajlékul szolgáljon, melyben az ő egyszülött Fia nyugodjék. Egy test, amelyről föltételezhetjük,hogy a szokottnál szebb volt, mert ha ebből a testből akart testet ölteni Az, „ki az emberek fiainál szebb volt," akkor ennek a testnek is szükségképen szépnek kellett lennie. „Te egészen szép vagy." Ám a *lélek* volt az, ami e hajlékot széppé tette. Ennek az előkészítése különleges és egyedülálló volt. Szűz Mária lelke sajátságos szépségű volt, mert azt sem az áteredő bűn, sem annak hatásai nem érintették. Nemcsak bűnmentes volt az, mint az én lelkem a keresztség után, hanem ahelyett hogy a bűnre lett volna hajlandó, fölfelé törekedett, a jó után vágyott. Szűz Mária lelkében soha nem fogamzott egyetlen szándékos tökéletlenség. Akaratában nem volt gyengeség, hanem teljesen egyezett Isten akaratával; s Szívében nem volt rosszravaló

hajlam. Ebben a csodálalos bűnmentességben részt vett az ő teste is, amennyiben az nem ismert betegséget, nem ismert romlást.

De nem tesszük ezzel Máriát majdnem hasonlóvá az ő Fiához? Nem, mert a különbség közöttük annyi, mint a különbség a Teremtő és a teremtmény között. Lehet különbség ennél nagyobb? Az ő Fia Isten volt és bűnmentes *természeténél* fogva. Mária ellenben *kegyelemnél* fogva. Mária bűn nélkül volt, mert Isten az ő teremtője ilyennek akarta őt teremteni, úgy hogy fogantatásának pillanatában azt mondhatta róla: „Egészen szép vagy, — szeplő nincsen benned".

Ilyen volt „a szent hajlék, mely kezdettől fogva készíttetett".

Szűz Mária pedig az én mintaképem. Vagy tán lehetetlennek látszik ez? Talán nehezemre esik ekkora tökéletességet utánozni? Hadd feleljek erre a kérdésre egy másikkal: Tehetett volna-e Isten másképen? Méltó lett volna-e hozzá, ha nekem más mintaképet ad, mint tökéleteset? Ha tanítványaink számára, akik pedig csak tisztán mulandó dol-

gokat tanulnak, a legjobb mintaképeket keressük, várhatjuk- e hogy Isten, ki az örökkévalókra oktat, az ő tanítványai elé kevésbé tökéletes mintaképet állítson? A föladat ne vegye el bátorságunkat. Isten nem kemény gazda, ki aratni akar ott is, ahol nem vetett. Ő nem vár többet tőlünk, mint amennyit adott, ő nem vár tökéletességet, hanem vár komoly törekvést. Vár hűséget és az adott kegyelemmel megfelelő közreműködést. Az állhatatosság és kitartás ezen erényekben volt az, ami Máriát Isten előtt kedvessé tette, a kegyelem teljében megőrizte, nem pedig szeplőtelen fogantatásának kiváltsága.

„Óh bűn nélkül fogantatott szűz Mária, könyörögj érettünk, kik hozzád menekszünk.“ Könyörögj, hogy én, ki teljes gyermeki szeretettel és csodálkozással vágyom anyámat utánozni, soha el ne veszítsem bátorságomat, hanem előre haladjak a tökéletesség útján, s ne essek kétségbe ha el nem érem azt; hanem amint telve vagyok hibákkal, telve legyek szeretettel, bizalommal és megnyugvással Isten szent akaratában. Így majd aztán

egy szép napon jó Anyámnak közbenjárása és segítsége mellett én is „szeplő nélkül állhatok az ő dicsőségének jelenlétében túláradó örömmel". (Jud. 24.)

Társalgás. „Isten, ki egy Szűznek szeplőtelen fogantatása által szent Fiadnak méltó lakást készítettél, kérünk téged, hogy Te, ki ugyanazon szent Fiad halálára való tekintetből, megőrizted őt a bűnnek minden szennyétől, engedd, nekünk is, hogy az ő közben járása által tisztán juthassunk el hozzád." (Collecta a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén.)

Elhatározás: Rajta leszek, hogy mintaképemet utánozzam.

Lelki csokor. „Azon legyetek, hogy hibátlanoknak és szeplőtleneknek találtassatok ő előtte békességben. (2. Pét. III. 14.)

Szűz Mária születésnapja.

„Bennem minden kegyelem." Jéz. Sir. XXIV. 25.

Első előgyakorlat: Mária születésének képe. Szent Anna, amint kisdedét kezében tartva

Istennek fölajánlja. A dajka várja, hogy a kisdedet bölcsőjébe tehesse. Szent Joakim belép a szobába. A kisded feje fölött galamb lebeg. Angyalok bámulják a jelenetet.

Második előgyakorlat: Tartsd kegyelemnek, hogy az angyalokkal te is bámulhatod a jelenetet és iparkodjál azt megérteni.

1. pont.
AZ ANGYALOK.

Mit jelent mindez? Miért érdeklődnek az angyalok annyira? Vajjon ennek a kisdednek születése annyira különbözött másokétól? Tényleg csodálatos volt az, de ez a kitűntetés nemcsak Joakimnak és Annának szólott. Nem hanem van itt azon túl még valami, ami az angyalok érdeklődését fölkelti. Ők ebben a kisdedben, melyet Anna Istennek fölajánl, bámulatra és imádásra méltó jelenetet látnak — egy lelket, melyet az áteredő bűn soha nem érintett. Ők látták Ádámot kegyelemben teremtve; látták Jeremiást és később Keresztelő Jánost szeplőtlenül születésüktől fogva, mivel az áteredő bűntől már

születésük előtt megtisztultak. Ezekben a lelkekben azonban nem láttak többet, mint akármely más lélekben, midőn elhagyja a keresztelő kutat, miután a kegyelem foglalta el az áteredő bűn helyét. Ám ők Máriában olyasmit látnak, amit eddig sohasem láttak, — egy lelket melynek szentsége fölülmúlja az angyalokét és emberekét, egy lelket, mely Istent tökéletesebben fogja dicsőíteni, mint bármely más teremtmény valaha dicsőítette a multban, vagy dicsőíthetné a jövőben. Nem csoda, ha az angyalok bámulatba merülnek.

Ők tudnak a Megtestesülésről sátán és Mihály főangyal küzdelme óta az égben; ime most látják az első lépést annak megvalósulásához. Elkészítve látják *a hajlékot,* amely mellett nem szűnnek meg Istent csodálni és magasztalni, ameddig csak e tiszta lélek e számüzetés töldjén él.

2. pont.
A KISDED.

Mária egy bizonyos célnak az elérésére született, ép úgy mint én. Ő avégre lett

teremtve, hogy Istent tisztelje, magasztalja s neki szolgáljon, akár én; teremtetett, hogy lelkét megmentse, mint én magam. — Isten nem nyilatkoztatta ki neki a Megtestesülés napjáig, hogy ő lesz majd az Isten Anyja — de ő felajánlotta magát, hogy azt teszi, amit Isten tőle kiván, — az ő rendelkezésére bocsátotta magát.

S ez az, amit nekem is tennem kell életemnek minden napján, ha meg akarok felelni a célnak, melyre Isten teremtett. Ime Uram, kész vagyok megtenni amit parancsolsz, mindent, amit akarsz, hogy ma tegyek. Lehet, hogy én sem tudom, ép úgy mint a bölcsőjében fekvő szeplőtelen kisded nem tudta, mi legyen a *különleges* cél, amelyet Isten nekem szánt; de ez nem határoz. Ha híven teljesítem kötelességemet bármi legyen az, vagyis teljesítem Istenért, hogy őt dicsérjem, magasztaljam és azzal neki szolgáljak, — akkor nem fogom elszalasztani azt a fontos pillanatot életemben, amikor Isten arra a különleges munkára hív, amelyet nekem szánt. — Ha akarom, mindennapi életemnek

minden apró-cseprő dolgát Istenért végezhetem, azzal a tiszta szándékkal, hogy tetszését keressem. Ez a legbiztosabb út arra, hogy közömbössé tegyem magamat az iránt, hogy a kötelesség teljesítésében én magam találok-e örömet vagy nem. És biztosít arról, hogy egy bizonyos szempontból minden kötelesség teljesítés örömömre válik. Isten engem erre a különleges dologra teremtett, melyet épen most kiván tőlem, tehát megteszem. Mily lélekemelő gondolat! Ez egyszere egy másik, — a természetfölötti tervet juttatja eszembe, ahol a kilátás egészen különböző. Ez az az igazság, melyet az a kisded, akinek születésnapja fölött ma elmélkedem, oly tökéletesen megértett. „Ime az Úrnak szolgáló leánya"-volt az ő kiáltása már akkoron. Ez pedig azért volt, mert Mária megértette a „pillanat szentségének értékét, hogy miként mondják, amint elérkezett életének ama pillanata és magas rendeltetése értésére adatott, igazán mondhatta: Ecce ancilla Domini!" Ő ezt a mondást megszokta, s mi sem volt természetesebb, mint

így szólania. — Igy kell szólnom nekem is, csak azután aszerint cselekedjem is, ahogy szűz Mária tette. Úgy is lesz! Meghajolok Isten szent akarata előtt életemnek sorsdöntő, válságos pillanataiban, nem természetes, hanem természetfeletti okokból, de nemcsak ezekben, hanem a mindennapi kisebb dolgokban is, melyek életemben előfordulnak.

3. pont.

A GALAMB.

A Szentlélek az, ki jegyesét beárnyékolja. Ő volt az, ki betöltötte őt kegyelemmel a szeplőtelen fogantatás pillanatában. Ő az, aki megőrzi őt „malaszttal telve" életének minden pillanatában. Soha egy pillanatra meg nem szűnik a Szentlélek temploma lenni. (I. Kor. VI. 19.) Mindig képes lesz azt mondani neki: „Egészen szép vagy, Szerelmesem, és szeplő nincs tebenned." (Ének. IV. 7.) Miért? Mert Mária soha „ki nem oltja a Szentlelket". (I. Tessz. V. 19.) Soha meg nem szomorítja Őt. (Ef. IV. 30.) És nemcsak hogy soha ellene nem szegül egyetlen

sugallatának, hanem figyelmen kívül sem hagy egyet sem. Ő a kegyelemnek tökéletesen megfelel.

Óh, mennyire szükséges, hogy lehajoljak ma a kisdedhez a bölcsőben és azt mondjam neki: „Imádkozzál érettem most!" Imádkozzál, hogy a Szentlelket soha ki ne oltsam, hanem mindenkor a kegyelem állapotában éljek. Imádkozzál, hogy Őt soha meg ne szomorítsam, Őt, akinek temploma vagyok, ellenállva rendelkezéseinek.

Társalgás a kisdeddel a bölcsőben.

Elhatározás. Becsüld nagyra a „pillanat szentségét" a mai napon.

Lelki csokor. „Bennem minden kegyelem megvagyon." (Jéz. Sir. XXIV. 25.)

Szűz Mária bemutatása a templomban.

„A szent lakóhelyen szolgáltam előtte." (Sir. XXIV. 14.)

Első előgyakorlat: A kis leányka a templom lépcsőin.

Második előgyakorlat: Kérem, hogy én is felajánlhassam magamat Istennek.

1. pont.

MÁRIA.

Három éves korában, mondja a hagyomány, Mária elhagyta otthonát, hogy elmenve a templomba ott éljen annak melléképületében, nem csupán mint más leányok az ő korában, hogy a templom iskolájába járjon, hanem hogy magát Istennek szentelje, hogy állandóan az Úr jelenlétének árnyékában tartózkodjék, miként hajdan Sámuel tette. Az ő vágya az volt már eme gyenge korában, hogy a maga részéről is megerősítse azt a fölajánlást, mellyel őt szülői már születésekor teljesen az Úrnak ajánlották, hogy vele elrejtett életet éljen, távol mindentől, ami a vele való benső egyesülést zavarhatná. Csak az Ő hívására várt, s amint az elhangzott, elhagyott mindent és követte a hívást. Másodhelyre szorultak még szülői is.

Ily örömmel és készséggel teljesítette Mária pillanatnyi célját. Isten hívta őt, és ő ment

hozzá. Nem tudta, hogy mivégre hívja őt, nem is akarta tudni. Neki elég volt az, hogy az Úr kivánja és hívja őt. Nyomban megjelent előtte, mint hajdanában Sámuel, mondván: „Im itt vagyok, mivel hívtál engem. Szólj, mert hallja a te szolgád.“ (I. Kir. III. 9.) Mária készen volt mindenre, amit az Úr kivánt.

Igy kellene tenni mindazoknak, kik Istennek szolgálni akarnak: késznek lenni állandóan mindenre, amit Ő kiván. Ezt azonban csak áldozatra kész lélekkel lehet elérni. Hogy Isten szolgáiatára mindenkor készen legyünk, a léleknek ki kell bontakozni minden egyébből, szabadnak kell lenni mindentől, ami őt visszatarthatná. Ez pedig áldozattal jár. Szűz Mária, amint magát a templomban bemutatja, különösen, bár nem kizárólagosan, mintaképe azoknak, kik a szerzetes életre vannak hívatva. De ne kövessünk el tévedést. A szerzetes nem azért szenteli magát Istennek *szabadon,* mivel szüleit, otthonát, vagyonát elhagyta. Lehet, hogy mindezeken az előkészületeken keresztül ment,

de azért még távolról sem áll Isten szolgálatában. A lélek kibontakozásának és szabaddá tételének nagy munkája a zárda falain belül megy végbe, mialatt a szerzetes rájön, hogy tulajdonképen *ő maga az,* aki ennek útját állja, és hogy míg önmagát le nem győzi, addig nem lesz képes Istennek szabadon és örömmel szolgálni, ahogy szűz Mária tette. És ezt meg kell tanulniok azoknak is, kik a zárdán kívül élnek, ha szűz Máriát követni akarják abban, hogy Isten hívásának mindenkor készséggel megfeleljenek, és parancsait teljesítsék. Nem az kivántatik tőlük, hogy elhagyják otthonukat, barátaikat, vagyonukat, hanem hogy lemondjonak *önmagukról.* Isten állandóan szólítja majd őket sokféle foglalkozásuk közepette is, és sohasem lehetnek annyira elfoglalva, hogy hívásának meg ne felelnének, ha önmagukon túlteszik magokat. „Ajánljátok fel testeteket élő szent Istennek tetsző áldozatul ésszerű szolgálatképen.“ (Róm. XII. 1.) Ajánljátok fel magatokat minden nap, minden órában, minden percben, ajánljátok fel minden örömötöket és fájdal-

matokat, bajaitokat és nehézségeiteket áldozatul Istennek, ki ésszerű szolgálatot vár tőletek. Ez az az oktatás, melyet a jeruzsálemi templom lépcsőin fölfelé haladó gyermek ma ad — az *önmegtagadás* föladata.

2. pont.

JOAKIM ÉS ANNA.

Szülei nem akadályozták kis leányukat szándékában. Ők már három évvel előbb meghozták áldozatukat, s nem akarták azt most visszavenni. Minden valószinűség szerint elmondották Máriának, hogy mily sokáig gyermektelenek voltak, mennyit kérték az Istent, s megigérték neki, hogy ha megáldja őket gyermekkel, ők azt az Ő szolgálatára szentelik. Elmondták neki azt is, hogy születésekor Istennek ajánlották őt azzal a szándékkal, hogy ha majd eléri korát, ő maga is Isten szolgálatára szenteli magát a templomban. És ime, a mai napon elkisérik kis leányukat a „szent lakóhelyre“, hogy ott „előtte szolgáljon“, s megfigyelik amint fölmegy a templom lépcsőin, melynek tetején

a főpap várja őt, hogy Isten nevében befogadja. Bármily elhagyatottnak találták is ettőlfogva lakásukat Joakim és Anna, megnyugodtak és nem gátolták gyermeküket abban, hogy Isten hívását kövesse, mert elismerték hogy az Úrnak első joga van hozzá s ennek kell első sorban érvényesülnie. Mily nagy megtiszteltetés az a szülőkre nézve, ha Isten valamely gyermeküket az ő szolgálatára meghívja, s mennyi áldás száll ezen a réven az egész családra! És ha érdemeket szerez az, ki Isten hívását követve, elhagyja atyját, anyját, testvéreit, barátait, bizonyára érdemeket szereznek azok is, kik talán nem csekélyebb áldozatot hozva, — bárha vérző szívvel is, gyermeküknek megengedik, hogy magát Isten szolgálatára szentelje. Isten nem feledkezik meg azokról a családi házakról amelyekből egy egy lelket magának kiválasztott. Ő nem hagyja magát a nagylelkűségben felülmúlni. Akik kincseikről lemondottak a földön, megtalálják azokat az égben.

3. pont.

SZUZ MÁRIA FOGADALMA.

Nem tudhatni pontosan, hogy Mária mikor tett fogadalmat a szüzességre, de valószínű, hogy nem az ő bemutatása napján. Vagy ha igen, akkor csak ideiglenes szüzességi fogadalmat tett, miként e templomiskola többi növendékei, arra az időre, míg az iskolát el nem hagyták, hogy férjhez adassanak. De valamikor az ő templomban tartózkodásának ideje alatt, amely időpontról Istenen kívül senki sem tud, Mária *örökös* szüzességet fogadott, s ezzel minden föntartás nélkül, egészen Istennek szentelte magát, kedves áldozatul.

Hogy megérthessük micsoda különös fogadalom volt ez Mária részéről, tudnunk kell, hogy akkoriban mindenki házas életet élt, még a papok és a főpapok is, és mindenki azt remélte, hogy az ő családja részesül abban a szerencsében, hogy belőle születik a Messiás, Máriának több oka lett volna ezt remélni, mint sok másoknak, hiszen ő Juda nemzetségéből és Dávid házából származott.

És ő mégis olyan fogadalmat tett, amely őt e reménységtől megfosztotta. Miért? Mert az ő önfeláldozása tökéletes vott, alázatossága pedig oly nagy, hogy sohasem tartotta lehetségesnek, hogy ő a Messiás anyja lehessen, s azért készakarva megfosztotta magát minden erreval ó kilátástól. Pedig épen ez az önmegtagadás volt az, ami Máriát az Istentől neki szánt rendeltetésre alkalmassá tette.

Szüzességi fogadalma, melyet Isten sugallatára tett, volt a szükséges eszköz az Ő terveinek kivitelére. Istennek utai nem a mi utaink. „Ime egy *szűz* fogan és fiat szül és az ő neve Emmanuelnek hívatik.“ (Iz. VII. 14.) Ámde szüzek nem voltak; és az a tény, hogy Izraelben minden anya azt remélte, hogy ő lesz a Messiás anyja, bizonyítéka volt annak, hogy az a „jel“, melyet Isten adott, teljesen ismeretlen volt. Ellenkezett a kor szellemével. És ez volt az Istennek alkalmas pillanat. Világosan kimondotta: „Hallgass leányom és lássad és hajtsd ide füledet és feledd el népednek és atyádnak házát; és a király nagyban megkivánja szépségedet. (Zs. XI-IV. 11,12.)

És mikor a kis Mária e hívásnak megfelelőleg örömmel ment a templom lépcsőin fölfelé, az angyalok már mint „a szüzek királynéját“ köszöntötték. Ő volt az első, hányan lépnek majd nyomdokaiba! „Ő utána szüzeket hoznak majd a király elé; szomszédait elédbe hozzák vigadozva és örvendezve; bevitetnek a király templomába. Atyáid helyébe fiaid születnek. (Vers. 15-17.)

Nem volna-e itt helyén egy intelem azoknak, kik Máriát követve, szüzességi fogadalmat tettek és amellett mégis túlbuzgósággal vágynak „gyermekeknek lelki anyjok“ lenni? Máriának nem voltak ilyen vágyai. Az ő egyedüli vágya volt: egyesülni Istennel. Az a lélek, amely magát méltatlannak tartja, hogy valamire felhasználtassék, rendesen az, akit Isten eszközül választ nagy dolgokra. Boldogok a lelki gyermekek anyái! Ámde még boldogabbak azok, kik Isten igéjét hallgatják és megtartják. Buzgalmuknak a lelkekért ne legyen határa, de legyen az mindig az önmegsemmisülés és nem tolakodó alázatosság leple alá takarva. Annak az alázatos-

ságnak a leple alá, amely megtanít bennünket cselekedni és nem beszélni, mintha nem is volnánk Istentől kiválasztva arra, hogy az ő dolgát végezzük. Az alázatosság nemhogy akadályt képezne, hanem inkább megkönnyíti Isten terveinek kivitelét.

Társalgás: Óh Mária, szüzek királynéja, engedd, hogy a te közbenjárásod által valamikor méltók legyünk a Magasságbelinek az Ő dicsőségének templomában bemutatni. (Collecta.)

Elhatározás. A mai napon gyakran fölajánlom magamat Istennek.

Lelki csokor. Kivánjatok szerencsét nekem mind, kik szeretitek az Urat, mert mikor kicsiny voltam, tetszettem a Magasságbelinek. (Officium.)

Szűz Mária eljegyzése.

„Jákob pedig nemzé Józsefet, Mária férjét, kitől született Jézus, ki Krisztusnak hívatik.“ (Máté I-16.)

Első előgyakorlat: Képzeld el a bold. Szűznek és szent Józsefnek eljegyzését.

Második előgyakorlat: Kérd a bizalom kegyelmét Istenben.

1. pont.

MÁRIA.

Tizenkét esztendő múlt el, amióta a kis leányka fölment a templom lépcsőjén, hogy magát Istennek bemutassa. Soha, ez alatt az idő alatt ajánlatának legcsekélyebb részét vissza nem vonta, hanem szünet nélkül élő áldozatul hozta magát; mindig telve malasztal, tökéletesen teltesíté Isten akaratát, dicsőítve őt minden gondolatával, szavával és cselekedetével, ahogy soha emberi teremtmény nem dicsőítette őt. Mennyivel gyarapíthatta Mária ez alatt a tizenkét év alatt az érdemeknek ama kincstárát, melyből később az egyház minden időkön át merített s melyhez annak gyermekei bizvást folyamodhattak, ha bűneikért eleget tenni akartak. Az egyház ugyanis minden egyes búcsúval ellátott ima vagy jócselekedet elvégzéseért megnyitja az

ő kincstárát, melyben Máriának túláradó érdemei, szent Fiának végtelen érdemeivel együtt föl vannak halmozva, s rendelkezésére bocsátja azokat a kérelmezőnek akár azért, hogy velök saját bűneiért eleget tegyen, akár hogy azokat a tisztítótűzben szenvedő lelkek javára fordítsa és az ő tartozásukat Istennél törlessze, s Isten szine látásához jutásukat elősegítse, ami után annyira vágyodnak.

Óh csodálatos kincstára az érdemeknek, melynél érdekelve van Jézus, ki végtelen érdemeit itt helyezte el; — érdekelve van Mária, kinek csodás érdemei mind ide kerültek; — érdekelve vannak a szentek, kiknek fölös elégtételei itt vannak elraktározva. Azt hisszük, hogy a szenvedő lelkek nagy érdeklődéssel várják a pillanatokat, mikor az egyház a kulcsokkal a kezében megjelenik és könyörög Ahhoz, kinek egyedül van joghatósága a tisztítóhely fölött, hogy ezek a kincsek egyik vagy másik léleknek rendelkezésére bocsáttassanak. És Ő, akinek igazsága úgy mint irgalma is határtalan, kiosztja azokat tetszése szerint. S vajjon ne

érdeklődjem-e én is ezen csodálatos kincstár iránt? — Nem akarom soha elmulasztani, hogy ki ne használjam azt. Azért minden reggel ez lesz szívből jövő fohászom: „Kivánom megnyerni mindazokat a búcsúkat, melyeket a mai napon nyerhetek.“

Ám eljött az idő, mikor Máriának el kellett hagyni a templomi magányt és elzárkózottságot, hogy férjhez menjen. Ő nem tehetett ez ellen semmit, miután fogadalma titkos volt, s szülei nem tudtak róla. Az egyetlen amit tehetett az volt, hogy a dolgot Istenre bízza. Őneki ajánlotta fel szüzességét és Őreá bízta, hogy megőrizze. Mily egyszerű és gyermekded bizalom! A számára kijelölt út egészen ellenkezőnek látszott azzal, amelyet ő magának választott, de azok jelölték ki neki, kiket Isten választott ki, hogy őt képviseljék vele szemben, t. i. a templom papjai, vagy szülői, vagy mindkettő. Mária erősen meg volt győződve hogy Isten nem tévedhet, hogy Ő két különféle irányba nem hívhat, s hogy minden közre fog működni ahhoz, hogy az Ő akarata teljesüljön, ha

csak azt helyezzük minden fölé. Mily szép tanulság számunkra! Hányszor történt életemben valami, ami egyik másik kedvenc tervemmel homlokegyenest ellenkezni látszott! És mégis, ha most visszatekintek, azt látom, hogy ha nem követem Isten hívását azon az uton, amely *látszólag* rosszfelé vezevezetett, sohasem lettem volna képes Isten dicsőségére irányuló tervemet megvalósítani.

Miért neveztetett Ábrahám Isten barátjának? — Nemde az ő nagy bizalmáért Isten iránt, amely bizalom abban nyilvánult meg, hogy készséggel ment bárhová hívta őt az Úr, még akkor is, mikor gyermekének föláldozását követelte tőle. Isten szeret minket tekervényes utakon vezetni, hogy így alkalmat adjon szeretetünket, bizalmunkat és engedelmességünket kimutatni. Ha Mária a saját utján jár és nem akart volna férjhez menni az ő fogadalma miatt, meghiúsította volna Isten tervét a Megtestesülésre vonatkozólag.

Én nem szeretném Istennek reám vonatkozó terveit meghiúsítani. Jusson ez eszembe legközelebb, amikor majd kisértve érzem

magamat az Ő hívására nem hallgatni, amely talán az én izlésemmel, kivánságaimmal, reményeimmel ellenkezik.

2. pont.

JÓZSEF.

A férfi, ki erre a kényes és felelősségterhes állásra kiválasztatott, a kedves szent József volt. Ő volt az az egyetlen férfi az egész világon, akiben Isten megbízhatott. Ő „igaz férfiú“ volt, olyan, aki nem gördített akadályt Isten tervei elé, hanem hallgatásával, finom érzésével, önfeláldozásával azon volt, hogy azokat előmozdítsa.

Foglalkozzunk egy kissé ezekkel a tulajdonságokkal, melyeket Isten keres és tekintetbe vesz, amikor olyas valakire van szüksége, akire valamely dolgát vagy titkát rábizhassa; s talán rájövök valamire, ami segítségemre lesz, hogy Isten szolgálatában buzgóbb legyek, nem annyira magamnak, mint inkább neki éljek.

Némelyek úgy gondolták, hogy Mária közölte titkát Józseffel, és ez készséggel vál-

lalt vele érdekközösséget mindenben úgyannyira, hogy maga is letette a szüzesség fogadalmát, így készülve arra, hogy szűz Máriának méltó jegyese, Jézusnak igazi nevelőatyja lehessen.

3. pont.
AZ ELJEGYZÉS.

Igy aztán megtörtént ez a szép eljegyzés, egybekelés. A Szentlélek, aki mindig őrködött az Ő arája fölött, megáldotta és megszentelte ennek a két szűzi léleknek egyesülését. Olyan egyesülés volt ez, melyben a testnek nem jutott szerep, hanem a lelki élet elérte a test, vagyis az érzékek révén azt a magasságot, amelyen a lélek igazi elemében van. Csak így érthetjük meg, hogy Józsefnek és Máriának szűztiszta együttélése mennyire elősegítette lelki életüket és hogy az angyalok mennyire örülhettek ennek az egyesülésnek, mely sokkal inkább égi, mint földi jelleggel birt.

Ezzel készen volt minden. A szűz, ki hívatva volt foganni és szülni a gyermeket,

kinek neve lészen Emmánuel, azaz Isten velünk, — védőt nyert Józsefben. Isten megtehette ezt a csodát és titokban tarthatta (a házasság leple alatt) a hitetlenek kiváncsi szeme elől. S ez volt egyelőre az Ő akarata. Mária az ő önzetlenségével kézhez szolgáltatta Istennek mindazt, amire szüksége volt, soha meg nem hiúsítva szándékait, sem akadályt nem gördítve útjába.

Így látjuk őt házi munkáit végezve a názáreti kis hajlékban, mialatt férje azon van, hogy ácsmunkájával eltartsa őt. Mária megváltoztatta lakását (a szülői házból József hajlékába költözött), — külső körülményei megváltoztak; de egyesülése Istennel nem szenvedett változást, az nem szakadt, nem zavarodott meg; gondolatai Istenre irányuló törekvésének mi sem volt képes útját vágni.

Mária az én mintaképem. Nekem is arra kell törekednem, hogy Istennel minél bensőbben, minél szorosabban egyesüljek, és hogy ezt az egyesülést a halandó élet változásai és fordulatai meg ne szakíthassák. Ez lesz az én boldog sorsom, ha van elég hitem arra,

hogy az élet minden körülményében Isten kezét lássam. Ha tudom, hogy Ő áll mögöttem, miért is kellene nyugtalankodnom az élet viszontagságai miatt? Az élet tengerén kell hogy hullámok legyenek. Nekem csak azon kell lennem, hogy az én kis sajkám mindig azoknak tetején lebegjen a lehető legnagyobb biztonsággal és nyugalommal. A Mester a kormánynál ül, és én *vele* vagyok a csónakban. Gondolataim inkább Őreá, mintsem a háborgó hullámokra irányulnak.

Társalgás a bold. Szűzzel, kérve őt, hogy nyerjen számomra erősebb hitet.

Elhatározás: Nem engedem, hogy Istennel való egyesülésemet bármi megszakítsa.

Lelki csokor. Óh szüzek Szüze, könyörögj érettünk!

Üdvözlégy Mária!

„Gábriel angyal elküldeték Istentől Galilea egy városába, melynek neve Názáret, egy szűzhöz, ki József nevű férfiúnak volt eljegyezve, Dávid házából; és a szűznek neve Mária

volt. És belépve az angyal, így szólt hozzá: Üdvözlégy, malaszttal teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között! (Luk. I. 26-28.)

Első előgyakorlat: Gábriel mondja az első Üdvözlégy Máriát.

Második előgyakorlat: Kérem a kegyelmet, hogy ezt az üdvözlést mindig jól mondhassam el.

Mikor minden készen volt és „elérkezett az idők teljessége" (Gal. IV. 4.) az ég megnyilt és Isten egyik küldötte, Gábriel főangyal, elküldeték Názáretbe titkos megbizással Máriához. Ismerte őt jól, s ezt az ismeretségét az első *Üdvözlégy Máriában* fejezte ki, mely valaha elmondatott. Elmélkedjünk eme bizalmas szavak fölött és igyekezzünk néhány jó gondolatot találni, hogy az angyali üdvözletet nagyobb áhitattal mondhassuk el.

1. pont.

UDVÖZLÉGY!

Az angyal tisztelettel üdvözli Máriát; mert bár még nem az Isten anyja, de szeplőtelen

s méltó minden tiszteletre; hozzá az angyal be van avatva a titokba, és ismeri Isten szándékait. „Üdvözlégy! malaszttal teljes."

Mit jelent ez a szó: „Ave" — Üdvözlégy? mellyel Gábriel híradását megkezdi. Ez a megbecsülésnek, tiszteletnek kifejezése. Ezzel szokták mindig üdvözölni a római császárt: Ave Caesar Imperator! Ámde nemcsak az üdvözlésnek egy formája ez; hanem magában foglalja azt is, hogy aki használja azt, figyelmet akar maga iránt kelteni, hogy van valami mondani vagy kérnivalója.

Hányszor mondom én: *Üdvözlégy Mária!* Mit értek ez alatt? Azt kellene értenem, hogy köszönteni akarom a Mennyország Királynéját teljes tisztelettel és áhítattal; valamint hogy én, az ő gyermeke, föl akarom magamra hívni Anyámnak figyelmét. Amikor meghallja üdvözlésemet, tudja, hogy valamit mondani vagy kérni akarok. Nem így van? És ha Mária hozzám fordulva azt mondaná: „Igen, gyermekem, mondjad mit akarsz?" — akkor kell hogy tudjam.

Az én üdvözlésem kell hogy felhívja

Máriának figyelmét arra, hogy itt vagyok, ha esetleg neki volna valami mondani vagy kivánni valója. Üdvözlégy Mária! Ime itt van a te gyermeked, készen megtenni bármit teéretted. Ha üdvözlésemet, illetve kérésemet meghallgatta, vajjon mindig meg is adja azt? Vagy talán bántja őt, mikor azt kell látnia, hogy gyermekének gondolatai tulajdonképen nem vele foglalkoznak, hanem másfelé kalandoznak.

Mitévő legyek? tudva, hogy biz ez velem is sokszor megtörténik; hogy tudniillik üdvözléseim nem azt mondják amit kellene. Nem volna-e jobb inkább egyáltalán el sem mondani azokat, mintsem kitenni magamat annak, hogy kellő tisztelet hiányában inkább megbántsam szeretett Anyámat? Óh nem. Nem szivesen hallja-e az anyja bölcsőben fekvő gyermekének hangját még ha síró és érthetetlen is az, s nem tudja kifejezni hogy mit akar? Az anya mindig megérti és képes kimagyarázni a kisded nyelvét, s megadja neki, ami neki való, habár az maga sem tudja mire van szüksége. Senki más, csak

az anya érti meg, hogy gyermeke őtet hívja, ha öntudatlanul is. Nem így áll-e a dolog az én könnyelműen és figyelmetlenül elmondott *Üdvözlégy Máriá*-immal? Elmondom azokat, mert Mária gyermeke vagyok; hisz ez a legtermészetesebb dolog; és ő majd úgy magyarázza azokat, ahogy anyai szíve sugallja. S valamint a bölcsőben fekvő kisded, örülök, ha érzem, hogy ő közelemben van, hogy sikerült figyelmét reám fordítani, habár talán csak szokásból tettem azt, s jóformán azt sem tudom, hogy miért.

Üdvözlégy Mária! Elmondom ezeket az áldott szavakat, ahányszor csak tudom, beléjök öntve minden tőlem telhető áhítatot és buzgóságot, s jó Anyámra hagyva, hogy ő pótolja, ami hiányzik belőlük.

2. pont.

MALASZTTAL TELJES.

Hogyan lehet Mária malaszttal teljes?

1. Mivel bűn nélkül fogantatott: vagyis az ő lelke az áteredő bűn helyett kegyelemmel volt telve. Ő mindig teljes volt malaszttal,

még mielőtt a kegyelmek szerzőjének Anyjává lett volna.

2. Mivel ő a kegyelemnek megfelelt. Ő mindig hű volt a kegyelemhez. Ő soha egyetlen alkalmat el nem mulasztott felhasználatlanul. — Minél hűebb vagyok a kegyelem sugallatainak felhasználásában, annál jobban eltelek én is malaszttal. Az én hűségemen, nem Isten nagy lelkűségén fordul meg a dolog. Részéről a kegyelem sohasem hiányzik, hanem mindig készen vár rám.

3. Mivel ő egyre újabb kegyelmekre tett szert. Minden jól felhasznált kegyelem új kegyelemre jogosította őt, valamint engem is. Ő az ő érdemeinek erejénél fogva minden kegyelmet megnyerhet isteni Fiától, amire gyermekeinek szükségük van. Bizalommal fordulhatnak hozzá, mert Ő „az isteni kegyelem Anyja".

„*Bennem mindenféle kegyelem meg van az utra.*" (Sir. XXIV. 25.) Így szól Mária az ő gyermekeihez, s nála tényleg minden megvan, amire nekem szükségem van az utra, vagyis életem utjára. Ez az út nehéz, hiszen a ke-

reszt országutja az, az az út, melyen Jézus járt előttem. Sohasem fogom megkisérleni egyedül lépni rá, egyetlen órára sem, mert sok rajta a gödör; hanem kérni fogom Máriát, hogy kisérjen engem soha ki nem fogyó kegyelemkészletével. Jézus maga volt az, ki Anyját nekem adta és neki adta mind a kegyelmet is, amelyre tudja, hogy az utközben szükségem lesz. Minő gondoskodás! Ha nagyobb bizalommal használtam volna e kegyelem forrásokat, én is gazdagabb lehetnék kegyelmekben, mint aminő vagyok.

Üdvözlégy Mária! malaszttal teljes, te vagy az én Anyám. Hadd tegyem kezeimet a tiedbe és hadd maradjak közeledben. Igy majd nem lesz veszélyes az út reám nézve, és így képes leszek szent Fiadnak nyomdokaiba lépni, az ő keresztjének országutján.

3. pont.

AZ ÚR VAN TEVELED. ÁLDOTT VAGY AZ ASSZONYOK KÖZÖTT.

Az Úr van teveled. Ezek a szavak sokszor mondattak olyanokról vagy olyanoknak, akikre

Isten valami különös dolgot akart bízni. Vele volt Józseffel, mig az Putifár börtönében sínylődött, előkészítve őt népe megmentésének nagy munkájára az éhinség alatt. (Móz. I. XXXIX. 21.) „Én veled leszek", mondá Isten Mózesnak az égő csipkebokornál, mikor értésére adta, hogy ő lesz az, aki Izrael fiait kihozza Egyptomból, (Móz. II. 12.) Józsuénak pedig, kinek feladata volt a választott népet az igéret földére bevezetni, azt mondotta: „Amint Mózessel voltam, úgy leszek veled is. Ne félj és ne ijedj meg: mert a te Urad Istened veled van minden dologban, amit tenned kell. (Józs. I. 5—9.) „Az Úr van teveled, férfiak legerősebbike". Ezt az izenetet hozta az angyal Gedeonnak a cséplő szérűn, mert ott kellett hagynia búzáját és elmenni, hogy megszabadítsa Isten népét a bálványimádásból és ellenségeiktől. (Bir. VI. 12.)

És most, mikor arról van szó, hogy Mária kiválasztassék a legnagyobb dologra, mely valaha Ádám gyermekére bízatott, hogy tudniillik anyjává legyen Annak, ki hívatva volt nemcsak egy nemzetet, hanem az egész vi-

lágot megmenteni, Isten egy főangyalt küld és meghagyja, hogy azt mondja neki: *Az Úr van teveled.* Isten mindig vele volt Máriával; de mostantól fogva a Szentháromságnak mind a három személye vele lesz egész különös módon, hogy képessé tegyék őt Isten terveinek megvalósításában közreműködni.

Ám az izenet így szólt tovább: „Áldott vagy az asszonyok között". Gábriel elmondja neki, miszerint az Úr azt izeni, hogy ő áldott, és pedig áldottabb, mint az összes többi asszonyok. Ez aztán dicséret, magától az Istentől! Ám Máriát elhalmozhatja az Isten dicsérettel. Ő tele van alázatossággal, mert tele van kegyelemmel, és Isten tudja, hogy Mária ebből a szempontból nézi a dolgokat, nem a magáéból.

Ezekből a szavakból meríthetek némi vigasztalást a magam számára is. Isten néha bíz rám valamely dolgot, hogy végezzem el Őérette. Mily szerencsés vagyok, ha Ő szemel és választ ki engem! Ilyenkor aztán egészen biztos lehetek, hogy Ő velem lesz, amíg elvégzem azt. Hiszen az Ő munkája az, s

lesz rá gondja magának; de szüksége van eszközre. A munkás soha sincs messze eszközeitől, ha csak félre nem dobta azokat, mint hasznavehetetleneket. „Az Úr van teveled". Ha rajta vagyok, hogy Isten szolgálatára kész és alkalmas eszköz legyek, egyébb iránt nincs mit aggódnom. Majd fölhasznál, amikor szüksége lesz rám. Akkor az övé lesz minden felelősség a munkáért, és Ő velem lesz, amíg munkáját általam végezi.

Óh Mária, édes Anyám, segélj meg, hogy a dolgokat Isten szempontjából nézzem, ahogy te nézted. Nyerd meg számomra a kegyelmet, hogy telve legyek bizalommal minden dolog iránt, amelynek elvégzésével Isten bíz meg. S míg örülök annak, hogy amaz áldottak között lehetek, akiket Ő választ ki munkájának végzésére, nyerd meg nekem az alázatosság kegyelmét. És ha a munkás megengedné, hogy néhány dicsérő szó érje eszközét, csak azért legyen, mert számíthat eszközének alázatosságára, mivel tudja, hogy minden dicséret magára az Istenre száll.

Társalgás. Anyámmal utközben, míg együtt

megyünk: a kegyelemmel való közreműködésről; hogy munkámmal sohasem leszek egyedül; hogy mekkora áldás Istentől kiválasztatni, s az alázatosságról.

Elhatározás. Rózsafüzér-imádságom juttassa ma eszembe ezen gondolatok egyikét másikát.

Lelki csokor. „Áldott legyen az áldottak között. (Sir. XXIV. 4.)

Szűz Mária első szava.

„És Mária mondá az angyalnak: Hogyan legyen ez, minthogy férfit nem ismerek? (Luk. I. 34.)

Első előgyakorlat: Az angyali köszöntés képe.

Második előgyakorlat: Legyen Isten iránt elég nagy szeretetem ahhoz, hogy minden egyébtől elválasszon.

1. pont.

SZUZ MÁRIA HALLGATÁSA.

Nem tudjuk, hogy szűz Mária mivel volt elfoglalva, mikor az égi követ hozzá megér-

kezett. Rendesen úgy ábrázolják, ahogy térdenállva elmélkedik. Lehet hogy imádkozott; vagy lehet hogy munkában volt. Hogy imádkozott, az bizonyos, hiszen az ő szíve és elméje mindig fel volt emelve Istenhez s ebben áll az imádság. Isten pedig ép úgy kinyilatkoztathatja titkait azoknak, akik munkálkodnak, mint akik szemlélődésbe vannak elmerülve.

Nem csoda, ha Mária figyelme lekötődik, hiszen az Istennek egy főangyalát látja maga előtt, ki őhozzá jött, őiránta tanúsít akkora tiszteletet, őhozzá intézi a rábízott izenetet: „Üdvözlégy! . . . malaszttal teljes; az Úr van teveled . . Áldott vagy az asszonyok között.“ Az izenetnek egyik mondata csodásabb és meglepőbb a másiknál. Mária nem beszél, de zavarba jön, míg azt gondolja magában: miféle köszöntés ez? Ő a dolgot tökéletesen fölfogja s azonnal tudja, mit jelent az izenet. Azt jelenti, hogy ő, az egyedüli nő, aki minden reménységtől megfosztotta magát, hogy a Messiás anyja lehessen; hogy ő, aki magát annyira méltatlannak tar-

totta erre, hogy miként a legenda mondja, azért imádkozott, hogy a Messiás anyjának szolgálója lehessen; hogy ő választatott ki Istentől arra, hogy áldott legyen az asszonyok között. És ő erre *megzavarodik*. Nem az angyalnak jelenléte, sem az izenet magasztos volta nem nyugtalanítja őt; az ő zavara mélyrehatóbb; de még mindig nem beszél, hanem hallgatva várja, hogy majd Isten kifejti előtte a titkot és útbaigazítja őt.

Mennyivel okosabb volna sok esetben nekem is, ha hallgatnék, legalább egy ideig, mikor zavarral, nehézséggel vagy kétséggel állok szemben. Egyről biztos lehetek, — hogy a baj Istentől küldött izenet, és ha türelmesen várok, majd felvilágosít és fényt derít arra, ami homályosnak látszik. Panaszkodással mitsem nyerek, csak elvesztem nyugalmamat és önuralmamat. De sokat nyerek hallgatással, mert a hallgatás ilyen körülmények között azt jelenti, hogy az ember Istennel társalog és szíve vele bensőbben egyesül, s talán épen ez volt a főok arra, amiért Isten az izenetet küldötte.

Gábriel látván, hogy a Szűz zavarban van, siet őt megnyugtatni: „Ne félj Mária!“ Ő Isten küldötte, Isten vigasztalását hozza s azért nevén szólítja. A vigasztalás soha sincsen messze, ha Istenhez fordulunk érte. Gábriel erre világosan elmondja neki, hogy mik az Istennek szándékai vele, ha beleegyezését adja és közreműködését megigéri, hogy tudniillik tényleg ő lesz a Messiás Anyja; hogy Jézusnak fogja őt nevezni; hogy Fia nagy leszen és a Magasságbelinek fog hivatni; hogy Isten trónt és királyságot ad neki és hogy az ő országának nem leszen vége.

2. pont.

MÁRIA ELSŐ SZAVA.

Amit Mária megfontolt szívében, most kimondja: „Hogyan lehet ez?“ Szent Bernardin, ki a bold. Szűz hét szavát a szeretet hét lángjának nevezi, ezt az első szót „az elválasztó szeretet lángjának“ mondja. (Flamma amoris separantis.) Találjuk ki miért.

„Hogyan lehet ez?“ Kérdése világosan mutatja, mi az oka aggodalmának: a gondolat szüzességi fogadalmára — arra a drága ajándékra, melyet kis leányka korában Istennek bemutatott. Ez kényszeríti Máriát, ki a hallgatást oly nagyra becsüli, arra, hogy beszéljen. „Hogyan lehet ez“ amellett, hogy fogadalmam is sértetlen maradjon? Mert ahhoz hű akarok maradni.

Mária az ő első szavával megmutatja, hogy szeretete Isten iránt oly bensőséges, hogy az minden egyébtől elválasztja őt Istenen kivül. Ő iránta való szeretetből tette azt a fogadalmat. Az elválasztó szeretet lángja volt az, mi bensejében égett, világosan megkülönböztetve Istent minden egyébtől, ami Vele való egyesülését gátolhatná. És ugyanennek a szeretetnek lángja az, ami őt most beszélni készteti: „Hogyan lehet ez?“ — hiszen én megváltam mindentől és Istennek vagyok szentelve. Szeretete annyira kikapcsolja őt minden egyébből, hogy még az Isten anyjává való kiválasztással járó tisztelet sem vonza őt, hanem inkább hajlandó megtartani Isten-

nel kötött szerződését, melyben azt igérte, hogy egészen az Övé lesz.

Hasonlítok-e ebben Máriához? megtartok-e minden igéretet híven, mit Istennek tettem? Mondom-e én is: „Hogyan lehet ez?“ tudva, hogy ma áldoztam, tudva, hogy bizonyos fogadalmakat tettem. Ezek mindmegannyi szeretet szálak, melyek kell hogy a világtól elválasszanak. Egyezségem Istennel, kell hogy fölötte álljon mindennek, hiszen minden az én hűségemen fordul meg. Mária aggódott, mert attól tartott, hogy fogadalma veszélyben forog; és az ő aggodalma tetszett Istennek.

Mária elválasztó szeretete Isten iránt kifolyása volt Isten elkülönítő szeretetének őiránta. Maga az ő szüzességi fogadalma is, mely emberileg szólva lehetetlenné tette neki, hogy a Messiásnak anyja legyen, egy része volt Isten tervének, elkülönítvén őt a világtól az Ő dicsőségére. Ha Isten valamit akar, hogy meglegyen, elkülöníti a lelket, amelyet annak kivitelére kiválasztott, habár a lélek abban a pillanatban épenséggel nem ismeri okait annak az átalakulásnak, mely neki annyi fáj-

dalmat okoz. Az elválasztás lehet helytől, családtól, vonzalmaktól, kedves reményektől és tervektől. Istennek elválasztó szeretete különféle alakokat ölt: de egyik vagy másik féle módon kell hogy elválassza, önmaguktól is azokat, kiket az ő szolgálatára akar fölhasználni. Szent Pál mondja önmagáról, hogy Isten elválasztotta őt korai gyermekségétől. (Gal. I. 15.) Senkisem gondolta volna, hogy ez az elválasztás akkor történt, mikor a keresztényeket halálra kereste és Isten egyházát mód fölött üldözte. Mi oly keveset értünk Isten terveiből, és a lelkeknek előkészítéséből az ő szolgálatára. Szent Pál mondja, hogy később „kiválasztatott Isten evangéliumára". (Róm. I. 1.) És amikor az Úrnak szüksége volt rá egy különös küldetésre, a rendelet kiadatott az egyháznak: „Válasszátok ki nekem Sault és Barnabást arra a munkára, amelyre szántam őket".

Segíts engem, Anyám, közreműködni a kegyelemmel, nehogy meghiúsítsam Istennek reám vonatkozó terveit, s mivel az ő szeretete elválasztó, olyan legyen az enyém is —

elég erős arra, hogy elválasszon engem mindentől, kivéve az ő akaratától.

Társalgás Máriával, kérve őt, hogy nyerje meg nekem a kegyelmet, melynél fogva vele mondhassam: „Hogyan lehet ez?“ valahányszor a legcsekélyebb dolog fölmerül közöttem és Isten iránt való kötelességem között.

Elhatározás. Nem engedem, hogy ma bármi is elválasszon Isten szeretetétől.

Lelki csokor. „Hogyan lehet ez?“

Szűz Mária második szava.

„A Szentlélek száll tereád, és a magasságbelinek ereje megárnyékoz téged. És azért a Szent is, ki tőled születik, Isten Fiának fog hívatni. Mire Mária mondá: Ime az Úrnak szolgáló leánya; legyen nekem a te igéd szerint“. (Luk. I. 35. 38.)

Első előgyakorlat: Az angyali köszöntés képe.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy az első örvendetes titokba mélyen behatolhass.

1. pont.

GÁBRIEL MAGYARÁZATA.

Szűz Mária kérdésére válaszolva, az angyal egész egyszerűen kimagyarázza, hogy mikép valósulnak meg Isten tervei. „A Szentlélek száll tereád". A jövendölések ezt egyetlen szóval sem említették. A Szentlélek közreműködésére sohasem történt hivatkozás, míg csak az angyal Máriának tudtára nem adta, hogy jogos zavarában megnyugtassa őt. S mihelyt Mária megértette, hogy itt a Szentlélek működik közre, azonnal megnyugodott, — minden zavara megszűnt.

Követem-e én ebben szűz Anyám példáját? Megnyugszom-e azonnal, mihelyt fölismerem, hogy amit tőlem követelnek, az a Szentlélek sugallatára történik? Megszűnik-e a zavar, a határozatlanság, a kérdezősködés még akkor is, ha talán a sugallat látszólag rombadönti terveimet és ellenkezik mindazzal, ami eddig jónak látszott? Nem szükséges, hogy Isten rendelkezéseit *megértsem*, de mihelyt fölismerem, hogy azok az Ő rendelkezései, szükséges, hogy azokhoz hozzájáruljak, ke-

rüljön bármibe, mert különben lelkem megzavarodik. A Szentlélek munkájával való közreműködés olyan csendes békét fog eredményezni, amelyet bármennyire változatos külső dolgok nem lesznek képesek megzavarni.

Azután az angyal nénjéről, Erzsébetről beszél Máriának, és azokról a csodás dolgokról, melyek vele történnek, hogy ezzel bebizonyítsa neki, miszerint „Istennél semmi sem lehetetlen", — hogy neki, mint a természet Urának, hatalma van a természet törvényei fölött, és hogy ha Ő ilyen igéreteket tesz, aminőket most hallott: „a Szent, ki tőled születik, Isten fiának hívatik" — azok mind beteljesednek.

2. pont.

SZŰZ MÁRIA MÁSODIK SZAVA.

Erre ismét Mária mondja: „Ime az Úrnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint". Beleegyezését adja, késznek nyilatkozik Istennel közreműködni; és abbban a pillanatban „az Ige testté lőn". Gábriel imádja az Isten-embert, ahogy megigérte az égi küz-

delem idején, s ezzel küldetése be lévén végezve, eltávozott.

Szent Bernardin szűz Mária második szavát „az *átalakító* szeretet lángjának" (flamma amoris transformantis) nevezi. Bizonyos, hogy szeretet idézte elő ajkairól a szót, de micsoda értelemben volt az *átalakító* szeretet?

1.. *Átalakítás volt az szűz Máriára nézve.* Első szava elválasztotta őt Attól, ki szerette őt; második szava átalakította őt Azzá, aki szerette őt. Eggyé tette őket mindenkorra. „Ime az Úrnak szolgáló leánya". Itt vagyok ime, hogy megtegyek bármit, amit tőlem kivánsz. Nem gördítek akadályt utadba. Fiat. „Legyen nekem a te igéd szerint". Ez a szó nemcsak Istennel való tökéletes egyesülésének eredménye és bizonyítéka volt, hanem egyúttal életének forduló pontja, s nemcsak az ő, hanem az egész világ életének. Öntudatlanul bár, de ég és föld várt Máriának erre a szavára, amelyet ő esetleg vissza is tarthatott volna. De ő kimondotta a szót és ezzel Istennek munkatársává szegődött; ezzel szolgálóból anyává alakult, és ennek

az átalakulásnak pillanatában belátta mindazt, ami ezzel vele járt — meglátta a Kálváriát, és mégis rámondotta: Fiat. „Legyen nekem!". Látta magát átalakulva Krisztus képévé (2. Kor. III. 18.) kín és szenvedés révén, és mégsem tartotta vissza a nagyjelentőségű szót: Fiat. Miért? Azért mert szeretett. És ettől a pillanattól megkezdődött lelkében az átalakulás folyamata; és az átalakító szeretet lángja egyre fényesebben égett, megvilágítva előtte az isteni szeretetnek magasságokba és mélységekbe vezető utait, s minden lépésnél úgy átalakítva őt, hogy nem riadt vissza semmitől.

2. *Átalakítás volt a világra nézve.* Máriának ez a szava, mellyel beleegyezését adta Istennek megváltási tervéhez, megváltoztatta az egész világ színét. Új korszak következett, új időszámítás. Meg lett alapítva „az idők teljessége" (Gal. IV. 4.) Isten ideje. (Anno Domini.) Ebből kifolyólag Isten már az emberek között lakozott. Az evangélium kovásza, mely hivatva volt az egész világot átéleszteni, már elkezdett működni. Szűz Mária szava a világ átalakítását eredményezte, s bár

„a világ nem ismerte meg Őt“, a világ nem volt többé a régi.

3. Ez a szó *átalakító a lélekre nézve*, mely azt magáévá teszi. Minden lélek, amely igazán mondja: „Ime az Úrnak szolgáló leánya: legyen nekem a te igéd szerint“, máris át van alakulva és hasonlóvá téve „az Isten Fiának képéhez“. (Róm. VIII. 29.) Ezt az átalakulást semmi más, mint csak szeretet idézheti elő a lélekben, mert ez önmegsemmisülést, készséges közreműködést jelent Isten akaratával; szent közömbösséget a saját terveink, módszereink és nézeteinkre vonatkozólag, — azt jelenti amit kifejez: Fiat, — legyen meg minden, amit Isten rendel. Ha ez így van, akkor az átalakulás teljes: az önző lélek önzetlenné; a gyenge erőssé; a félénk bátorrá; az ingadozó határozottá; a kétkedő bizakodóvá; az izgatott békéssé és nyugodtá válik. A mennyország mintegy megkezdődött a lélekben. A szeretet — előbb Isten szeretete ő iránta, aztán az ő szeretete Isten iránt — átalakította őt.

Lehetségesek ezek a nagy dolgok nálam

is? Igenis lehetségesek. Hogyan alakult át szűz Mária? Úgy, hogy Krisztus benne lakozott. Igy alakulhatok át én is, ha Krisztus bennem lakik. Minden szentáldozás kell hogy „az átalakító szeretet lángját" élessze bennem. Majd akkor képes leszek az Ő kérésére: „Fiam, add nekem szívedet" azt mondani neki: „Legyen nekem a te igéd szerint" és ő azt tesz az én szívemmel, amit akar. És ha nem gördítek akadályt útjába, az ő szeretete átalakít engem mindazzá, amivé akarja hogy legyek.

Társalgás a szent Szűzzel, kérve őt, hogy szerezze meg nekem az engedelmesség kegyelmét, mely egyedül képes engem átalakítani.

Elhatározás. Nem teszek semmit a mai napon, ami az átalakulás folyamatát bennem gátolhatná.

Lelki csokor. „ Az Úr angyala köszönté szűz Máriát és méhébe fogadá Szentlélektől szent Fiát.

Szűz Mária harmadik szava.

„És belépve Zakariás házába, köszöntötte Erzsébetet“. (Luk. I. 40.)

Első előgyakorlat: Mária köszönti Erzsébetet.

Második előgyakorlat: A felebaráti szeretet kegyelme.

1. pont.

SZŰZ MÁRIA FELEBARÁTI SZERETETE.

Miután az angyal elhagyta őt, Mária gongondolatai, az égi izenetnek nem ama részével foglalkoztak, amelyek őreá magára vonatkoztak, hanem azzal, ami csak mellékesen lett neki kinyilatkoztatva, nénjét, Erzsébetet illetőleg. Mekkora önzetlenség és felebaráti szeretet Máriában! Kiragadja az izenetből azt a kis részt, mely senki másra nem vonatkozik; gondolja, hogy tán nem hiába lett ez neki mondva — nénjének talán szüksége van őreá; és így ahelyett, hogy elmerült volna a neki mondott és vele történt nagy dolgokba, útrakel ama napokban és elindul a hegyvidékre sietve,

hogy rokoni látogatást tegyen. És Jézust magával vitte.

Mária az én példaképem és eljárásában bizonyára sok tanulni valót találok. Egyik az, hogy a felebaráti szeretet előbbrevaló mindennél, néha még a lelkigyakorlatoknál, imádságnál, elmélkedésnél és misehallgatásnál is. Látom azt is, hogy bár Isten jótéteményeit mindig eszemben kell tartanom, nem szükséges a nekem adott benső kegyelmekkel túlsokat foglalkoznom; nem kell sokat törődnöm a dicsérő szavakkal, még ha egyenesen Istentől származnának is; vagy bármely munkával, melyet általam végbevitt. Sokkal hasznosabb fölkelni és a legközelebbi teendőt végezni, elindulva a nehézségek hegyvidéke felé, ha a szükség úgy kivánja s így elfordítani gondolataimat önmagamról azzal, hogy másvalaki érdekében teszek valamit. Igy cselekedve nem vallom kárát a nyert kegyelmeknek, mert Jézust magammal viszem és vele együtt szállunk szembe az élet utjának nehézségeivel.

2. pont.
MÁRIA KÖSZÖNTÉSE.

Mária köszöntötte Erzsébetet. A szentírás nem mondja el miben állt ez a köszöntés, de azt tudjuk, hogy szavak mondattak, mert Erzsébet *hallotta* azokat. „Köszöntésed szava — úgymond — füleimbe hangzott". Valószínűleg a zsidóknál szokásos köszöntés volt: „Az Úr veled!" De milyen különböző jelentése van e szavaknak Mária ajkain! Ő, a megtestesült Igének Anyja, magával hozta őt Zakariás házába. Tényleg maga az Úr van ott oly módon, ahogy azelőtt sohasem volt. Keresztelő János, bár még meg nem született, megérti a köszöntést és megmozdul anyja méhében, hogy imádja Istenét; és ebben a pillanatban Jézus, kinek munkája a földön már megkezdődött, megtisztítja előfutárját az áteredő bűnnek szennyétől. — Erzsébet is megérti, hogy minő értelemben mondattak a szavak, mert a Szentlélek, aki vele is nagy dolgokat cselekedett, közölte vele ez égi titkot az anyát és gyermeket illetőleg. Készen várja látogatóit s mikor

Mária elmondja a csodás köszöntést: „Az Úr veled", Szentlélekkel eltelve feleli: Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse". Azután arra a nagy megtiszteltetésre gondol, melyben Isten az ő otthonát részesíti, megengedvén, hogy Mária az ő gyermekével meglátogassa őt. „Honnan ez nekem, hogy az én Uramnak Anyja jön hozzám?" Erre elmondja Máriának az örömet, melyet bensejében érzett és hozzá teszi: „Boldog vagy te, aki hittél, mint mindaz amit az Úr mondott a gyermekről, most beteljesül".

Így nyer Mária teljes biztosítást, hogy minden igaz, nem mintha kételkedett és megnyugtatásra szorult volna, hanem azért mégis jóleshetett neki hallani, mikor az ő Ura Anyjának nevezi őt oly valaki, ki ezt az ujságot nem hallhatta emberi ajkakról.

Erzsébet azért látta mindezt olyan tisztán, mert „betelt Szentlélekkel és hitte, hogy Mária csukugyan az Isten Anyja. Olyan igazság ez, amit sokan még a huszadik században sem értettek meg. Ennek az oka pedig az, hogy

nem értették meg a Megtestesülés jelentőségét. „Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria". (Áldjon meg minket az ő kisdedével a kegyes szűz Mária.)

3. pont.
MÁRIA HARMADIK SZAVA.

Szent Bernardin ezt a harmadik szót a „közlékeny szeretet lángjának" mondja — (Flamma amoris communicantis.) Mihelyt Mária „a szép szeretet Anyja" lett, ezt a szeretetet közölni akarta másokkal, de nem az ő titkát, nem, erről nem beszél, csak azt óhajtotta, hogy a szeretetnek lángja, mely benne égett, elérjen másokat is. Így aztán nemcsak Mária maga sietett, hanem Jézus is az ő Szíve alatt siettette őt, hogy a „hegyvidékre" menjen. Ő igyekszik megkezdeni munkáját minél előbb. Jézus, az isteni szeretet az, mely belép Zakariás házába és köszönti Erzsébetet. Jézusnak a bűnösökért már akkor lángoló Szíve az, mely János szívéhez szól. Erzsébet csak azért képes oly világosan megérteni a titkokat, melyek őt körülveszik, mivel Isten, ki hozzánk

való szeretetből testet öltött, közölte vele ezt a szeretetet. Óh igen, Máriának harmadik szava tényleg a közlékeny szeretet szava, mert ő maga körül mindenkivel megosztja Jézust, aki a megtestesült szeretet.

Óh szép szeretet Anyja, miért is fordulnak Évának szegény, számkivetett fiai oly állandóan tehozzád? Nem-e épen ezen közlékeny szeretetnek lángja miatt? Nem azért-e, mivel tudják, hogy Máriához menni annyi, mint Jézushoz menni? s hogy ha Mária Szívéhez folyamodnak, Jézus Szíve adja meg a választ ő általa; hogy Máriának első teendője közölni velök Jézus szeretetét?

Három hónapig tartózkodott Mária Zakariás házában, s minden idő alatt ott lakott vele a közlékeny szeretet lángja, egy fényesebben lobogva Szívében. Minő kitüntetés Zakariás házára! Azt olvassuk a szent történetben, hogy egyszer „az Úr frigyszekrénye a gethei Obededom házában lakott három hónapig és hogy az Úr megáldotta Obededomot és minden házinépét". (2 Kir. VI. 11.) Mennyi áldás szállhatott akkor Zakariás

házatájára, mialatt Mária, az új szövetség szekrénye, ott tartózkodott! „Foederis arca, ora pro nobis!“ Könyörögj érettünk, hogy mi megnyerjük mindazt az áldást, mely azokra száll, kik téged állandó vendégük gyanánt befogadnak.

Ám Mária az én példaképem. Van-e valami, az ő látogatásában Erzsébetnél, amiben őt utánozhatnám? Hadd vizsgálom meg lelkiismeretemet ez elmélkedésnél felmerült néhány pontra nézve. Sietek-e gyakarolni a felebaráti szeretetet, kivált ha nem kedvező pillanatban akarják azt igénybe venni?

Magammal viszem-e mindig Jézust, mikor barátaim látogatására indulok?

Érzik-e azok akiket meglátogatok, hogy Jézus és Mária áldását viszem körükbe?

Mindez csak úgy történhetik, ha a közlékeny szeretet lángja ég bennem. Hol szerezhetem meg ezt? Minden szentáldozásban, midőn Jézus az ő szeretetének szentségében hozzám jön. És ha nem gördítek akadályt utjába, közölni fogja magát másokkal énáltalam. Igyekszem tehát „Krisztushordozó“

lenni. „Dicsőítsétek és hordozzátok Krisztust a ti testetekben". (I. Kor. IV. 20.) Gyakran megtörténik, hogy Jézus ezt a munkát az ő gyermekei által végzi és közli szeretetét másokkal.

Társalgás a szent Szűzzel.

Elhatározás. Krisztus szeretetét akarom közölni mindazokkal, akikkel érintkezem, megemlékezve, hogy sokszor egy kis szívesség is elég egy-egy lélek megtérítésére. Egy jó szó, egy látogatás előmozdíthatja Isten terveit.

Lelki csokor. „Flamma amoris communicantis". — Közlékeny szeretet.

Szűz Mária negyedik szava.

„És Mária mondá: Magasztalja lelkem az Urat".

Első előgyakorlat: Mária dicsőítő éneke.

Második előgyakorlat: Sajátítsd el azt a lelkületet, mellyel Mária azt elmondotta.

1. pont.

MAGNIFICAT.

Amint Erzsébet Máriának és Jézusnak dicséretét és hálálkodását Istennek jótéteményeiért, melyekkel őt és gyermekét elhalmozta, Mária szólalt meg, hogy szavakba öntse a gondolatokat, melyek kebelében fölhalmozódtak. Mindenek előtt elzárja a kaput minden dicséret elől, mely őt érhetné: „Magasztalja lelkem az *Urat*" — Ő az, kit dicsérnünk és magasztalnunk kell — „és elmém örvendez az Üdvözítő Istenemben". Mária megérti, hogy mi az, ami őt megörvendezteti, tudniillik Jézusnak, az ő *Üdvözítőjének* jelenléte. Hiszen magában hordozza Azt, ki megőrízte őt az áteredő bűntől, és megfogja őrízni életének minden pillanatában a tényleges, személyes vétektől. Nem csoda, ha elméje örvendez.

Aztán tovább fejtegeti örömének, vigasságának okait. Egy az, hogy Isten nagy dolgokat cselekedett vele. Tekintetbe vette szolgálójának alázatosságát, vagy talán helyesebben *megaláztatását,* alárendelt állását. Reám tekintett kinek Szent a neve. És az ő kegyel-

me nemcsak nekem szól, hanem mindazoknak, kik őt félik. Azokért a nagy dolgokért, amiket velem cselekedett, „boldognak mondanak engem minden nemzetségek". Mária minden dicséretet és tiszteletet Istenre hárít. Önmagáról csak azért beszél, hogy alacsony voltára emlékeztessen, csak azért, hogy az ő kicsinysége magasztalja Istennek nagyságát mások szemében; csak azért, hogy boldognak mondván őt, emelkedjenek föl „Istenhez és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyjához, ki áldott mindörökké". (2. Kor. XI. 31.)

Gábriel „minden nemzetségek" élén áll. Mikor megvitte Máriának Isten izenetét, áldottnak mondotta őt. Erzsébet, a Szentlélektől sugalmazva, ugyanazt tette. És mégis oly sokan vannak manapság, akik azt gondolják, hogy beszennyezné ajkukat, ha az *áldott*, vagy *boldogságos* szűz Máriáról beszélnének. Lehet-e, hogy ne higyjék, miszerint Isten nagy dolgokat cselekedett vele? Lehet-e, hogy jobb szeretnek ama kevélyek között lenni, akiket Isten szétszór szívök szándékai miatt, vagy azok között a hatal-

masok között, akiket letesz székeikről, vagy azok között a gazdagok között, akiket üresen bocsát el? Lehet-e, hogy ne hallgassanak a Szentlélek sugallataira, ki megmondja nekik, hogy Mária áldott az asszonyok között? Hiszen éneklik a Magnificat-ot, mely elmondja nekik mennyire hajlandó Isten „fölmagasztalni az alázatosakat" és „betölteni jókkal az éhezőket". Óh boldogságos szűz Mária, Istennek Anyja, könyörögj mindazokért, kik téged a Magnificat éneklésével tisztelnek, hogy tiszteljenek annak megértésével is. Add, hogy ők is teljesítsék jövendölésedet: — „Boldognak mondanak minden nemzetségek", — és részesüljenek viszont azon áldásokban, melyeket te oly készséggel árasztasz gyermekeidre.

Mielőtt tovább mennénk, hadd kérdezzem meg magamat, mennyiben követem szűz Anyámat abban, hogy azonnal Istenre hárítok minden dicséretet, mely engem érhetne? Ő az, aki érettem, bennem és általam mindent megtesz; s minél többet ád, annál többet kellene kapnia. Tudta, hogy Máriánál

így lesz, azért bízhatott rá „nagy dolgokat". Tudta, hogy minden dicsőség őreá fog háramolni. Hadd látom mennyit adok én Isten dicsőségére? Ha reám bíz holmi apró dolgokat, ad például egy-egy eredeti gondolatot, egy szerencsés eszmét, valamely nehézségnek sikeres megoldását, egy pár jó szót másoknak javára — az-e az első gondolatom, hogy neki hálát adjak, mivel ez neki válik dicsőségére? Vagy nem-e inkább iparkodom elmondani másnak, elsorolni szavaimat és tetteimet, nem azért, hogy mások azon épüljenek, (bár a Sátán ezzel igyekszik megnyugtatni lelkiismeretemet,) hanem azért, hogy engem dicsérjenek azért, ami tulajdonképen nem is az enyém. Ilyképen megfosztom Istent az őt illető dicsőségtől, szándékosan magamnak foglalva le, ami az övé. Óh szűz Anyám, tanítsd meg gyermekedet arra, hogy mit jelent az alázatosság és hogy minden dicséret és dicsőség Istent illet meg jogosan.

2. pont.

AZ ÖRVENDEZŐ SZERETET LÁNGJA.

Ezt a nevet adja szent Bernardin szűz Mária negyedik szavának — „Flamma amoris jubilantis.“ Az ő szeretete Isten iránt oly erős volt, hogy kitört belőle e magasztaló dicsénekben. Nem volt képes tovább magában tartani mindazt, amit Isten vele tett; elkellett mondania másoknak; annyira telve volt örömmel, hogy kénytelen volt Isten dicséretét zengeni. S minden szeretete és örvendezése kifejezést talált a Magnificat-ban, a hálaénekben a Megtestesülésért, abban az énekben, mely világosan megmutatta, hogy Mária örömének oka az a dicsőség volt, mely a Megtestesülés által Istenre háramlott.

Az alatt az egész három hónap alatt, míg Zakariással és Erzsébettel együtt lakott a Magnificat-ot énekelte. Sőt azt énekelte az egész életén át, dacára, hogy a fájdalmak Anyja volt, mert az Isten dicsőségének gondolata mindig felülemelte őt önmagán és arra késztette, hogy dicsérje őt mindazért, amit vele cselekedett. Szűz Mária azért éne-

kelhette a *Magnificat-ot*, mivel kimondotta a *Fiat*-ot.

Mit tudok én ennek az örvendező szeretetnek lángjáról? Ha az Isten által tett nagy dolgok okozzák azt, akkor bizonyára bennem is égnie kellene. Hiszen elég sokat tett velem is arra, hogy bennem az örvendező szeretet lángját felgyulassza. De úgy van-e? Meglátszik-e az öröm, mely szívemben van, az arcomon, viselkedésemen, cselekedeteimen és néha talán szavaimon? Megérteti-e az én boldogságom, még viszontagságok közepette is másokkal, hogy mily nagy dolgokat vihet véghez Isten azokkal, kik őt szeretik? Ha igen, akkor dicsőítem őt és előmozdítom dicséretét másoknál is.

Óh szűz Anyám, tekints gyermekedre, ki sokszor elégedetlen, szomorú, bizalmatlan, zúgolódó és nyerd meg nekem „az örömnek olaját a gyászhoz és a dicséret ruháját a szomorúságban". (Iz. LXI. 3.) Taníts meg engem Fiat-ot mondani mindenre s ebből majd örvendetes Magnificat következik. Ta-

níts meg szeretni Isten akaratát és magasztalni Őt mindenért, amit teszen.

Társalgás a bold. Szűzzel.

Elhatározás. Hadd lássák örömemet mások is a mai napon.

Lelki csokor. Nagyasszonyunk a Magnificat-ot énekli fölötte édes zengedezéssel.

Szűz Mária hallgatása.

„Mária Erzsébettel maradt mintegy három hónapig, és visszatért házába". (Luk. I. 56.)

Első előgyakorlat: A szent Szűznek szobra.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy minden dolgodat Istenre bízzad.

1. pont.
MÁRIA VISSZATÉRÉSE.

Nem tudunk semmit, hogy mi történt ama három hónap alatt, de föltételezhetjük, hogy a dolgok úgy folytatódtak, ahogy kezdődtek. Nem valószínű, hogy Erzsébet csak egyszer mondotta el köszöntését, és csak egyszer beszélt a megtiszteltetésről, amely őtet azzal

érte, hogy az Isten Anyját vendégképen láthatta házában. Nem valószínű, hogy a még meg nem született előfutár ne üdvözölte volna ismételten Urát és Mesterét, kinek állandóan közelében volt. Lehetetlen elképzelni, hogy Mária ne zengette volna többször Isten dicséretét és saját méltatlanságát ama három hónap leforgása alatt. S mit mondjunk Jézusról? Ez volt földi életének első három hónapja, s ez alatt bizonyára kegyelem áradt ki belőle elsősorban szent Anyjára, továbbá mindazokra, kik a titokról tudtak. És ne feledkezzünk meg a család fejéről, Zakariásról. Ő, legalább fiának születése után, szintén tudott a titokról, mert dicsénekében „a magasságból származóról" beszél, ki meglátogatott minket. (Luk. I. 78.) Ő néma volt és „képtelen beszélni, de hiszen Mária az ő Fiával házában tartózkodott, aminek eredményeként Zakariásnak minden kételye eloszlott, s hogy most már részben megértette azt az örömet és vígságot, melyet Gábriel megigért neki; megértette hogyan történhetett, hogy

fia „el volt telve Szentlélekkel már anyja méhétől". (V. 15.)

De eljött az idő, mikor Máriának itt kell hagyni a magasan kitüntetett háznépet és haza kell mennie. A felebaráti szeretet munkája véget ért. Erzsébetnek nincs reá többé szüksége, és gondolatai visszatérnek férjére, Józsefre és Názáretre, arra a helyre, ahol Gábriel meglátogatta őt, s ahol a Szentlélek oly nagy dolgokat cselekedett vele.

2. pont.

SZŰZ MÁRIA HALLGATÁSA SZENT JÓZSEFFEL SZEMBEN.

Mikor legutóbb foglalkoztunk szent Józseffel, önfeláldozó életre szánta el magát a szűzesség fogadalma által. Azóta meghozta az áldozatot azzal, hogy nélkülözte Máriát, megengedvén, hogy elmenjen és szolgálatára legyen rokonának. Most pedig, mikor azt bevégezte, József valószinűleg elment érte, hogy haza hozza őt. Az angyalnak Máriánál tett látogatásáról József nem tud semmit, mivel Mária elzárva őrzi szívében a titkot. Ő nem

nyilatkoztatta azt ki senkinek. (Erzsébetnek a Szentlélek adta tudtára.) De baj és nyugtalanság várt a két hű lélekre. Ez természetes. Különös volna, ha Isten nem fogna bennünket szavunknál, midőn önmagunkat föláldozzuk neki. Úgy látszanék az, mintha nem adna nekünk hitelt.

Mária „úgy találtatott, hogy méhében fogant a Szentlélektől. Mire József, az ő férje, mivelhogy igaz volt, és nem akarta őt rossz hírbe hozni, titkon szándékozott őt elbocsájtani.“ (Máté I. 18. 19.) Mily sok van elmondva ezekben a kevés, egyszerű szavakban! Mennyi lelki kint takarnak azok! Hogyan gyanúsíthatta volna József az ő feleségét, kit a valódi tisztaságnak tartott, s kit oly gyengéden szeretett? És mégis kénytelen volt gyanúskodni, s mint igaz férfiú, köteles volt a törvényt megtartani, vagyis válólevelet adni neki és elbocsájtani házából. (Dent. XXIV. 1.) El is határozta, hogy megteszi ezt, de lehetőleg titkon, megőrizvén titkát mindenki előtt, a két tanú kivételével, kikre a válólevél kiállításánál szükség volt. Mily nemes eljárás volt

ez József részéről! A tövény megtartásáért kész lett volna föláldozni azt, ki előtte annyira kedves volt s egy csapással elvágni a legnemesebb vonzalmak szálait. Nem csoda, ha a Szentlélek igaz férfiúnak nevezi őt. Nem csoda, hogy ő volt az egyedüli az egész világon, akit Isten megbízhatott azzal, hogy vele közreműködjék.

És ha József szenvedett, mennyivel inkább szenvedett Mária, látva az ő lelki kínját, s tudva, hogy ő az oka vergődésének. Egy szó az ő részéről elegendő lett volna, hogy minden nehézséget eloszlasson, s már már úgy látszott, mintha Istennek dicsőségére szolgálna ezt a szót kimondani, vagy legalább is igazolta volna őt, ha véget vetett volna József szenvedésének, önmagát pedig megmentette volna a gyanútól, sőt talán szégyentől és megaláztatástól. De Mária meghozta az áldozatot, — kimondotta hogy: *Fiat!* — s ez az ő első nagy megpróbáltatása az ő szent Fiáért, Jézusért. S ezért nem mondja ki a szót, nem vonja vissza az áldozatot, hanem viseli nagylelkűen. Nem az ő dolga

Isten titkait napfényre hozni. Isten egyedül vele tárgyalt és ezekben a tárgyalásokban nem vehet részt még olyan kedves egyéniség sem, aminő neki szent József volt, ha csak Isten nem parancsolja. Mária hallgat és Istenre bízza önmagát, szenvedését és mindazt ami reá vonatkozik.

És ez az Istentől kijelölt pillanat, mikor a szükség tetőfokra hág, mikor mindkét gyermeke bizonyítékát adta hűségének és készséggel hagyja magát Őreá és szent akaratára, kerüljön bármibe. Álmában angyai jelenik meg Józsefnek, és fölfedi előtte a titkot, mire az ő fájdalma kimondhatatlan örömre változik.

Ha azon az uton iparkodom járni, melyen szűz Mária és a szentek jártak, nem kell önmagamat igazolni. Valószinű, hogy nem leszek oly nehéz próbára téve, mint Mária és József voltak, de bizonyára lesz az életemben sok apró alkalom, amikor tetszésemre lesz hagyva magamat a gyanú alól tisztázni, vagy pedig Istenre bízni a dolgot és iránta való szeretetből hallgatni és így önszeretetemből valamelyest föláldozni. Talán nehéz

kérdés eldönteni, hogy mikor jobb hallgatni és mikor beszélni. De mindenesetre nem kellene annyira sietnem önmagamat mentegetni és védekezni a vádak ellen, mint ahogy rendesen teszem. A várakozással semmit sem vesztek. Mária és József vártak, aminek az lett a következménye, hogy Isten maga tisztázta a dolgokat az ő igazolásukra, és megvigasztalta őket. Ha József megkérdezi Máriát, vagy ha Mária eloszlassa József kételyeit, mindketten igen következetesen járnak el; de ez talán nem vált volna Istennek dicsőségére, s talán nem részesültek volna abban a vigasztalásban, melyet Isten azok számára tartogat, kik nagylelkűek az áldozatban vele szemben.

Társalgás Máriával.

Elhatározás. Jövőben hallgatni fogok, ha hibát találnak bennem.

Lelki csokor. „Ne félj, József."

Szűz Mária várandósága.

„Balkeze fejem alatt, s jobbkeze átölel engem." (Ének. II. 6.)

„Az én szerelmesem az enyém, és én az övé". (Vers 16.)

Első előgyakorlat: Mária és József, amint várakoznak.

Második előgyakorlat: Hiszem, hogy Isten tervei a legjobbak.

1. pont.

NÁZÁRETBEN.

Igyekezzünk behatolni annak a hat hónapnak a történetébe, melyet Mária és József az isteni gyermek születése előtt együtt töltöttek. A szentírás hallgat ez időről, de a jámbor képzelődésnek nem lesz nehéz kiszínezni, ami ez alatt történt. Talán a Nagycsütörtöki szertartás, (amikor ugyanis az Oltáriszentséget egy rejtettebb helyre zárják) közelebb visz bennünket a valósághoz, mint bármi egyéb. Habár az Úr Jézus el van rejtve szemeink elől, mindenki tudja, hogy ott van az oltáron. Az angyalok állandóan imádják, a hívők csatlakoznak hozzájuk s nehezen várják a napot, mikor halottaiból feltámad és újra mutatja magát. Ő pedig azzal tölti

idejét, hogy áldását és kegyelmét adja mindazoknak, kik őt keresik.

A názáreti szent ház valósággal Istennek szentélye volt, magában foglalva az oltárt, melyen a világ Megváltója pihent. Az angyalok állandóan imádták királyukat. A hívőket Mária és József képviselték, kiknek gondolatai és társalgása egyéb nem lehetett, mint a világra jövendő isteni gyermek. És ki mérheti meg a kegyelmeket és áldásokat, melyekkel ez a gyermek Máriát és hű jegyesét elhalmozta a várakozás, ima és szent társalgás eme hónapjai alatt, miközben gondos szülők szokása szerint oly nagy gonddal és részletességgel megterveztek és előkészítettek mindent, ami a születésre vonatkozott.

Ámde ember tervez, Isten végez. Isten, ki „minden dolgot édesen intéz el". (Bölcs. VIII. 11.) Az egész civilizált világot mozgásba hozta, hogy beteljesedjék az írás, mely azt mondja: „És te Betlehem . . belőled származik nekem, ki Izrael kormányzója lesz; és az ő származása kezdettől fogva van, az örökké-

valóság napjaitól". (Mik. v. 2.) Betlehemben és nem Názáretben kellett a gyermeknek születnie. És hogy ez megtörténhessék, „ama napokban Augusztus császár parancsot bocsátott ki, hogy írassék össze az egész földkereksége . . . És elment mindenki, hogy bevallja magát, kiki az ő városába. Felment tehát József is . . . Názáret városából . . . Dávid városába, melyet Betlehemnek hívnak, mivelhogy Dávid házából és nemzetségéből való volt, hogy bevallja magát Máriával, eljegyzett feleségével, ki várandós volt". (Luk. II. 1-5.)

Micsoda megpróbáltatás lehetett ez a rendelet Máriára nézve. Elhagyni otthonát, lemondani terveiről, hosszú útra kelni, megszakítani a magányt, csend és béke napjait s mindezt egy pogány császár parancsára. Ám Mária tudta, hogyan fogadja a megpróbáltatásokat. „Legyen nekem a te igéd szerint". Előtte nem voltak mellékes okok. Neki mindig Isten volt az, ki a dolgokat „édesen intézte", s neki nem volt mit mondania, mint: „Ime az Úrnak szolgáló leánya,

— legyen! Ő nem várt egyébre, mint Isten akaratára. S mivel ő intézte a dolgokat így, Mária az ő várandósságának idejét ép oly szívesen töltötte a Betlehembe vivő országuton, mint a názáreti magányban.

Óh édes Anyám, Mária, taníts meg erre engemet is. Ha ezt megtanulhatnám, mennyire más lenne az én életem. Életem és annak minden részlete Isten kezében van. Ő intézi azt *édesen*, és én panaszkodom! Mily csekély az én hitem! Ha majd elég erős lesz az, minden dolgot oly édesdeden fogadok, ahogy Isten rendeli azokat, még akkor is, ha azok legkedvesebb terveimet felforgatnák.

2. pont.

ÚTBAN BETLEHEM FELÉ.

És így engedelmeskedve a parancsnak, Mária és József elhagyják kis otthonuknak csendes, békés magányát s elindulnak, hogy szembeszálljanak az ismeretlenségben szegénységgel és nehézségekkel. Ámde Jézus velük van és függetlenné teszi őket a külső körülményektől, nyugalmuk és békességük

törhetetlen és megtalálják a magányt a legforgalmasabb utakon is. Már a egyesülve van gyermekével és megelégszik a benső békével, melyet az neki ad. Sőt öröm tölti el a Szívét, midőn arra gondol, mily gyorsan közeledik az idő, midőn színről-színre láthatja őt.

Óh mennyire szeretném, ha velök mehetnék én is erre az utra! És kérésemre Mária szívesen szolgálatába fogad, és én annyira örülök annak, hogy ebben az áldott társaságban lehetek, hogy szívesen lemondok minden egyébről. Tudom, hogy a család, melyhez szegődöm, szegény, azért nem is kérek tőlük semmi különlegest. Az asztalra csak a legszükségesebb ételek kerülnek, sokszor még ezek is alig, mert hiszen az igazi szegénység a szükséges dolgoknak nélkülözésében áll; ámde én csak a társaságra vágyom, semmi egyébbel nem törődöm. Előre látom, hogy mindenféle kellemetlenségekben, nélkülözésekben és viszontagságokban leszen részem, de én nem akarok a családban kivétel lenni. Forró kivánságom hasonlóvá lenni

a szűz Anyához és osztozni minden bajban vele és szent Fiával.

Betlehemben József megkezdi a fárasztó és aggodalmas szállás keresést: de mind hiába, a szent család nem kell senkinek. Mennyire fáj Józsefnek minden elutasítás, nem annyira maga, mint Mária miatt. Mária azonban sokkal inkább el van foglalva örömével, semhogy észrevenné a bajt. Én pedig, mint szolgáló, szívesen osztozom-e a szent családnak minden bajában, nélkülözésében? Örömmel megyek-e velök a barlanghoz, azt gondolva, hogy ahol Jézus és Mária van, ott nem hiányozhat semmi?

Óh édes Anyám, Mária, hálát adok neked, hogy megengedted nekem szolgálódnak lenni. Köszönetet mondok, hogy oly közeli érintkezésbe hoztál szent Fiaddal: hogy osztozni engedsz nélkülözéseidben, nehézségeidben, viszontagságaidban, hiszen ezért óhajtottam a te, és szent Fiadnak társaságába jutni. Segíts meg, hogy bátran kitartsak azt gondolva, hogy az ilyen társaságért érdemes mindent eltűrni.

Társalgás Máriával, kérve őt, adja meg a kegyelmet, hogy mindig örüljek annak, hogy az ő és szent Fia társaságában élhetek.

Elhatározás. Iparkodom méltónak lenni ahhoz a társasághoz, melyben élek, s amellett szívesen viselem a mindennapi élet apró nehézségeit.

Lelki csokor. „A te szolgád vagyok és szolgálódnak fia". (Zsolt. CXV. 16.)

Az istálló.

„Mária pedig megőrizte mindezen dolgokat Szívében, fontolgatva azokat". (Luk. II. 9.)

Első előgyakorlat: Mária és József, s az isteni gyermek, amint a jászolban fekszik.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy Máriával fontolgathasd a dolgokat.

1. pont.
JÉZUS SZÜLETÉSE.

Mária „megszülte elsőszülött Fiát, és betakargatta pólyákba, és jászolba fektette". Végre meglátta arcát, karjaiba vette és keblére szo-

ritotta — Fiát és Istenét. És fontolgat, elmélkedik, emberi lélekkel el nem mondhatja gondolatait, de elmondja szent Fiának. Dico ego opera mea Regi. Elmondom tetteimet a királynak. (Zsolt. XLIV. 2.) Sok dolog történt Máriában és Máriával a Szentlélek által, de mindazok a Király titkai voltak, melyeket Mária fontolgatott, s melyekről egyedül Istennel beszélt. Ilyen volt az ő szűzességi fogadalma, melyről még szüleinek sem szólt; ilyen volt a Király küldöttének látogatása, melyről nem beszélt senkivel, nem Erzsébettel, sőt még szent Józseffel sem; ilyen volt a kínos utazás Betlehembe, és a szálláskereséssel járó nehézség. Mindezekről szólhatott volna szent Lukácsnak, hogy megírja az evangéliumban, de nem, nincs abban egyetlen szó, kivéve magát a tényt, hogy fölmentek Betlehembe, és a szálláson nem volt számukra hely. És most, mikor Jézuskát karjaiba veheti, elmélkedéssel tölti idejét, és elmondja neki gondolatait, titkait, melyek egyúttal az övéi is.

Mennyi hasznom lenne belőle, ha egy kissé

jobban hasonlíthatnék ebben szűz Anyámhoz. — Ha tudniillik ahelyett, hogy körüljárok és kibeszélek mindent, amit nekem mondtak vagy tettek, amit én mondottam vagy tettem, vagy amit szenvedtem, s csak a Királlyal beszélnék mindezekről. Sokszor talán kénytelen leszek szólni, miként Mária is kénytelen volt később, például szent Lukácsnak elmondani az angyali köszöntés történetét, mert Isten akarata volt, hogy a kinyilatkoztatás ezen része megírassék. De ez később volt. Tanuljuk meg Máriától legalább első szavainkat Királyunkkal közölni, és ha ezt tesszük, valószinű, hogy sok esetben nem megy a dolog tovább, s úgy magunk, mint mások, megmenekszünk sok olyan bajtól, mely többnyire csak abból származik, hogy tulságosan szeretünk beszélni. Dico ego opera mea Regi. Neki sohasem mondhatok túl sokat, és ő szereti az ilyen szívtől-szívhez szóló beszélgetéseket. Szereti azokat a dolgokat, melyeket csak vele beszéltünk meg, — ezek a Királynak titkai.

2. pont.

A PÁSZTOROK.

A pásztorok „sietve elmentek és ott találták Máriát és Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet". Látogatásuk alatt „megértették az igét, mely nekik mondatott" s elmenvén elmondották a nagy ujságot csodálkozó társaiknak, ott hagyván Máriát még mindig gondolkozva. Fia életének minden pillanata új anyagot nyujt neki az elmélkedésre. Még alig ért rá a csodálatos születésre gondolni, midőn meghallotta a mennyei seregek sokaságát Fia születését hirdetni, Istent dicsőíteni és beszélni a dicsőségről, mely Istennek szól, és a békességről, mely az embereknek jutott osztályrészül. És Mária tudatára ébredt, hogy kisdede immár nem az övé egyedül, hanem Ég és föld számot tartanak rá. Erre megérkeznek a pásztorok, s miután imádták a nekik született Megváltót, elmondják Anyjának amaz éjszaka összes csodáit: hogy tudniillik hogyan állott meg mellettük egyszerre az Úr angyala, míg éjjel nyájaik fölött őrködtek; hogyan ragyogta őket körül Isten fényessége;

hogy mennyire féltek és hogy mondá nekik az angyal: „Ne féljetek". Hogy micsoda jó hírt hozott nekik, s mily nagy örömet mindeneknek; — hogy az angyal egyenesen megmondotta nekik, miszerint a gyermek a Messiás, s megadta nekik a legbiztosabb jelet, amelyről fölismerhetik: „Találni fogtok egy kisdedet pólyákba takarva és jászolba fektetve." S végül, hogy mikép jöttek elsietve, mihelyt az angyalok visszatértek az égbe, s találtak mindent igaznak. Micsoda örömet okozhatott ez a szép, egyszerű elbeszélés az édesanya szívének. Mennyi új tárgy az elmélkedésre. Mily szívesen látta Mária ezeket az egyszerű pásztorokat, kiket Isten kiválasztott ily különös kegyelemre, s megengedte, hogy ők legyenek szent Fiának legelső tisztelői. Mily szívesen vette a szegényes ajándékokat, melyeket ezek a szegény emberek az ő gyermekének hoztak, ki maga is a szegénységet választotta osztályrészül. S mily büszke volt rá, mint anya, hogy ő emelhette fel Fiának kis kezét, hogy kiossza szívének

áldását azokra, kik első szemtanúi és apostolai voltak.

„Mária megőrizte mindezen igéket, fontolgatva azokat Szívében". Mily könnyű volt Máriának fontolgatni, elmélkedni. Miért? Mert mindig a legbensőbb egyesülésben élt Jézussal. Ha én az elmélkedést nehéznek találom, hadd vizsgálom meg magamat és hadd lássam, nem az-e az oka nehézségeimnek, hogy egyesülésem Jézussal nem olyan benső, mint Máriáé volt, mert valami közénk férközött, mert nem mondom el minden titkomat a Királynak. Ha ez így van, rajta leszek, hogy kiegyenlítsem vele dolgaimat; s akkor majd úgy találom, hogy életemnek legdrágább pillanatai azok, melyekben gondolataimat teljesen az én Királyomnak szentelhetem s a róla és szűz Anyjáról szóló egyszerű történetet fontolgathatom.

Társalgás. „Megváltónk szentséges Anyja, egeknek megnyílt kapuja: Tengeren járók csillaga, Légy elesettek gyámolója".

Elhatározás. Többet gondolkodni, kevesebbet beszélni.

Lelki csokor. „Dico ego opera mea Regi.“

Szűz Mária Fiának körülmetéltetése.

„És miután eltelt nyolc nap, amikor a gyermeknek körül kellett metéltetnie, Jézusnak nevezték őt, amint az angyal nevezte, mielőtt méhében fogantatott“. (Luk. II. 21.)

Első előgyakorlat: Mária az ő gyermekével.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy még többet tanulhass tőlük.

1. pont.
A KÖRÜLMETÉLÉS.

Egy heti béke és öröm után szűz Mária megkezdi a szenvedést Fiával és Fiáért. Isten törvénye világos. „A nyolcadik napon metéltessék körül a kisded.“ (III. Móz. XII. 3.) Mária és József elméjében nincs kétség az iránt, hogy bár az isteni gyermeknek nincsen szüksége ama szertartásra, mely az áteredő bűnt valószínűleg eltörölte, mégis alá kell magát annak vetnie, mivel az Atyja törvényé-

nek egy része, és ő azért jött, hogy annak minden betűjét megtartsa. Ennélfogva Jézus a bűnösök közé sorozza magát és fölajánlja első gyümölcseit annak a vérnek. melyet értök ki fog ontani a Kálvárián.

Szent Fiának körülmetéltetése sokat jelent Máriára nézve. Látta őt szenvedni, hallja őt kinjában sírni; látja a vért folyni s megérti, hogy Isten Anyjának lenni annyit tesz, mint Fájdalmas Anyának lenni; s ezzel új anyagot lel az elmélkedésre. Fia áldozat lesz a bűnökért és ő egyesíti áldozatát az övével.

A körülmetélés szertartása a zsidót arra a szövetségre emlékeztette, melyet Isten az ő népével kötött és rányomta Isten népének bélyegét. Jele volt ez az ő függésének Istentől, valamint annak, hogy a bűnnek rabja, amíg Isten meg nem szabadítja.

„Az az igazi körülmetélkedés, — mondja szent Pál, — mely a szívben és lélekben történik; melynek dicsérete nem emberektől, hanem Istentől ered.“ (Róm. II. 29.) Amidőn jelen vagyok Máriával az ő szent Fiának körülmetéltetésénél, azt gondolom, hogy

meg kellene valamit értenem ebből a szívbeli körülmetéltetésből. Meg kellene értenem, hogy Isten velem is szövetséget kötött, hogy én az övé vagyok, tőle függök. Azt gondolom, hogy késznek kellene lennem az önmegtagadás késével elvágni mindazt, ami gátol abban, hogy Istennek jó szolgája lehessek, kész, ha kell ellent állni akár „a vérig", de legalább is kész áldozattá lenni Jézussal, ahogy Mária tette, készséggel szenvedve mindent, amit Jézus akar, hogy érte szenvedjek.

2. pont.

AZ Ő NEVE — JÉZUS.

Az isteni gyermek nevét mennyei Atyja választotta és jelentette ki Máriának és Józsefnek még születése előtt, — Máriának Gábriel angyal által, Józsefnek pedig az által, ki hozzá küldetett, hogy gyanúját feleségére nézve eloszlassa. *Jézus* az a név, „mely minden név fölött van". Isten adta neki, mivel „megalázta magát engedelmes lévén mindhalálig, és pedig a keresztháláig". (Fil. II. 8.)

Nevét tehát a kereszt által szerezte, s abban a pillanatban adatott neki, amikor drága vérének első csöppjeit kiontotta. Ő megtehette volna, ha akarja, hogy vérének ezen első kiontása megváltsa a világot. Megtehette volna, hogy ez legyen a „váltság vére", de egyelőre nem ez volt akarata. Az ő ideje még nem jött el. Hosszú évekig akart előbb a földön élni és szenvedni, mielőtt kiontotta volna azt a vért, mely arra volt szánva, hogy a világ váltsága legyen. „Az ő nevét Jézusnak fogod hívni, mert ő szabadítja meg népét a bűneitől." (Máté I. 21.) És mikor végre ezt az ő megváltó vérét kiontotta a Kálvárián, címtáblája oda volt szegezve a keresztfára: „Jézus" a Megváltó, ki megváltja népét bűneitől.

Sokba került neki Megváltóvá lenni, de sokba került Máriának is Anyjává lenni a Megváltónak; ők azonban mindketten örömmel hozták meg az áldozatot már előre; mindketten beleegyeztek Isten tervébe az én üdvösségemért. Jézus azért jött, hogy teljesítse Atyja akaratát s örült, ha tehette; Anyja

pedig örült annak, ha szent Fiával mindenben azonosíthatta magát és azt mondhatta: Fiat. Ha már most az én üdvösségem Jézusnak és Máriának oly sokba került, vajjon ne kerüljön-e az nekem is valamibe? Helyén volna az, ha én mindent könnyűnek és kellemesnek találnék? Bizonyára nem. Hanem ha azt akarom, hogy részem legyen a Megváltóban, kell hogy részem legyen annak keresztjében is. Hadd fogom fel tehát az Anyja ölén vérét ontó isteni kisded gondolatát, s hadd karoljak át minden szenvedést, melyet Isten számomra kiválasztott. Legyen vége zúgolódásomnak, kedvetlenségemnek. Hadd legyek nemcsak kész, hanem szinte mohó a szenvedésre, hogy így alkalmam nyíljon hasonlóvá lenni Ahhoz, ki annyira sietett vérét ontani, mintha nem győzte volna bevárni a Kálváriát, hanem már most előre meghozta áldozatát, fölajánlva vérének zsengéit mennyei Atyjának.

Társalgás Máriával, ki azonosítja magát Fiának szenvedéseivel, szándékaival és kívánságaival. Tanits meg engem, óh Anyám,

nemcsak kivánni, hanem nagyra is becsülni a szenvedést, mint a szeretetnek jelét, mint jelét annak, hogy el vagyok ismerve a szent Család egyik tagjának.

Elhatározás. Meg akarom érteni, hogy célom a földön a szenvedés, és hogy Jézushoz és Máriához csak úgy lehetek hasonlóvá, ha kész örömmel szenvedek.

Lelki csokor. „Jövök, hogy teljesítsem akaratodat, óh Istenem!"

Szűz Mária tisztulása.

„Felvitték őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak."

Első előgyakorlat: Jézus, Mária és József, amint a templomba mennek.

Második előgyakorlat: Menj velük te is, és tanulj tőlük.

1. pont.
MÁRIA TISZTULÁSA.

Fiának születése után a negyvenedik nap van, Márián a sor, megtartani a törvényt, és

igy azonosítani magát mindenben ővele. Neki nincs szüksége a tisztulásra, mielőtt megengednék neki, hogy Isten templomába bemenjen; valamint az sem szükséges, hogy első szülöttét a templomban bemutassa és érte a váltságdíjat lefizesse, mivel az ő neve Megváltó, és ő maga a váltság az ő népeért. Nincs rá *szükség;* de Mária mégis szívesen megteszi mindkettőt, csakhogy annál mélyebben behatolhasson Fiának szellemébe, ki magát a körülmetéltetés törvényének alávetette.

Hát én mennyi megaláztatásnak és kellemetlen kötelességnek vetem alá magamat, csakhogy Jézushoz és Máriához hasonlíthassak, szellemükben osztozhassam?

Képzeljük el a szent Családot, amint csendesen elindulnak két órányi útjokra a templom felé. Feltűnést ezzel nem keltettek, hiszen olyan közönséges dolog volt ez: de holmi megjegyzéseket valószínűleg mégis hallottak, ez lévén Máriának első kimenője hajlékából; talán a kettőjük között fönnálló korkülönbségre, talán szegénységükre vonatkozólag is,

mivel József két gerlicét, a szegények áldozatát vitte a kezében, hogy Mária azt bemutassa tisztulásáért.

Óh mily keveset lát meg a világ! Rendkivüli dolgok mennek végbe, elrejtve bár, Istennek szokása szerint, a legközönségesebb dolgok leple alatt. Mária, a legtisztább teremtmény, a szűzek Szűze, a mennyeknek, angyaloknak és embereknek Királynéja, karján viszi a dicsőség Urát, ki útban van, hogy első látogatását tegye a templomban, és ezzel nagyobb dicsőséggel töltse el azt, mint aminővel valaha Salamon temploma volt eltelve. Angyalok tisztelegnek és hódolnak lépésről lépésre az úton, s egyszerre föltárják a templom kapuit, hogy bebocsássák a dicsőség királyát. És az alázatos és hallgatag József olyan szerepet játszik, amilyent soha ezelőtt zsidó férfi nem játszott; mert bár a világ olyan szegénynek itéli őt, hogy nem képes bárányt áldozni, ő a valóságban sokkal gazdagabb, hogysem erre szüksége volna, hiszen ő az Isten Bárányát hozza a templomba, olyan áldozatot, amilyent meghozni senki

nem volt elég gazdag ezelőtt. — Igyekezzünk a dolgokat Isten szempontjából látni és megítélni, nem a világéból.

2. pont.

SZENT FIÁNAK BEMUTATÁSA.

Ez három áldozatot foglalt magában.

1. *Jézus áldozatát. Ecce venio!* „Im jövök, hogy teljesítsem akaratodat, Istenem!" Eljött a templomba, hogy bemutassa magát jóillatú áldozatul szent Atyjának. Ez reggeli áldozat, az estéli majd a Kálvárián leszen. Hasonlít ez a fölajánláshoz a szentmisében, mikor a pap felajánlja Istennek a kenyeret és bort, melyet az áldozat befejezéséhez az átváltozáskor használ. Ő „az elsőszülött sok testvérek között", (Róm. VIII. 29.) ezért kell őt bemutatni a templomban. Ő a mi idősebb testvérünk. Ő mindannyiunkat képviseli és felelős mindazokért, kik vele egyesülve vannak. Ő váltságul ajánlja fel magát, hogy a család többi tagjai mind szabadok legyenek.

Kész vagyok-e helybenhagyni és hozzájárulni ehhez az áldozathoz, melyet idősebb

Testvérem értem meghozott? Van-e jogom a kiváltságokhoz? Igen, ha egyesülök, ha azonosítom magamat Övele; ha azt mondom én is amit Ő: „Im jövök, teljesíteni akaratodat“, mindennapi életemnek apró áldozataiban.

2. *Mária áldozata. Ecce ancilla!* „Ime az Úrnak szolgáló leánya!“ Mária igen jól tudja mit cselekszik, midőn Jézusát a pap kezeibe helyezi. Tudja, hogy zsengéjét áldozza annak, ami jönni fog; és ő meghozza áldozatát teljes szívvel, buzgósággal, szeretettel. Kimondotta hogy: Fiat, a megtestesüléskor, s nem vonja azt vissza soha. Anyja ő neki, s tőle származik ereiben a vér, mellyel egykor a világot megfogja váltani. És ő felajánlja Istennek most nemcsak az áldozati bárányt, a leendő Megváltót, hanem vele együtt önmagát is, hogy vele szenvedhessen. „Ime az Úrnak szolgáló leánya“! — Kész megadni mindazt, amit tőle kiván. Mily tökéletesen azonosítja magát Mária Jézussal! Benső szeretete képesíti őt arra, hogy a mintaképét ily tökéletesen utánozhassa.

3. *József áldozata. Ecce adsum!* „Ime itt vagyok én is, készen minden áldozatra!" József oly szorosan fűződik Jézushoz és Máriához, hogy osztoznia kell az ő szellemükben és azt tenni, amit ők tesznek. Ám az ő áldozata rejtekben történik, mint ahogy a mieink legtöbbnyire. Ő nem tudja, hogy Jézus és Mária mit cselekszenek. Ő nem képes mérlegelni az ő áldozatuknak nagyságát, de neki elég az, hogy szándékát egyesíti az övékével, s tőlük egészen külön, felajánlja Istennek a rábizott két kincset, kérve őt, hogy úgy használja fel azokat, ahogy neki tetszik. — Kész vagyok-e én is meghozni áldozatomat, akár vakon; kész vagyok-e azt mondani: „*Ecce adsum.*" „Ime itt vagyok", és bízni ott, ahol megérteni valamit nem tudok?

3. pont.

SZŰZ MÁRIA ELSŐ FÁJDALMA.

Mihelyt Mária bemutatta áldozatát, Isten azonnal szavánál fogta őt. Simeon karjaiban tartva „az Úrnak fölkentjét", így szólott: „Látták szemeim a te üdvösséged, kit ren-

deltél az összes népek színe elé, világosságul a pogányok megvilágosítására és dicsőségül a te népednek, Izraelnek". S míg atyja és Anyja csodálkoztak azon, amit felőle mondottak, Simeon az ő Anyjához, Máriához fordulva, világosan beszélt leendő szenvedéséről, és szava tőrként járta át Máriának lelkét, mert habár ő mindezt tudta, ez volt az első eset, hogy más valakinek ajkáról hallotta. Ez volt az *első fájdalom* a hét közül.

1. . . . „Ez sokaknak romlására helyeztetett Izraelben." Mily élethosszíglan tartó fájdalom Mária Szívének, tudni azt, hogy szent Fiának szenvedése sokakra nézve hiába lesz; hogy ő leszen „az útközi kő", a sarkkő, melyet az emberek sok esetben elvetnek.

2. . . . „a jel, melynek ellene fognak mondani". Hadat üzennek neki mindenütt, egész az idők végeig. Ilyen bánásmódban részesül Az, ki azért jött, hogy Megváltója, Világossága legyen a világnak.

Azután Simeon hozzá tette: „A magad lelkét is tőr fogja átjárni". Azonosította Máriát Fiával és szólott nemcsak Ennek szenvedé-

séről, hanem amannak együttszenvedéséről is. Ezzel a Fájdalmak Királynéja elfoglalta trónját: ahhoz többé nem fért kétség. Isten elfogadta áldozatát. Jézus volt az áldozat, ő pedig az áldozatnak Anyja, a Mater Dolorosa.

Ámde Simeon jövendölése nem volt az utolsó szó, melyet Máriának hallania kellett, mielőtt a templom csarnokát elhagyta, melyet ő annyira kedvelt. Isten, ki megengedte, hogy Szíve megsebeztessék, gondoskodott az enyhítő balzsamról is. Egy kis udvariassági cselekedet várt még Máriára, mielőtt elmehetett volna, hogy fontolóra vegye mindazokat, amik vele a templomban történtek, s különösen azt az új kinyilatkoztatást, mely lelkének mélyére hatott. Az öreg próféta Asszony jól ismerte azt a hajadont, kinek boldog gyermekkora a templomban telt el. Mily szívesen ment föl hozzá Mária, hogy a régi barátságot vele megújítsa! Mily büszkén mutatta meg neki kisdedét. Mária kiváncsi volt rá, hogy Anna mit tud róla, de nem födött fel előtte semmit. Azonban csakhamar rájött, hogy az aggastyán nő egy különös kinyilatkoztatással

lett Istentől megjutalmazva böjtölései, imái és virrasztásaiért, melynek folytán „Magasztalta az Urat és beszélt róla mindazoknak, kik Izrael megváltását várták". Mária hallotta ezt, és balzsam áradt első tőrsebére.

Önthetek-e én is, óh Fájdalmak Anyja, balzsamot e borzasztó sebre? El sem tudom képzelni, hogy hazamenet vérző Szívedre szorítottad szent Fiadat. Engedd meg, hogy veled menjek. Közel megyek hozzád s állandóan szent Fiadról beszélek. Soha nem szólok ellene; nálam legalább ne találjon ellenmondásra, hanem szolgáljon inkább föltámadásomra mindabból, amitől eljött, hogy engem megszabadítson.

Társalgás Máriával a negyedik örvendetes titokról és az első fájdalomról.

Elhatározás. Jézusra és Máriára bízom sorsomat.

Lelki csokor. Ecce adsum! — Ime itt vagyok!

A napkeleti bölcsek és az aprószentek.

„Szíved csodálkozik és kitágul, mikor a pogányok ereje jön tehozzád.“ (Iz. LX. 15.)

Első előgyakorlat: A napkeleti bölcsek képe.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy megérthesd, hogy Jézusnak és Máriának közelében lenni kereszttel jár.

1. pont.

A NAPKELETI BÖLCSEK.

Máriának sok minden megfontolni valója volt, midőn hazafelé indult Betlehembe. Tudta, mert hiszen az angyal az ő születésekor megmondotta, hogy Fia Megváltója lesz „az egész népnek“; de Simeon az ő dicsénekében tovább ment, midőn azt mondotta, hogy „világossága lesz nemcsak Izrael népének, hanem *a pogányoknak* is.“ És így, a megfontolni valók szaporodtával Mária Szíve egyre tágult. Most már imádkoznia kellett a külső nagy világért ép úgy, mint Isten választott népéért. Igy készült Szívében az isteni gyermek legközelebbi tisztelőinek fogadására, s valószínű, hogy mikor azok megérkeztek, nem csodál-

kozott azon, hogy *pogányok* voltak. „Pogányok járnak világosságodnál és királyok eredeted fényénél; messziről jönnek, aranyat és tömjént hozva, és dicséretet adva az Úrnak.“ (Iz. LX. 3-6.)

Mindez beteljesült a betlehemi kis hajlékban. A bölcseknek, a pogány világ zsengéinek, volt annyi hitük, hogy legyőztek minden akadályt, s talán több hónapig tartó útjok közben csak egy gondjuk volt: követni a csillagot, melyet Isten támasztott nekik az égen, és annak segítségével megtalálni az új Királyt, a Messiást. Máriának imái minden esetre segítségükre voltak számos nehézségeik leküzdésében s midőn a csillag elvezette őket a házhoz, melyet kerestek, „bementek és megtalálták a gyermeket anyjával, Máriával“. Itt ők mindjárt otthon érezték magokat, mert hitük oly erős volt, hogy a szokatlan környezet és szegénység cseppet sem lepte meg őket. Megtalálták amit kerestek s örömük és meglepetésük teljes volt. De teljes volt megtérésük is, mihelyt a keresett Király közelébe értek. Mária megmutatta nekik gyerme-

két, és ők „leborulva imádták Őt“. Ajándékaikat Máriának ajánlották fel hálából mindazért, amit a szent gyermek velök tett. Máriának köszönték meg a kegyes vendéglátást. Mária emelte áldásra a kis kezet, mielőtt visszaindultak. Máriának terjesztették elő, hogy életük mostantól fogva az új Király szolgálatára és az ő országának terjesztésére lesz szentelve, a pogányok között. Mária volt az, ki Isten áldását kérte útjokra. S mennyire érdeklődött ezen első megtérők iránt a pogány világból! Mennyire növelte kilátásait az ő látogatásuk és tágította anyai szívét!

De ő ma sem kevésbé érdeklődik a megtértek iránt, mint akkoriban. Azóta mindig imádkozott értök. „Mária imája hozza vissza őket.“ Jusson ez eszünkbe, hogy mikor velük érintkezünk, nem dolgozunk egyedül. Mária, a nagy közbenjáró könyörög értük szent Fiánál. Igyekezzünk őket, ahányszor csak tehetjük, a nagy Királynak közelébe hozni. Ő majd hatással lesz rájuk. Erő megy ki belőle, mely megérinti őket, hogy nem távoznak tőle üresen, mert lehetetlen, hogy „az igazság nap-

jának" sugarai meg ne világítsák, föl ne melegítsék őket.

2. pont.

AZ APRÓSZENTEK.

Bevégezvén látogatásukat, a három királyok elbúcsúztak a szent Kisdedtől és Anyjától, s megintetve Istentől, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton tértek vissza hazájukba. Ez annyira felhábor:totta Heródest, hogy parancsot adott, mely nemcsak Betlehemet, hanem egész környékét a legmélyebb szomorúságba és gyászba döntötte. Mennyi részvétet érzett Mária Szíve a gyermekeiktől megfosztott anyák iránt. Mily szívesen fogadta volna mindannyiukat az ő kitágult anyai szívébe. Most már megértette, mit tesz Fájdalmak Anyjának lenni, és hogy csak ha ezt a címet viseli, akkor illeti meg őt az a másik, hogy: *Consolatrix afflictorum.* (Szomorúak vigasztalója.) Mily gyorsan beteljesedett Simeon jövendölése! Szent Fia már ekkor az a jel volt, melynek ellene mondanak ama zsidó anyákban és ártatlan gyermekeikben.

Minden anya föláldozta gyermekét, hogy Mária ne legyen kénytelen föláldozni az övét. Minden kisded odaadta életét, hogy megmentse Jézusét. Minden szenvedésük Jézusért és Máriáért volt. Mennyire átjárta a tőr Mária Szívét, midőn az anyákat és kisdedeket keservesen sírni hallotta! „Évának árva fiai“ kik szenvedésre születtek. De mostantól fogva egy fölötte kegyes közbenjáró veszi pártfogásába ügyeiket-bajaikat, főleg azokat, melyek az ő Fiának kedvéért hozott áldozatokból kifolyólag érik őket. Ama fájdalmas pillanatokban a zsidó anyák áldozatot hoztak, habár akaratuk ellenére s anélkül, hogy tudták volna. Isten az ő jóságában még ilyen áldozatokat is megjutalmaz. Ha gyermekeik életben maradnak, talán egyik-másik Jézusnak megfeszítői közé került volna; míg így megmenekültek minden bűntől, kikerülték a tisztitótüzet, s ők lévén az elsők, kik életüket érte adták, követik a Bárányt mindörökké. Boldog kis ártatlanok! Boldogok azok is, kik ezeknek anyái lehetnek! S boldog, három-

szor boldog a vértanúk Királynéja, aki ezennel birtokába veszi országát.

Minél szorosabban vagyok egyesülve Jézussal és Máriával, annál inkább várhatom a szenvedést. A begyakorlás az uralkodásra ugyanaz a bölcseknél, mint a kisdednél. A bölcsek megtanulták a Mária ölén pihenő Kisdedtől, hogy a szenvedést új világításban lássák, és visszatértek országaikba, készen minden áldozatra a Kisdedért és Anyjáért, semmitől sem riadva vissza, míg életüket nem áldozták Azért, kinek csillagát oly buzgón követték. Így járja át Simeon szava a szíveket: így mutatja meg a kereszt, hogy az isteni Kisded követőinek áldozattá kell válniok: így lesz Mária előtt minden egyre világosabb, Szíve egyre tágabb.

Társalgás Máriával.

Elhatározás. Követni fogom a bölcsek és a kisdedek nagylelkűségét.

Lelki csokor. Fájdalmak Anyja, Szomorúak vigasztalója, Vértanúk királynéja, könyörögj érettünk!

Egyptom.

„Hogy beteljesedjék amit az Úr mondott a próféta által: Egyptomból hívtam az én Fiamat.“ (Máté II. 15.)

Első előgyakorlat: Jézus, Mária és szent József képe.

Második előgyakorlat: Hiszem, hogy semmiféle körülmények, melyek közé Isten helyezett engem, nem gátolhatják lelki életemet.

1. pont.

A MENEKÜLÉS EGYPTOMBA.

Csupán egy gyermek menekült meg Betlehem környékén Heródes kegyetlen kardjától s ez szűz Mária Fia volt. Ez biztosítva volt Anyja karjaiban, ki Egyptomba menekült vele, fájdalommal Szívében, s ez képezte *második fájdalmát.* Heródesnek minden ravasz igyekezete nem árthatot az isteni kisded életének, mert még nem jött el az ő órája. A Kisded tudta ezt, tudta az ő Anyja is, és mégis menekültek azok elől, kik életére törtek; mert Máriának Fia mindenben hasonló

akart lenni testvéreihez. Megvédhette volna magát, ha akarta volna, anélkül hogy szüleinek annyi aggodalmat okoz. Hallotta, hogy „Ráchel siratja fiait“: hallotta amaz ártatlan kisdedeknek sírását, kik életöket adták érte, de ő egy ujját sem mozdította, hogy mindezen nyomorúságot megakadályozza, mert azért jött, hogy Atyjának akaratát teljesítse s mindent őreá hagyott; de azért is, hogy mintaképünk akarván lenni, megmutassa nekünk, hogyan cselekedjünk. Azt akarja, hogy teljesen megnyugodjunk Isten akaratában, föltétlenül bízzunk benne s megőrizzük lelkünk nyugalmát, sőt vidámságát a legválságosabb és kétségesebb körülmények között is. Azt akarja, hogy nyugodtan pihenjünk Isten karjaiban, ahogy ő pihent anyjában, beérve azzal a tudattal, hogy misem történhetik, csak amit Isten akar.

Aki mindenről legkevesebbet tudott, akinek pedig az egészből főszerep jutott, az szent József volt. Ő kapta az angyaltól az intő figyelmeztetést, neki kellett a szomorú hírt Máriával közölnie, miszerint a gyermek élete

veszélyben forog, s hogy emiatt rögtön menekülniök kell, még az éj folyamán. Ő volt az, ki a gyermeket és Anyját Egyptomba vitte ama parancshoz képest, mely Józsefen kívűl bárki előtt önkényesnek és ésszerűtlennek tűnt volna fel. Ám akik Jézussal és Máriával azonos összeköttetésben élnek, nem bírálják Isten rendelkezéseit; ilyesmi eszökbe sem jut; nekik csak egy a teendőjük: engedelmeskedni. Ha nálam néha ennek épen az ellenkezője történik, ennek oka mindig egy és ugyanaz, hogy tudniillik nem vagyok elég szorosan egyesülve Jézussal és Máriával.

Mennyit szenved Mária ebben a hosszú útban a sivatagon át aggodalom, fáradság, éhség, szomjúság, menedék hiánya folytán! Csakhogy mindez Fiáért történik. A tőr mindennap átjárja Szívét, de ő sebére szorítja gyermekét. Angyalok követik és szívesen állnának Királynéjuknak szolgálatára, de kisded Uruknak engedélye nélkül nem tehetik; az engedély pedig nem adatik meg, mert Ő és Anyja áldozatul hozták magukat Isten akaratának oltárán. A sivatag pedig

„örvendez és virít, mint a liliom“, mivel Mária az ő gyermekével keresztül megy rajta.

Óh Mária, tekints gyermekidre, kik e világnak sivatagán keresztül vándorolnak. A sivatag elvesztette minden vadságát és félelmetességét, amióta te gyermekeddel átmentél rajta. Te ismered annak nehézségeit és viszontagságait. Fordítsd tehát hozzánk irgalmas szemeidet, és e számkivetés után mutasd meg nekünk méhednek áldott gyümölcsét, Jézust.

2. pont.

TARTÓZKODÁS EGYPTOMBAN.

Mária ettőlfogva pogány országban élt és érdeklődése a pogányok iránt egyre növekedett. De Szíve még más irányban is tágult, tudniillik a szétszórtságban élő zsidóság iránt. A legenda beszéli, hogy a szent Család Egyptomban tartózkodása idejére Heliopolisban, ama városok egyikében telepedett le, ahol zsidók nagyobb számban éltek és templomot is építettek. Mily nagy áldás és öröm lehetett azokra a hívő lelkekre, hogy

a szent Család közöttük élt. Mennyire fölélesztheté ez a körülmény buzgóságukat, bátorságukat!

Nem ok nélkül történt, hogy Mária és szent Fia Egyptomba küldetett. Istennek megvannak a maga okai, habár nem mindig nyilatkoztatja ki azokat, mert szereti, ha bízunk benne.

Abban az időben, nem tudni meddig, — mert Heródes nemsokára a kisdedek megöletése után meghalt, — Egyptom volt a világ központja. Senkisem gondolta hogy miért, de tudták az angyalok, kik odajártak tisztelegni, imádni és csodálkozni a szent Család hajlékába. Hű képe ez az oltárszekrényben elrejtett Szentségnek, melyet népek vesznek körül, nem gondolva arra, ki lakik ott. Semmi azoknak, kik gondtalanul elmennek mellette, de mi azoknak, kik tudnak róla? Mi volt Jézus Máriának a számkivetés földén? Ő volt neki mindene. Ővele a számkivetés nem volt számkivetés; Ővele könnyű volt Isten akaratát teljesíteni, rendelkezéseit a legjobbaknak tartani. Ővele lehetetlen volt

panaszkodni, a multat sajnálni, a jövőbe türelmetlenül tekinteni. Mária elmerült a jelenbe, mert vele volt Jézus, kiről gondoskodni, kit táplálni, kiért dolgozni, kiért élni, egyedüli feladata volt. Milyen tanulság azoknak, kik szeretik környezetüket egyptomi száműzetésnek tekinteni, s oly szívesen mondják: „Hogyan énekeljük az Úr énekeit idegen földön?“ (Zs. LXXXVI. 4.) Hogyan tehetem meg ezt vagy azt *itten?*

Egyptomban növekedett az isteni gyermek, ott hallotta Mária első szavait, ott vigyázott első, ingadozó lépteire, és tanította első (szóbeli) imádságaira. S mialatt a gyermek növekedett korban és bölcseségben, gyarapodott Mária is kegyelemben és erényekben, magába szíva mindjobban Fiának szellemét, a neki tett szolgálatok közben. A kereszt iskolájában egyre nagyobb haladást tett; az imára és elmélkedésre egyre több anyagot talált. Szíve mindjobban kitágult és előkészült arra, hogy mint második Éva, az összes élőknek anyja legyen.

Lehetséges tehát Egyptomban is növe-

kedni, gyarapodni. Söt nemcsak lehetséges, hanem, ha Isten engem is odaküld, biztos lehetek benne, hogy számomra a legalkalmasabb talaj a növekedésre, életemnek ama bizonyos szakában. Istennek hány gyermeke volt képtelen kedvezőtlen körülmények és olyan emberek között élni, kik hitükkel, vallásukkal nem rokonszenveztek, kezdve az első hitvallótól és vértanúktól egész a napjainkban élő megtérőkig. Ha Jézus egész életét a Szentföldön töltötte volna, egyik másik talán azt mondhatná: Jézus az én mintaképem ugyan, csakhogy ő sohasem éit az én körülményeim között. Pedig nem úgy, mert Jézus egy időt Egyptomban töltött Anyjával, és ott *növekedett.*

Hadd vonjam le ebből a tanulságot, hogy Isten velem van, bárhol legyek és bármely körülmények között éljek. Megkisérlem tehát Máriát utánozni abban, hogy egészen elmerülök abban, amit Jézusért és az ő „legkisebb testvéreiért“ teszek, nem törődve környezetemmel.

3. pont.

VISSZATÉRÉS EGYPTOMBÓL.

„Maradj ott, míg majd megmondom neked!“ Ez volt az egyetlen utasítás, melyett József kapott, amelyből azonban nem lehetett kivenni, hogy milyen hosszú lesz az idő, míg ott kell maradnia. Igy aztán Mária is mindennap elmondotta, hogy: Fiat — Legyen úgy; kész lévén ott maradni, vagy saját házába visszamenni. Neki megfelelt egyik úgy, mint a másik, hacsak Isten akarata nyilvánult benne. Végre ismét megjelent az angyal az izenettel: „Kelj föl, vedd a gyermeket és Anyját, s menj Izrael földére; mert meghaltak azok, kik a gyermeknek életére törtek.“ A saját drága hazájuk tehát most mar nem volt veszedelmes rájuk. Isten ez alkalommal megadta utasításának okát, de ha nem adja meg, mi legyen akkor? Akkor legyen erős hitem azt gondolni, hogy ez a szép ország és hely, mely nekem oly kedvezőnek, megfelelőnek látszik, veszélyeket rejteget számomra, aminők engem Egyptom földjén talán nem fenyegetnek. Ott talán ellenségek vannak, kik

lelkem vesztére törnek, s kiktől csak úgy szabadulhatok, ha Egyptom kemény fegyelme alatt maradok. Majd eljön az idő, amikor belátom és hálás leszek érte Istennek, hogy életemet, és annak minden részletét oly bölcsen intézte el.

Így tehát Mária és Jézus elindultak Izrael országa felé, holott az számukra Kálváriát jelentett. Mária kétségkívül szívesebben vitte volna Fiát vissza Egyptomba, hogy a templom közelében nevelhesse, de az angyal intő szava értésükre adta, hogy nem az az Isten akarata. Ennélfogva elköltöztek Galilea vidékére, Názáretbe, amelyhez őket oly sok emlék fűzte. S ezzel két más, szent Fiára vonatkozó jövendölés ment teljesedésbe: „Egyptomból hívom az én Fiamat“, és „Názáretinek fog hívatni“.

Társalgás. Óh Mária, nyerj kegyelmet gyermekednek, hogy megértse a tanítást, melyet Egyptom ad, hogy tudniillik vak engedelmesség és szófogadás az, ami teljes megnyugvást nyujt; hogy panaszkodás és türelmetlenkedés nélkül várjak Isten utasitá-

saira, hogy teljesen egyesítsem szenvedéseimet Jézuséval, hogy teljesen megnyugodjam reám vonatkozó terveiben.

Elhatározás. Megfogadom, hogy Isten útjaiba nem gördítek akadályt a mai napon.

Lelki csokor. „Fuss Egyptomba és maradj ott, mig megmondom neked.“

Szűz Mária ötödik szava.

„És anyja mondá neki: Fiam, miért cselekedtél így velünk? Ime atyád és én bánkódva kerestünk téged.“ (Luk. II. 48.)

Első előgyakorlat: Mária és József, amint Jézust a templomban megtalálják.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy te is keressed Jézust, ahogy szűz Anyja kereste őt.

1. pont.
FIÁNAK ELVESZTÉSE.

A szent Család ismét fölment a templomba, s itt történt, hogy szűz Mária az imént idézett szavakat mondotta. Mikor utolsó szavát

hallottuk, akkor még nem született meg szent Fia, de már Szíve alatt hordozta. Azóta állandó társa lett, kisded és gyermekkorán át, bajban és örömben, Betlehemben, Egyptomban és Názáretben. Most tizenkét esztendős, és a törvény értelmében férfi számba megy: itt az ideje, hogy élethivatása fölött döntsenek. Elég idős ahhoz, hogy szüleivel felmenjen Jeruzsálembe a husvéti ünnepekre. Így hát az igazi „husvéti Bárány“ fölmegy a templomba; és elképzelhetjük, hogyan imádkoztak Mária és József a gyermekkel, ki közöttük térdelt. Mária visszagondolt vele tett utolsó látogatására a templomban, mikor őt, mint kisdedet fölajánlotta az Úrnak, s mikor Simeon szava először járta át tőrként a lelkét.

Mikor mindennek vége volt, a gyermek Jézus „visszamaradt Jeruzsálemben“, anélkül hogy szüleinek valamit szólt volna. Csak mikor egy napi menet után éjjeli szállásra megállapodtak, akkor vették észre Mária és József veszteségüket. A férfiak és nők ugyanis különböző kapukon hagyták el a templomudvart, a gyermekek pedig bármelyiken ki-

mehettek. Így eshetett meg a tévedés, mindegyikök azt hivén, hogy a gyermek másikukkal van. Mária elvesztette gyermekét!

A hét fájdalom közül *ez volt a harmadik*, és a szenteknek tett kijelentések szerint az ő lelki fájdalma nagyobb volt, mint aminőt Isten gyermekei közül bármelyik is valaha tapasztalt. Nemcsak benső elhagyattatást érzett emiatt, hanem fájdalmát növelte abbeli aggodalma, hogy Jézus talán azért hagyta el őt, mert valamivel megbántotta, amiről ő nem tudott. Látnia kellett továbbá férjének bánkódását is, ki talán gondatlansággal vádolta magát, s minden esetre nehezebben tudta elviselni aggodalmát és búját.

Mária megmutatja nekünk hogyan viselkedjünk a vigasztalanság idején. Szorgalmasan kereste Fiát ama három nap alatt „a rokonok és ismerősök között“, s mindazon helyeken, ahol együtt megfordultak. Azután visszatértek Jeruzsálembe. Nem vesztegettek sem időt, sem fáradtságot nem kiméltek; hanem bánkódva, aggódva keresték őt, mintha elvesztése az ő hibájok lett volna.

Mennyire szereti Jézus, ha így keresik őt. Egyrészt talán azért is rejtőzik el előlünk, hogy visszatérítsen bennünket abba a társaságba, amelybe az ő jelenlétét élveztük; azokra a helyekre, ahol velünk volt; azokhoz a dolgokhoz, melyek bennünket reá emlékeztetnek, hogy mit mondott nekünk és mi mit mondottunk neki. Ő nincs messze azoktól a lelkektől, kik így keresik őt.

2. pont.

MEGTALÁLTÁK ŐT A TEMPLOMBAN.

Ez volt a legtermészetesebb hely, ahol megtalálhatták. Szomorúságom idején én is az ő háza felé indulok-e, ahol tudom, hogy rejtőzik? Érzem-e, hogy lehetőleg minél több időt kell a szentségház közelében töltenem, hogy legalább testileg minél közelebb legyek hozzá, amíg lelkem gyötrelmében felkiált: „Óh bár tudnám, hol találhatom fel Őt.“

Ki mérhetné meg Máriának örömét és megkönnyebbülését, midőn Fiát megpillantotta az írástudók közt ülve, és tanításukat hallgatva. Csodálkozott, megzavarodott, majd

kimondotta *ötödik* szavát. Látszólag inkább a feddésnek, mint az örömnek szava volt ez, de az öröm okozta, és a feddés telve volt gyengédséggel. Szent Bernardin ezt a szót „Flamma amoris saporantis"-nak, az *izleltető* vagy jóízű szeretet lángjának nevezi, mert — úgymond — a szeretethez tartozik megízleltetni és megkülönböztetni a szeretetnek isteni hatásait és tulajdonságait.

Máriánál szeretet volt az, ami vele éreztette a benső fájdalmat, melyet Fiának távolléte és jegyesének aggodalma okozott. A szeretet lángja képesítette őt, hogy izletesnek találja úgy az örömöt, mint a fájdalmat. Mária nem igyekszik csillapítani fájdalmát, ez nem következik az igaz szeretetből. Ő egyenesen kimondja amit érez, azzal a szent bizalmassággal, melyre szeretete feljogosítja őt: „Fiam, miért cselekedtél így velünk? Ime atyád és én bánkódva kerestünk téged". Miért? Senkisem tudta jobban mint Jézus, hogy az a háromnapi aggódás minő hatással volt szent Anyjára, amitől őt megkimélhette volna. Miért cselekedett így tehát? Mert kezdte érvényesí-

teni azt az elvet, melyet később mindenben megvalósított. Ő a „Fajdalmak embere“, s nem akarta, hogy neki egy csepp is hiányozzék a szenvedés kelyhéből. Ő jól ismerte annak értékét, és sokkal jobban szerette Anyját, hogysem őtet ettől megfoszthatta volna.

Ha valami szükségtelennek látszó szenvedés ér bennünket, melyet egy kis előrelátással — úgy gondoljuk — el lehetett volna kerülni, ahelyett hogy elégedetlenségnek, boszuságnak, sőt felháborodásnak adnánk helyet, nem volna-e sokkal jobb azt mondani: Igaz, hogy Jézus ettől megkimélhetett volna, de hát ő bizonyos mértékben úgy bánik velem, mint ahogyan szent Anyjával bánt, nem kiméive bajtól, fájdalomtól, kellemetlenségtől, hanem alkalmat nyujtva nekem a megszentelődésre és érdemszerzésre. „Miért cselekedtél így?“ És ő azt feleli: „Hát nem tudod-e, hogy abban kell lennem, ami az én Atyámé?“ vagyis úgy kell cselekednem veled, ahogy ő akarja? Feleletével előkészíti Anyját a jövőre; fölemeli benne ami emberi, az isteniekhez; az irástudókkal, habár homályosan,

gyaníttatja, hogy ő a Messiás; tanít az önzetlenségre, és megmutatja, hogy még legjobb természetes hajlamainkat is természetfölöttiekké kell tennünk.

„Ami az én Atyámé“, az álljon mindig első helyen. „Mert azért jöttem a világra“ (Jan. XVIII. 37.) és „abban kell lennem“, azt kell cselekednem, még ha így cselekedve fájdalmat okozok is azoknak, kik kedvesek nekem.

Ezek voltak Fiának első följegyzett szavai, s Mária nem értette meg azokat; mert titokkal és jelentőséggel teljes szavak voltak, másrészt pedig, mivel kinnal és vigasztalással, fájdalommal és örömmel vegyes érzelmei közepette nem volt képes azoknak mélységes értelmét azonnal fölfogni, de idők multán és lelki látókörének kiterjedésével egyre jobban és jobban megértette, hogy mi az Ő Atyjáé.

„Miért cselekedtél így?“ Ez az a kérdés, melyet Mária oly sokszor intéz többi gyermekeihez, néha csodálkozva, néha fájdalmasan aggódva, máskor gyengéd szeretettel. Boldogok mi, ha mindig úgy felelhetünk neki

miként a mi „idősebb testvérünk“: Ez az én Atyám dolga. Az ilyen felelettel mindig megelégszik a benne lángoló szeretet, mely őt e kérdésre készteti.

Társalgás Máriával, kérve tőle a kegyelmet, hogy mindig úgy el legyek foglalva „az én Atyám dolgaival“, hogy sohase okozzak neki aggodalmat.

Elhatározás. „Atyám dolgát“ mindenek fölé helyezem a mai napon.

Lelki csokor. „Miért cselekedtél így velünk?“

Názáret.

„S lement velök, és Názáretbe érkezett, és engedelmes volt nekik. Anyja pedig mindezen igéket megtartotta Szívében. És Jézus növekedett bölcseségben, korban és kedveségben Istennél és embereknél“. (Luk. II. 52.)

1. pont.

MÁRIA JÉZUSSAL ÉS JÓZSEFFEL.

A kérdésre meg van adva a felelet. Jézus megmutatta szüleinek, hogy ő előbb Isten

Fia s csak azután Máriáé; hogy Isten akarata, Isten dolga, Isten műve végett van ő a földön. Mivel pedig ő tökéletes ember, mintegy tizennyolc esztendeig fog szüleinek alávetve, engedelmeskedve élni, hogy megmutassa nekünk, miszerint az engedelmesség Isten törvényeinek egyikel; hogy Isten dolgát csak úgy végezhetjük, ha magunkat teljesen alárendeljük az ő akaratának és rendelkezéseinek, melyeket azok által ad tudtunkra, akik alá bennünket az ő gondviselése helyez. Az egész irányítás, melyre a lelki életben szükség van, bennefoglaltatik ebben a két mondatban: „Abban kell lennem, ami az én Atyámé“ és „Engedelmes volt nekik“. Az Atya dolgát úgy kell végezni, ahogy ő akarja, nem ahogy én: tudniillik teljesen alárendelve akaratomat az övének, alárendelve minden tekintetben, önmegtagadással.

Anyja mindezen igéket megtartotta Szívében. Hazafelé tartva újból mérlegelte, fontolgatta azokat. Nem volt szüksége arra, hogy Isten jelenlétébe helyezkedjék, miként néhány órával azelőtt, hiszen szent Fia ismét mel-

lette volt; az Ő szavai fölött elmélkedett. Azokból megértette, hogy Ő most ember s hogy mostantól fogva olyan dolgot végez, amelyet ő nem lesz képes teljesen megérteni. Kétségkivül elkészűlt rá elmélkedéseiben, hogy mostantól fogva már nem számíthat az Ő alázatos, kedves, gyermekies engedelmességére. Ép úgy mint mi sokszor előre lemondunk arról elmélkedéseinkben, amitől tartunk, hogy áldozatul kell hoznunk s később a nap folyamán rájövünk, hogy nem úgy van. De Istennek mégis tetszik, hogy az áldozatot meghoztuk. Az elmélkedésnek egyik haszna a sok közül az, hogy előre fölfegyverkezünk a napi küzdelemre.

Igy volt ez Máriánál is. Mikor visszatért Názáretbe, igaz, hogy sok minden megváltozott; igaz, szent Fiának gyermekkora átmenőben volt a férfikorba; de engedelmessége ugyanaz maradt, csak talán nagyobb hatással volt Anyja Szívére épen azért, mert már nem volt többé gyermek.

S mi volt szűz Mária szerepe? Ha Jézus engedelmeskedett, Máriának parancsolnia kel-

lett; ha Jézus szót fogadott, azért tette, mert Mária rendelkezett; és ezt tette harmincéves koráig. Micsoda önmegtagadásába kerülhetett Máriának, mielőtt rászánta magát arra, hogy utasítást adjon Annak, kiben ő Urát és Istenét tisztelte. Mennyi tisztelettel, alázattal, szívélyességgel és meggondolással adhatta ki a parancsait. Csak az adhatott neki bátorságot, hogy tudta, miszerint az Ő kivánsága az, hogy vele szemben Isten helyét foglalja el. Az ő tekintélye Isten tekintélye volt s csak Istenre való tekintetből merte azt föntartani.

Mily szép tanitást ad ebben Mária a szülöknek, elöljáróknak és mindazoknak, kiknek kötelessége másoknak parancsolni. Akár törvényt nem ismerő, fejethajtani nem akaró, akár önmagukon minden tekintetben uralkodni tudó alattvalóknak kelljen parancsolniok, egy néhány gondolat Máriára, ki Názáretben parancsol Fiának, megkönnyítheti sokszor kellemetlen, nehéz helyzetüket. Gondolják tehát:

1. Isten helyezett engem ebbe az állásba, mivel azt akarja, hogy helyettese legyek.

2. Parancsaimat az ő nevében adom és tekintélyemet őreá alapítom.

3. Biztos fegyvereim az alázatosság és önmegtagadás oly mértékben, hogy alattvalóim csakugyan Isten akaratát lássák rendelkezéseimben.

4. Jézust kell látnom mindazokban, akiknek parancsolok. Ha talán hálátlanok és nyakasok is, azért mégis az ő „legkisebb testvérei“ közé tartoznak és azt akarja, hogy megtanítsam őket úgy élni, hogy egykor együtt lehessenek „idősebb testvérükkel“ az ő Atyjának házában. Ha pedig már annyira hasonlítanak hozzá a tanulékonyságban és alázatosságban, hogy szinte az ő képét kell bennök látnom és imádnom, elgondolom, hogy Mária azért parancsolt Jézusnak, mert Isten akarta; és az a gondolat bátorságot ad, hogy az ő hűséges helyettese legyek és alattvalóimnak minden lehető alkalmat megadjak arra, hogy akaratuknak alávetésé-

vel növekedjenek bölcseségben és kegyelemben.

5. Erősen meg keli győződve lennem, hogy Isten sohasem helyez valakit bizonyos állásba, anélkül hogy neki az ahhoz szükséges kegyelmet meg ne adná. Máriának sokkal több kegyelemre volt szüksége, hogy Jézusnak méltóképen parancsolhasson, mint amennyire nekem szükségem lesz valaha, hogy előljárói állásomat méltán betölthessem.

2. pont.

SZŰZ MÁRIA MINT ÖZVEGY.

Sem a világi, sem a szent történelem nem állapítja meg határozottan azt a napot, melyen a halál szűz Máriát szeretett jegyesétől megfosztotta. József osztozott Máriának minden örömében és bánatában ifjú korától fogva. Ő tanította meg Fiát az ács mesterségre; és csak vele beszélhetett róla Mária szabadon. Mily csodásan szép és boldog lehetett szent József halála! Az utolsók, akiket látott, Jézus és Mária voltak. Jézushoz és Máriához intézte utolsó szavait. Vi-

szont azokéi voltak az utolsó szók, amiket hallott. Ő a jó halálnak, boldog kimúlásnak védőszentje; vagyis ő megsegíti azokat, kik segítségül hívják, hogy Jézussal és Máriával halhassanak meg.

És mostantól fogva nem lesz Máriának kivel beszélni szent Fiáról. De viszont másrészt ezentúl szent Fia lesz mindene. Ő, aki a halott ifjút azért támasztotta fel, mivel egyetlen fia volt anyjának, „ki özvegy volt", tudta hogyan törölje le saját Anyjának könnyeit. Tudta hogyan pótolja annak hitvesét. Mostantól fogva a Fiú az Anyának, az Anya a Fiúnak mindene volt mindenben. A Fiú Anyjának egyedüli támassza; az Anya a Fiúnak egyetlen gondozója otthonában. Egyedül voltak az étkezésnél, egyedül esténkint a napi munka befejeztével. Egy ilyen magányos estén történhetett, hogy Jézus megmagyarázta Máriának, mi legyen az ő Atyjának „dolga", hogy teljesen megértse azt. Kifejtette előtte a megváltásnak csodás tervezetét; beszélt neki nyilvános életéről, az egyházról, melyet alapítani szándékozott s

melyet Mária volt hivatva ápolni kisded korában. Talán szólott neki a Megtestesülés kiterjesztéséről, az ő nagy titkáról, az Oltáriszentségről is. Kinek is lett volna több joga erről tudni, mint Máriának, akinek hozzájárulásával a Megtestesülés létrejött?

Mikor pedig Jézusnak rejtett élete vége felé járt, megmondotta Anyjának, hogy mennyei Atyja akarata másfelé szólítja őt Názáretből; hogy le kell mondania kedves otthonukról és együttmaradásukról, de hogy azért továbbra is együtt működnek a megváltás nagy munkájában, s érdekeik azonosak lesznek. Óh áldott társalgás. Jézusnak és Máriának titkai! Mennyire kitágították ezek utóbbinak Szívét; mennyi megfontolni való akadt ezután. Ilyen Mesternek osztatlan vezetése mellett minő haladást tehetett Mária az erényekben és kegyelemben!

3. pont.

MÁRIA EGYEDÜL.

Végre elérkezett a nap, mikor szent Fia elhagyta kis hajlékukat, otthonukat. Mária

tudta, hogy ez bekövetkezik; meg is hozta áldozatát, el is készült rá előre. Elmondotta újból, hogy: *Fiat,* mialatt Simeonnak mindig érvénybenlevő jóslata tőrként járta át Szívét. Megtörtént az utolsó étkezés, az utolsó ölelés, az utolsó áldás, és — elment! Mária utána nézett, míg el nem tűnt a láthatáron, aztán befordult üres házikójába. Nem lesz az többé a régi soha; Jézus nélkül üres marad az mindenkorra. Ám Mária „erős asszony" volt, s nem akarta, hogy az ő fájdalma meghiúsítsa Fiának munkáját. Három gondolat tartotta őt fenn megpróbáltatásában, s ugyanez a három gondolat tart fenn minket is, hasonló körülmények között.

1. Ez az elválás Isten akarata volt, s ez Mária előtt mindig több volt mindennél.

2. Épen szent Fiának föláldozása, kiről le kellett mondania, volt a biztos jele vele való egyesülésének és érdekközösségének.

3. Annak tudata, hogy ez az elválás nem volt igazi elválás.

Igaz, hogy Jézus nem hagy fel többé munkájával soha, azért hogy vele egyszerű ele-

delét megossza; igaz, hogy többé nem beszélgethetnek egymással terveikről; de az olyan tökéletes egyesülés, minő az övéké volt, nem szakadhat meg elválás folytán. Nem beszélt-e a házikóban minden Ő róla? Mária megérte a vigasztalódás idejét, most elérkeztek a vigasztalanság napjai.

Hadd tanuljam meg tőle én is, hogyan kell eljárni az ilyen változott körülmények között, amelyek bizonyára nálam is bekövetkeznek előbb-utóbb az életben. Hogyan cselekszik Mária? Talán leül és búsul az elmúlt napok fölött? Épen nem. Úgy tesz, mintha el sem múltak volna; mintha nem volna különbség vigasztalás és vigasztalanság között; mint ahogy tényleg nincs is, csak erős hit és szeretet kell hozzá, hogy ezt megérthessük. Mária szokása szerint végzi munkáját szent Fiával és szent Fiáért. Szíve Vele van mindenkor; minden Őreá emlékezteti; mindig Reá gondol, Vele beszél, Vele társalog, s elmond Neki mindent, ép úgy mint azelőtt. Mennyiben hasonlítok

Máriához? — Sedes sapientiae, ora pro nobis!

Társalgás Máriával, kérve őt, nyerje meg számomra a kegyelmet, hogy ezen titkokat jól megfontolhassam.

Elhatározás. Sohasem engedem meg magamnak, hogy lelki életemben valamit változtassak a vigasztalanság idején.

Lelki csokor. „Engedelmes volt nekik."

Szűz Mária hatodik szava.

„Mondá Jézusnak az ő anyja: Nincs boruk." (Ján. 11. 3.)

Első előgyakorlat: A mennyegző.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy belássad, mennyire érdeklődik Mária az ő gyermekeinek ügyei, bajai iránt.

1. pont.

„NINCS BORUK."

Az evangelium szövegéből úgy tetszik, mintha a boldogságos Szűz Kánában tartózkodott volna, ahol a mennyegzőt tartot-

ták, mert míg szent János azt mondja, hogy Jézust és tanítványait *meghívták,* azt állítja, hogy „Jézus anyja *ott volt*". Nem szükséges föltételeznünk, hogy szűz Mária sokáig maradt Názáretben azután, hogy szent Fia nyilvános életét megkezdette, mert valószínűbb, hogy rokonaival az ő munkássága közelében tartózkodott. Fiának ezen első csodája után elment Vele és tanítványaival Kafarnaumba, de csak „néhány napig maradtak ott". Minden esetre Kánában volt, mikor a mennyegző történt, s nem lehetetlen, hogy János házában lakott: mert régi hagyomány tartja, hogy a vőlegény nem volt más, mint szent János maga. Ha a hagyomány igaz, ez még nagyobb jelentőséget kölcsönöz szűz Mária hatodik szavának, mert szent Bernardin azt állítja, hogy az ő szavára művelt csoda volt az, ami Jánost arra birta, hogy a házas életről lemondjon az örökös szűzesség kedvéért, még mielőtt azt megkezdte volna, amely elhatározás oly kedvessé tette őt Urunk és az ő szűz Anyja Szívének.

Tizennyolc esztendő múlt el szűz Mária

utolsó szava óta, ami följegyeztetett. Az is magához az Úrhoz volt intézve, valamint ez. Szent Bernardin ezt a hatodik szót az *együtt szenvedő* vagy *résztvevő* szeretet lángjának nevezi (Flamma amoris compatientis.) Elmélkedésünk folyamán lássuk, hogy miért.

Nem nehéz elképzelni azt a kis családi ünnepélyt, melyen Jézus és Mária részt vett. Az Ő jelenlétük, mint mindig, örömöt, békét és együttérzést idézett elő. De azután egyszerre úgy látszott, mintha valami zavar támadna. Szűz Mária őrködő szeme csakhamar észrevette, hogy a bor fogytán van. Meg akarta óvni az új házaspárt a szégyentől és megaláztatástól, mely megzavarta örömüket ezen a szép napon és megmutatta *résztvevő* szeretetét, megelőzve a bajt.

Mária ugyanez ma is: telve résztvevő, együttszenvedő szeretettel és érzéssel gyermekei iránt. Ő előbb észreveszi a bajt, mint ők maguk és ha lehetséges, megkiméli őket a fenyegető veszélytől, megmondván Jézusnak. Mily jóleső érzés lehet nekem, tudnom azt, hogy van az égben egy jó Anyám, ki

előre látja a nehézségeket és veszélyeket, melyek engem fenyegetnek és mindent elkövet, hogy azokat elhárítsa. Mennyire különbözöm ebben Anyámtól? Igyekezem-e én is a nehézségeket előrelátással, figyelmességgel elsímítani, apró kellemetlenségeket mások útjából elhárítani? Mily mértékben ég bennem ez a résztvevő, együttérző szeretet? Érzik-e mások, hogy ha én ott vagyok, több köztük az öröm és vidámság, több az egyetértés és elégedettség, — szóval, hogy simán folyik minden, mert ott van Máriának egy gyermeke.

2. pont.

JÉZUS VÁLASZA.

Jézus is észrevette, hogy a bor fogytán van s tudta azt is, hogy csodát fog mívelni, az átváltoztatás csodáját; előképét annak a csodának, mely minden szentmisénél végbe megy. Tudta azt is, hogy a csodát nem míveli mindaddig, míg Anyja közbe nem jár. Názáretben együttműködtek mindenben. Habár most tőle elválva, mégis együtt működött

vele, az imádság, a közbenjárás révén. Ily módon kétségkívül kivette részét szent Fiának megkeresztelkedéséből, böjtöléséből, megkisértetéséből, és az első hat apostol meghivásából. Ezzel az első csodájával megakarta Jézus tanítványainak mutatni, hogy minő állást foglal el, minő szerepet tölt be az ő Anyja a jövendő egyházban. Mária megérti, hogy miért nevezi őt inkább „asszonynak“ mint anyjának, hogy tudniillik megmutassa, miszerint Neki úgy mint nekik, ki kell bontakozni a természet vonzalmai és kötelékeiből. Neki Atyjának dolgát kell tennie, ők pedig azért lettek kiválasztva, hogy segítségére legyenek, míg Mária hivatalos állását mint közbenjáró tölti be. Mintha ez volna válaszának értelme: Az én órám ennek a csodának mívelésére még nem jött el, de most, miután te szóltál, csakhamar eljön. Eme csoda által Jézus „kinyilatkoztatta dicsőségét és tanítványai hittek benne“.

S talán egyike az okoknak, amiért Mária azt mondotta: „Nincsen boruk“ — s ezzel csodát kért, az volt, hogy tudta, miszerint a csoda

majd megerősíti az új apostolok hitét szent Fiában.

Milyen kedves, résztvevő Anya ő máris. Hogy kitágul a Szíve, hogy befogadja mindazt, ami szent Fiára vonatkozik: az ő munkáját, érdekeit, apostolait. Észreveszi a hiányt és értésére adja Jézusnak; nem részletekbemenő szavakkal, hiszen ők megértik egymást szívtől-szívhez szólva. S ha a résztvevő szeretet lángja ég a Szívében, ez onnét van, mert lángra gyúladt Jézus Szívének tüzénél.

Későbbi években, főkép Urunk kinszenvedése idején és mennybemenetele után, mikor az apostolok oly gyakran fordulhattak a szent Szűzhöz vígasztalásért, segítségért és irányításért, jó tanácsért, mily szívesen gondoltak vissza a kánai menyegző idejére, midőn először hallották őt hivatalos minőségében, mint közbenjáró fellépni, mondván: „Nincs boruk". S ez a visszaemlékezés mennyire erősíthette hitöket nemcsak abban, akiben e pillanattól fogva „hittek", hanem abban is, akit Jézus ez al-

kalommal oly világosan kijelölt, mint az Ő munkatársát s akitől szükségeikben segítséget várhatnak.

Ha Mária oly sokat tett gyermekeiért amíg a földön élt, anélkül hogy kérték volna; és ha megsegítette őket olyan bajokban, amelyekről ők magok alig tudtak, mit meg nem tesz most, amikor mint nagyközbenjáró ül Fiának jobbján a mennyben s hallja földönélő gyermekeinek könyörgéseit. Ő most is közreműködik Jézussal; az ő munkája most is abban áll, hogy kitalálja gyermekeinek szükségeit, bajait s elmondja neki.

Ha szükségben, kétségben, bajban vagyok, milyen vígasztalás arra gondolni, hogy ezek az én bajaim, beszélgetés tárgyát képezik Jézus és Mária között; és hogy ha majd eljön az ő órája, meghallgatja Anyjának könyörgését érettem s megadja amire szükségem van.

Társalgás a résztvevő Anyával. „Mater misericordiae, ora pro nobis!“

Elhatározás. Azon leszek ma, hogy apró

kellemetlenségeket, melyek másokat érhetnének, elhárítsak.

Lelki csokor. „Jézus Anyja ott volt.“

Szűz Mária hetedik szava.

„Mondá anyja a szolgáknak: Bármit mond nektek, tegyétek meg.“ (Ján. II. 5.)

Első előgyakorlat: A mennyegzői ünnepély. — Mária a szolgákhoz beszél.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy engedelmeskedni tudj.

1. pont.

A SZERETET BEFEJEZÉSE. ENGEDELMESSÉG.

A tökéletes egyetértés révén, mely szűz Mária és szent Fia között fönnállott, előbbi egész biztosra vette, utóbbinak válaszából, hogy minden jóra fordul, hogy csoda történik és segítve lesz a bajon. Ennekokáért előkészítette annak útját, kimondván hetedik szavát, mely följegyeztetett. A szolgákhoz beszél, kiknek feladata Jézusnak és az ő testvéreinek segítségére lenni. „Bár-

mit mond nektek, tegyétek meg.“ Szent Bernardin ezt a szót *„a befejező szeretet“* (flamma amoris consummantis) lángjának mondja, mert szűz Mária ez által megmutatja, miszerint az ő szeretete szent Fiához és minden többi gyermekeihez oly nagy, hogy azt kivánja, vajha mindannyian engedelmeskednének neki és tökéletesen teljesítenék parancsait. Nem éri be azzal, hogy ő maga szereti őt és szolgál neki; a szeretet lángja, mely az ő engedelmességét tökéletessé teszi, annyira lobog benne, hogy azt kivánja, tökéletesítsék és tetőzzék be mások is szeretetöket engedelmességgel. „Bármit mond nektek tegyétek meg!“ Ha azt akarjátok, hogy Fiam valami különös kegyben részesitsen benneteket, legyetek pontosak az engedelmességben.

Máriának szava *összes* gyermekeinek szól, de első sorban a szolgákhoz van intézve, vagyis azokhoz, kik valami módon „legkisebb testvéreinek“ képében szolgálnak Jézusnak. Ezek gondolják meg különösen, hogy csak azt kell tenniök, amit ő mond; hogy

ők csak az ő szolgái, kik parancsaira várnak. Mennyivel jobban teljesítenék Jézus szolgái munkájokat, ha az ő Anyjának utasításait követnék s mindazt és *csak* azt tennék, amit ő mond. Az ő „legkisebb testvérei“ betegségükben nem éreznék magokat elhagyatva s nem hallanák azt a türelmetlen szót, amely nekik az ágybanfekvést unalmassá teszi, ha magukra maradnak, ahelyett hogy Jézus és Mária szolgáinak gyengéd könyörületére számíthatnának. Jézusnak ama „legkisebb testvérei“, kik — talán elhagyatva és részvét hiányábn — nehezen tudnak valamire menni, biztosak lehetnének, hogy nem fognak soha meggondolatlan, sértő, vagy gúnyos szót hallani azoktól, kik Jézus és Mária parancsaira várnak ; hanem amit ő mondott, azt fogják mondani és tenni ezek is, semmi egyebet.

És magok a szolgák között nem leszen féltékenykedés, irigykedés, zsörtölődés ; nem fogják gondolni, hogy másokat náluknál többrebecsülnek, föléjök helyeznek, őket pedig figyelmen kívül hagyják, szolgálataikat nem

veszik igénybe stb. A szolgák majd meggondolják, hogy ha nem közvetlen Jézusnak, legalább az ő testvéreinek tesznek szolgálatot, s nem áll jogukban olyasmit tenni vagy mondani, amit ő nem mond nekik. Ha pedig egyelőre semmit sem mond, hanem ott kell állniok és nézniök, hogy mások hogy dolgoznak, ők akkor is Jézusnak szolgái, várva az ő további rendeleteire.

„Bármit mond tegyed!“ Tehát engedelmesség a szeretet befejezése. Mária szeretete, — bármily erős legyen annak lángja, — nem mehet túl az engedelmességen, amelynél magasabb, fönségesebb nincsen. Ez a próbája, ez a koronája, ez a betetőzése a szeretetnek. Ha kérése talán egyelőre figyelmen kívűl hagyatik, elutasíttatik, azzal vigasztalja magát: „Bármit mond“ — az lesz jó; bármi legyen az, feleletül veszem. „Ecce ancilla Domini!“ Ime a kész szolgáló!

2. pont.

AZ EREDMÉNY. A VÍZ BORRÁ VÁLTOZIK.

A szolgáknak nem kell soká várakozniok a parancsra. Ha az ő Anyja előkészitett ben-

nünket és mi készen állunk megtenni „bármit“ mondjon, az ő rendelete világos. Tudjuk pontosan, hogy mit akar és mit kiván tőlünk. És ha a parancs talán ésszerűtlennek látszanék, és mi megaláztatásnak tennők ki magunkat mások előtt, tegyük meg mégis, hiszen az ő Anyja azt mondotta: „Bármit.“ És így cselekedve mutassuk meg, hogy szeretetünk, hasonlóan az övéhez, *befejező* szeretet, vagyis olyan, amely az engedelmességben találja betetőzését. Az ilyen szeretet olyan mint a varázsvessző: átváltoztat mindent, amit megérint, a vizet borrá, a rosszat jóvá, a tökéletlent tökéletessé. Lehet, hogy nem azonnal; de lehet az is, hogy a változást mi nem vesszük észre olyan gyorsan, mint a násznagy az ünnepen a „jó bort“ csakhamar észrevette. Az engedelmesség útja, miként Máriánál, sokszor be van hintve nehézségekkel és bajokkal, de mihelyt a szeretet megérinti, az eredmény ugyanaz: a víz átváltozik és pedig „jó borrá.“ Nem volna jó belőle kelleténél többet inni azonnal. Isten a jó bort végezetre tartogatja számunkra, s csak ha

majd fenékig kiürítettük a szenvedések és fájdalmak poharát idelenn, akkor nyujtja nekünk az örömek kelyhét, mely megrészegít. Idelenn csak „*izlelhetjük* és láthatjuk mily édes az Úr"(Zs. XXXIII. 9.) De majd eljő a nap, amikor a befejező szeretet tökéletes lesz bennünk: amikor majd megtettünk mindent, amit ő mondott, s lefizettük tartozásunkat „az utolsó fillérig" (Máté V. 26.) s amikor majd bőven ihatunk látásának örömpoharából, és ő azt mondja: „Megittasítottam a fáradt lelket, és jól tartottam minden éhes lelket." (Jer. XXXI. 25.)

Társalgás szűz Máriával, kérvén őt, hogy mindig hallhassam szavát, midőn engedelmességre int szent Fia iránt.

Elhatározás. Jusson eszembe, hogy az engedelmesség a vizet borrá változtatja.

Lelki csokor. „Bármit mond nektek tegyétek!"

Ki az én anyám?

„Az én anyám és testvéreim azok, kik az Isten igéjét hallgatják és megtartják." (Luk. VIII. 21.)

Első előgyakorlat: Szűz Mária állva vár a sokaságon kívűl.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy Isten igéjét hallgathasd és megtarthasd.

1. pont.

JÉZUS ANYJA KIVÜL ÁLL.

Ez az esemény, melyben Mária a kánai mennyegző és a kinszenvedés között említve van, az ő szent Fia nyilvános életének második évében történt. Nem tudjuk, vajjon ezen idő alatt Jézus közelében tartózkodott-e. Némelyeknek véleménye szerint ő egyike volt annak a kis csoport jámbor asszonynak, kik követték Jézust, hogy őt és apostolait a szükségesekkel ellássák. De akár követte őt tényleg, akár nem, azt tudjuk, hogy lélekben mindig vele volt, és hogy követte őt imáival, érdeklődésével, rokonszenvével, jobban ismervén őt, mint amennyire magát gyógyításai és csodatettei révén kinyilatkoztatta. Szeretvén és követvén őt, növekedett kegyelemben, mellyel amúgy is telve volt.

Jézus valószínűleg azért jött Kafarnaumba,

hogy egy fáradtságos körutjából kissé kipihenje magát. Lehet azért is, hogy édesanyja közelében kissé felüdüljön. Mária és az Úrnak testvérei, — rokonai, — szintén odamentek, hogy vele találkozhassanak, beszélhessenek. Nem tudjuk mi lehetett, amit neki mondani akartak. Elég az hozzá, hogy mikor megérkeztek, Jézus egy sokasághoz beszélt, mely körülötte ült és oly nagy volt, hogy Anyja és rokonai nem juthattak hozzá. Megálltak tehát a sokaságon kívűl, amivel magokra vonták némelyeknek figyelmét. Találkoztak is tényleg, akik félbeszakitották Jézust beszédében, és figyelmeztették, hogy Anyja és rokonai látni akarják őt.

Ez az egyszerű esemény, mellyel Mária alkalmat szolgáltatott szent Fiának, hogy két igen fontos tanítást adjon apostolainak és mindazoknak, kik bármikor majd apostoli munkát végeznek.

2. pont.

TANULSÁG A FÉLBESZAKITÁSBÓL.

Jézus tanít, és félbeszakítják. Mit tesz ő erre? Megmutatja, amint megmutatta koráb-

ban, midőn még csak tizenkétéves volt, hogy az ő Atyja dolgának első helyen kell állni, és hogy ha erről van szó, akkor ő teljesen közömbös a természet kötelékei iránt, s hogy ép így kell tenniök az ő követőinek is. Ő a népet oktatja, ez az ő dolga, s ezt még édesanyja kedvéért sem akarja félbeszakítani. Tanítja példával, amit már mondott szavával: „Aki atyját vagy anyját jobban szereti mint engem, nem méltó hozzám; és aki magára nem veszi keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám.“ (Máté X. 37.)

Mellékesen megmutatja mi tévők legyünk, ha valamely jó dolgunkban félbeszakítanak bennünket. Mi szeretünk panaszkodni a félbeszakítások miatt, mintha azok tönkre tennék munkánkat. Mennyit tehetnék, ha ezek nem volnának? — mondogatjuk. Mit tett Urunk, midőn félbeszakították? Ő a félbeszakítást is jóra fordította, úgy hogy a munkája inkább nyert, mint vesztett vele. Ha nem mindig követhetjük példáját betű szerint, egyenesen javunkra fordítva a megszakítást, mindig hasznot meríthetünk belőle közvetve

azáltal, hogy Istentől küldött alkalomnak tekintjük, aki hasonló esetben Jézus Anyjának és rokonainak is alkalmat adott a béketűrés, önuralom és önmegtagadás gyakorlására. A mi munkánk többet nyer az ilyen Istentől küldött megszakításokkal, mint ha a saját terveink szerint simán folyna le.

3. pont.

TANULSÁG A ROKONI KÖTELÉKEKRŐL.

A félbeszakítónak azt mondotta Jézus: „Ki az én anyám? s kik a rokonaim?“ És körültekintve a körülötte ülőkön, mondá: Ime az én anyám es rokonaim. Mert aki az Atyám akaratát cselekszi, . . . az nekem testvérem és nővérem és anyám.“ Ugyanezt a tanítást adja annak az asszonynak, ki valószínűleg egy volt a sokaság közül, akihez szólott, és aki nem állhatta meg, hogy boldognak ne hirdesse az egész nép előtt az ő Anyját. Ennek így szólt: „Sőt inkább boldogok, kik Isten igéjét hallgatják és megtartják.“ (Luk. XI. 28.)

A tanulság ebből az, hogy ő azokat tartja

a magához legközelebbvalóknak és legkedvesebbeknek, akik Atyjának akaratát cselekszik. Igaz, hogy Anyja kedvesebb volt neki, mint bárki más kívüle; igaz, hogy ő áldott volt minden asszonyok fölött, de csak azért, mert Atyja akaratát tökéletesebben teljesítette, mint bárki más.

„Ki az én anyám?“ bárkinek e sokaság közül ugyanannyi joga van hozzám mint neki, ha úgy teljesiti Atyám akaratát, mint ő. Ez a tanulság, melynek hirdetésére Mária alkalmat adott.

Hogyan lehetek előtte oly kedves, mint Anyja volt? Hogyan tehetek szert oly belső szívbeli egyesülésre, mint aminő közöttük fönnállt? Hogy nézhetem a dolgokat az ő szempontjából? Hogy leszek kész háttérbe szorulni és háttérben maradni, ha Isten úgy kívánja? Hogy leszek kész elszenvedni bármit az ő országának terjedéseért? — Mindennek csak egy útja van, — ha úgy cselekszem, ahogy Mária cselekedett. „Aki teljesíti Atyám akaratát, ki mennyekben vagyon, az nekem anyám.“

Társalgás a háttérben álló szűz Máriával. Te, akinek egyedüli kiváltsága, hogy Isten Anyja vagy, taníts meg engem az ő akaratát úgy teljesíteni, hogy bizonyos mértékben részem legyen a te lelki anyaságodban. Te ennek önmegtagadásoddal, engedelmességeddel és szenvedéseddel jutottál birtokába. Szüntelen közbenjárásoddal segíts engem szakadatlanul arra törekedni, hogy e három dologból valamit megtanuljak.

Elhatározás. Hogy megmutassam közeli rokonságomat Jézussal és Máriával, a mai napon a lehető legtökéletesebben teljesítem Isten akaratát.

Lelki csokor. „Anyja kívül állott."

Szűz Mária negyedik és ötödik fájdalma.

„A magad lelkét is tőr fogja átjárni." (Luk. II. 35.)

Első előgyakorlat: 1. Mária találkozása a keresztetvivő Jézussal.

2. Mária szemtanúja szent Fia megfeszíttetésének.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy megérthesd, mily drága ajándék a szenvedés.

1. pont.

MÁRIA SZENVEDÉSE.

Miután Mária egész életében tudott szent Fia leendő szenvedéséről, tudnia kellett azt is, mikor érkezik el az ő órája. Észrevette a főpapok egyre növekvő irigykedését és gyülöletét. Tudott az élete ellen irányuló támadásokról és a jól kifőzött tervekről, hogy őt megölhessék. És amidőn szenvedése tényleg megkezdődött, biztosak lehetünk benne, hogy ha nem is lett volna szemtanúja az egyes jeleneteknek, az apostolok értesitették volna őt, hogy mi történik. Hallott volna haláltusájáról a kertben, Judás árulásáról, az apostolok meneküléséről; majd azután Jézus ítélőszék elé állíttatásáról, megostoroztatásáról, tövissel koronáztatásáról, Pilátus igyekezetéről, hogy őt megmentse; de tudta, hogy hiába. S mikor végre kimondatott fölötte a halálos itélet, elindult ő is a többi jámbor asszonyokkal, hogy minél közelebb lehessen

hozzá, midőn keresztjét a Kálváriára viszi. Egyszer legalább találkoztak és megpillantották egymást a keresztúton, és részük volt abban a kimondhatatlan vigasztalásban, melyet Jézusnak csak Mária, Máriának csak Jézus adhatott. De míg egyrészt vigasztalás volt az, másrészt oly nagy fájdalom is, hogy Jézusnak eme találkozását szent Anyjával a hét fájdalom egyikének tekíntik, mely Szívét általjárta. Ez a *negyedik fájdalom.*

Azután a Kálvária hegyén hallania kellett, ha nem látta volna is, amint a szegeket szent Fiának kezein és lábain keresztül verték; de hallott olyasmit is, ami neki erőt és bátorságot adott ama borzasztó órában: hallotta szent Fiát Atyjához beszélni: „Atyám bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek.“ Ki mérheti meg a kínt, melyet Máriának ez az *ötödik fájdalom* okozott? De hát az mi volt, ami neki szinte emberfölötti bátorságot adott? Az az erős hit, hogy minden, amit lát és hall, Isten akarata; és az ő *Fiat*-ját most is akkora bensőséggel mondotta ki, hogy meglátszott rajta, miszerint

Isten akarata jobban Szívén fekszik, mint a saját szenvedése. Máriának példájára egyesítsük imáinkat Jézusával, és kérjünk Istentől bocsánatot azok számára, kik okozói szenvedéseinknek.

2. pont.

MÁRIA ÁLDOZATA.

Mikor azután a beálló sötétség megengedte, hogy észrevétlenül közelebb mehessen, János karján odalépett a kereszt lábához és elfoglalta helyét. Most már az ő áldozata is közel volt a befejezéshez. Erre gondolt ő, mikor Gábriel angyal szavára rámondotta: *Fiat*, harminchárom évvel ezelőtt. Erre gondolt mikor bemutatta őt az Úrnak negyvennapos korában. A három napi elvesztés és a názáreti otthontól való elvállás ennek volt az előjátéka. Most elérkezett áldozatának befejezése. „És ott állott Jézus keresztje alatt az ő Anyja.“ Ő soha meg nem tántorodott, soha vissza nem tekintett. Ő „erős asszony“ volt mindvégig, bátran végezve szerepét, feláldozva gyermekét Istennek.

Ez volt Mária áldozata, de mi volt a szerepe ebben az áldozatban, melyet szent Fia mutatott be Atyjának a világ üdvösségéért? Csak az, hogy ő gondoskodott az áldozatról? Nem tartotta vissza Fiát, *egyetlen* Fiát. (I. Móz. XXII. 16.) Jézus a Kálvárián föláldozta önmagát Atyjának: Mária pedig mellette állott és segített, nemcsak akaratának és szándékának egyesítésével, de tettleg is azzal, hogy testet adott neki, melyet később mennyei Atyjának áldozatul hozott. Az ő szerepe az volt, ami a szerpapé a nagymisénél. Az ő dolga nem az áldozatnak bemutatása, ez csak a papot illeti meg, — hanem hogy kezéhez szolgáltassa a papnak a kenyeret és bort, melyet az az áldozathoz használ, s amely nélkül az áldozat nem jöhetne létre. „Testet készítettél nekem"; és ez a test Máriától eredt; az ő ereiből származott a vér, mely megváltotta a világot. Az áldozati tény azonban Jézusé volt, övé egyedül. „Egyedül tiportam a sajtót." (Iz. LXIII. 3.)

3. pont.

MÁRIA ÖRÖKSÉGE.

Amint ott állt Mária az ő szerepében, mennyire kitágult a Szíve! Jézus haldoklott az egész világért, az egész emberi nemért, a multért, jelenért és jövőért, — Mária pedig az ő Anyja volt, ki ott állt mellette és segített, mint érdekelt fél. Látta a megtéréseket, melyeket szent Fia a keresztúton mívelt; látta a változást, melyen a jobb lator keresztül ment s most Jézus őhozzá fordul, hogy harmadik szavával a keresztről megtegye őt második Évának, az összes élők anyjának, — mindazokénak, akikért ő meghalt. „Asszony, ime a te fiad!“ Most is a hivatalos nevén szólítja: Asszony! Nem a saját Anyját tekinti, hanem mindenekét. Ime a te fiad! Fogadd fiadnak Jánost és vele az egész emberi nemet. Jézus az ő Anyja szenvedésének erejére számított és ezen szenvedése révén lehetett ő mindenek közös anyjává. Tudta, hogy a tőr mennyire sérteni fogja őt, ha meghallja, hogy az ő helyébe Jánost kell fiává fogadnia, de tudta azt is, hogy a

tőrszurás által okozott seb majd kitágítja Szívét, hogy új családját befogadhassa. Jézus haldoklott és az örökség, melyet Anyjának hagyott, az egész emberi nem volt. Az eszme nem volt új Mária előtt, hiszen szent Fia lépésről-lépésre készítette őt erre, ahogy láttuk, a megtestesülés óta. Hogy a dologról egész biztos legyen, még egy szót mondott, de ezt már Jánoshoz intézte, mint az egész emberi nem képviselőjéhez; „Ime a te Anyád!"

Jézus ezen szavainak közvetlen értelmét János könnyen megértette, hogy tudniillik ő tartozik gondoskodni, ápolni, eltartani; fiának lenni ezután, hogy saját Fia elvétetik tőle. Ám Jézus e szóval valamennyiünknek akart valamit mondani. Mindegyikünknek és valamennyiünknek mondotta, hogy: „Ime a te Anyád!" — és e perctől fogva mindenkinek jogában áll, aki csak akarja, magáénak mondani Máriát.

Mennyire vettem én ezt a szót komolyan? Hittem-e igazán, hogy Jézus épen úgy gondolt reám is, mint Jánosra, midőn azt mondotta: „Ime a te Anyád."? — hogy én vol-

tam az, akire gondolt, én az, akihez szólt. Éreztem-e mily nagy felelősség és mily nagy tisztelet Mária gyermekének lenni? és hogy szoros kötelességem szeretni, ápolni, gondozni őt, vagyis védelmére kelni azokkal szemben, kik nem tekintik őt Anyjuknak?

Óh édes Anyám, ime én ma jobban mint valaha, magaménak fogadlak, ahogy első fogadott fiad, János tette. Jer velem haza, élj velem együtt, beszélj nekem Jézusról és segíts, ha azt látod, hogy elfáradok. Segíts követnem őt és osztoznom munkájában imáimmal, áldozataimmal, ahogy Te tetted. Légy mellettem állandóan, tarts féken és taníts meg engemet úgy élni, ahogy Mária gyermekéhez illik. Te, kinek Jézus engedelmes volt, oktass ki engem az igazi engedelmességre. Igen, elvagyok határozva, hogy a mai napon ezt jegyezzék fel rólam az égben: „Attól az órától a tanítvány övének fogadta őt".

Társalgás Máriával.

Elhatározás. Fogadom, hogy Máriát, mint Jézus különös ajándékát magamhoz veszem.

Lelki csokor. „Ott állott Jézus keresztje alatt az ő Anyja“.

Szűz Mária hatodik és hetedik fájdalma.

„József pedig gyolcsot vásárolt és levevén őt, betakarta a gyolcsba és betette egy sírba, mely kősziklába volt vágva“. (Márk. XV. 46.)

Első előgyakorlat: A keresztút tizennegyedik állomásának képe.

Második előgyakorlat: Önzetlenség a bajokban.

1. pont.

A FÁJDALMAS ANYA.

Amint Mária ott áll helyén, a kereszt alatt, imádkozva új családjáért, melyért Fia haldoklik, a tőr nem szűnik újból és újból által járni megsebzett Szívét. Kénytelen hallani a kiáltást: „Szomjúhozom“, — epedő ajkáról Annak, kitől soha panaszt nem hallott s úgy kell viselkednie, mintha siket volna vele szemben. Majd ismét kiáltást hall, mely még fájdalmasabb haláltusára vall, mint az

előbbi. „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?“ És ő, aki egyszer három napra elvesztette Fiát, némileg megérti a kínt, mely e kiáltásban kifejezésre jut. Egy további sóhaj után: „Beteljesedett“ — hallja őt, amint lelkét Atyjának ajánlja, azután figyeli, hogyan hal meg . . .

Jézus halálánál Mária állott hozzá legközelebb, és ő átérezte a felelősséget, mely e körülményből reája háramlott. Miként a köztünk előforduló halálesetnél a legközelebbi hozzátartozóknak kell a további teendőkről gondoskodni, úgy volt ez Máriával is. Ő volt a legközelebbi minden tekintetben. Tudta, hogy az apostolok és jóbarátok őhozzá fordulnak, őtet kérdezik meg, mitévők legyenek. Ennélfogva a halál beálltával Máriának nincs ideje arra, hogy visszavonuljon és átengedje magát fájdalmának. Jézus a megváltás nagy munkáját befejezte, de Máriáé az ő halála után nyomban megkezdődött, az a munka ugyanis, mely reá Fia meghagyásából, mint az egyház anyjára várt.

Ott állott még a kereszt alatt, kimondha-

tatlan fájdalommal szemlélve Fiának eléktelenített holttestét, midőn elmélkedésében egy katonának barbár cselekedete zavarja meg, ki lándzsájával átdöfte a kereszten függőnek oldalát. Simeon jövendölése újból beteljesült: „A magad lelkét is tőr járja át“.

Nemsokára következett a *hatodik fájdalom*: Szent Fia holttestének levétele a keresztről. Most már barátainak kezében volt, kik a legnagyobb tisztelettel és gyengéd szeretettel bántak vele. Mindez azonban nem gátolhatta meg, hogy Máriának Szívét újból át ne járja a tőr, midőn kezébe vette a vértől ázott tövis koronát, a durva szegeket; midőn karjaiba vette újból Jézusát, és közvetlen közelből látta sebeit. Bizonyára maga is segített a jámbor asszonyoknak azokat kimosni és bekötözni. Miután a szent testet a zsidóknál szokásos módon gyolcsba takarták, elkisérte a néhány személyből álló halottas menetet a sírbolthoz, melybe azt elhelyezték. Ám míg a többiek elvégezve a temetési szertartásokat, lezárták a sírt egy kővel és eltávoztak, Máriának Szívét még-

egyszer átjárta a fájdalmak tőre, midőn szent Fiától, most már e földön mindenkorra el kellett válnia. Ez volt a *hetedik*, s talán legfájdalmasabb tőrszúrás, mely anyai szívét érte.

János apostol volt az, ki őt a Kálvária hegyéről le, a keresztúton végig, visszakisérte a coenaculumba, az utolsó vacsora helyére. „A tanítvány magáéba vette őt.“ — Ha legközelebb a Keresztútat járod, tedd azt Máriával és Jánossal, ők majd jobban megmagyarázzák mint bárki más, az egyes állomások jelentőségét.

Mária ezzel elhagyta Jézust, de azért még mindig Vele van szívben és lélekben, innen az ő csodálatos erőssége. Mily szép példát mutat ő nekünk, hogy viszontagságainkban hogyan cselekedjünk! Sohase tévesszük szem elől azt a tényt, hogy bármiféle szenvedés a mi megszentelődésünkre szolgál. Ha ezt tesszük, sohasem leszünk bajainkban, szenvedéseinkben levertek, önzők, boszusak, hálátlanok, követelődzők, meggondolatlanok, panaszkodók, mintha a mi keresztjeink nagyob-

bak volnának másokénál. Hol van a mi áldozatunk? Vajjon ezek a kisebb nagyobb mindennapi szenvedések nem annak részei-e? Nem arra kellene-e mindezeknek szolgálni, hogy lelkünket az életszentségnek magasabb fokára emeljék? De ha megfordítva, inkább lenyomják és elcsüggesztik azt, akkor baj van nálunk a lelki élet körül. Akkor nem követjük Máriát, nem egyesítjük szenvedéseinket Jézusával, holott ez volna a módja, hogy azokat érdemszerzőkké tegyük.

Legyünk azon, hogy a mi fájdalmunk örömnek és áldásnak forrásává váljék mindenkire a házban. Ez csak úgy lehetséges, ha tudunk mosolyogni, vidám arcot mutatni, derült hangon beszélni másokkal akkor is, amikor a saját szívünk majd megszakad fájdalmában. Csak úgy, ha tudunk részvéttel lenni mások ügye-baja iránt, még azokkal szemben is, kik rokonszenvünket nem sokba veszik, nem értékelik, sőt arról panaszkodnak, hogy nem törődünk velök, nincs irántuk szívünk. Mindez csak növelni fogja áldozatunk érdemét. Lehetnek, kik szűz Mária erőslelkűségét szent

Fia kínszenvedésénél és halálánál természetellenesnek találják és mondják, de mi tudjuk, hogy az *természetfölötti* volt. — Igyekezzünk követni őt ebben!

2. pont.

IRGALMASSÁG ANYJA.

Micsoda bánat és levertség vehetett erőt az apostolokon, midőn barátjukat, Mesterüket, Urukat halva látták, reményeiket megsemmisülve, lelkiismeretüket megterhelve, ha arra gondoltak, hogy mily gyáván magára hagyták őt szükségében. Elszéledtek, szétszóródtak, kiki saját otthonába, de valószínű, hogy ismét találkoztak a coenaculumban. Ez volt az utolsó hely, ahol együtt voltak isteni Mesterükkel, s természetesnek látszott újból odamenni annál is inkább, mert ott volt az ő Anyja. Ő állott hozzá legközelebb, s ennélfogva nekik is több volt ő, mint bárki más lehetett. Ő hű maradt hozzá mindvégig. Ő többet mondhatott nekik róla, mint bárki más. Hangja és modora Őreá emlékeztette őket. Valahogyan érezték, hogy Mária

ugyanazon szempontból fogja fel a dolgokat, mint szent Fia, és ha ez megbocsátja hibájukat, meg fogja bocsátani Jézus is. Aközben meghallották Jánostól, mit mondott róla Jézus haldokló ajkaival: hogy most már tényleg úgy tekintsék őt, mint Anyjukat; hogy mostantól fogva, tényleg ő az Anyja az egyháznak, melyet ő alapított; és hogy bátran fordulhatnak hozzá kétségeikben, bajaikban. „Ime a te Anyád!“ A „jó Tanács Anyja“ és az „Irgalmasság Anyja“. Nem épen ilyenre volt-e szükségük? Jól tudta ezt Jézus. S mily előrelátó volt, midőn Máriát nekünk hagyta!

Igy képzelhetjük el Máriát nagyszombaton: magaköré gyűjtve új családját, szeretve őket szent Fiáért, mentegetve gyarlóságukat, miként jó anya szokta gyermekeiét, új lelket és bátorságot öntve beléjük.

Társalgás Máriával, ki azt mondja nekem: A te számodra is, gyermekem, a szép szeretetnek, a félelemnek, az ismereinek és szent reménységnek anyja vagyok én. Jőjjetek át hozzám mindnyájan, kik óhajtotok engem

és töltekezzetek gyümölcseimmel. Akik rám hallgatnak, nem szégyenülnek meg; és akik velem működnek, nem vétkeznek. (Sir. XXIV. 24-30.)

Elhatározás. Minden bajaimat és nehézségeimet Máriához viszem a mai napon.

Lelki csokor. „Fájdalmas Anya, Irgalmasság Anyja, könyörögj érettünk!"

Az első dicsőséges titok.

„Uralkodni fog mindörökké, és az ő uralkodásának nem lesz vége. (Luk. II. 32, 33.)

Első előgyakorlat: A szent Szüz képe vagy szobra.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy megtanulhasd Máriától, hogyan kell örülni.

1. pont.
MÁRIA HUSVÉT NAPJA.

„Uralkodásának nem leszen vége." Ezek a szavak Máriának mondattak, mielőtt Fia született, és ő elhitte azokat. Tudta tehát, hogy Fia fel fog támadni. Tudta, hogy nincs

vége mindennek, midőn drága szent testét otthagyta József sírboltjában. Jézus minden valószínűség szerint neki is megmondotta, amit az apostoloknak mondott, hogy harmadnapra fel fog támadni halottaiból. S míg azok nem hittek, sem meg nem értették, Mária hitte és meg is értette ezt a szót. Ám a hitnek ez a természetfölötti adománya, melyet ő teljes mértékben gyakorolt, nem gátolta meg, hogy nagypénteken és nagyszombaton a fájdalom tőre ne hasogassa anyai szívét. Érezte fájdalmának teljes súlyát, de fájdalma nem volt reménynélküli.

Minő várakozással lehetett eltelve a Szíve, midőn a nagyszombat éjjelét imádságban töltve számlálta a perceket, míg megvirrad. Tudta, hogy Jézus fel fog támadni, de meg fogja-e őt látogatni? Eljön-e hozzá? Nyilvános élete folyamán annyira a háttérben tartotta őt, hátha most is azt teszi, s azokhoz megy előbb, kiknek nagyobb szükségük van vigasztalására. De nem, Anyám! a szelid és alázatos szívűek vonzották őt mindig, most is ahhoz a szívhez megy legelőször,

amely leginkább vágyik utána. A tiszta, önzetlen vágynak nem tud ellentállni. Ám senki a világon nem vágyott annyira Jézust újból látni, mint szűz Mária, s ennélfogva a szent atyák tanúsága szerint ő volt az első, akihez Jézus elment, mihelyt a husvét reggele megvirradt és „a halál nem tarthatta őt tovább“ karjaiban.

Az evangelisták hallgatnak Jézusnak ezen megjelenéséről szent Anyjánál, valószínűleg azon egyszerű okból, mert az nem mondott nekik róla soha semmit. Nem is volt rá oka, mint ahogy ellenben volt oka elmondani számos apró részleteket születésére vonatkozólag, mivel Isten akarata volt, hogy azokat megtudjuk. A Fiúnak és Anyának eme találkozásánál még az angyalok sem mertek megjelenni; mi közönséges halandók pedig akkor sem értenők meg ami itt végbement, ha megvolna írva. Mindazok, akiknek megjelent, biztosra vették, hogy Anyja már látta őt, — minek tehát leírni, amit mindenki tud? „Legyen neked a te hited szerint.“ Mária volt az egyedüli, kinek elegendő hite

volt biztosra venni, hogy Fia újból feltámad, s ennélfogva egész természetes volt, hogy ő lássa meg őt elsőnek. Ő volt az, ki legbensőbben részt vett fájdalmaiban, illő volt tehát, hogy vele közölje elsősorban a husvéti örömöket. — Gondolkodjunk egy keveset Mária öröméről.

2. pont.

MÁRIA ÖRÖME ÉS ANNAK OKAI.

Micsoda öröm lehetett Máriára nézve, midőn megláthatta azt a szent testet, mely az ő Szíve alatt alakult, melyet ő tápláit, gondozott és szeretett, melyet legutóbb még annyi sebbel borítva látott és karjaiba vett. Micsoda öröme lehetett midőn látta azt a feltámadás teljes szépségében, — megdicsőülve! Öröme oly nagy és bensőséges volt, hogy a szentek állítása szerint teste csak csoda folytán volt képes lelkén uralkodni és visszatartani börtönében. S aztán a vígasztalás tudni azt, hogy többé nem fog szenvedni soha! — a boldogság, látni az öt szent sebhelyet és tudni, hogy azokat mindenkorra

megfogja tartani, mint drága emlékeit halálának és a halál fölött aratott győzelmének, halhatatlan szeretetének az egyház iránt, melynek kincstárába ezen sebeivel többet befizetett, mint amennyire annak valaha szüksége lesz.

Mária ezen igazságokba mélyebben behatolt, mint bárki más, s ennél fogva az ő husvéti öröme is nagyobb volt, mint akárki másé. Öröme nagyobb volt azért is, mert nagyobb volt a szeretete. Az ő szeretete Jézus iránt teljesen önzetlen volt, s ilyen volt az öröme is; okát és alapját Fia örömében találta. Megfeledkezett néhány pillanatra minden egyébről, s csak örömét élvezte.

Eddigi *szenvedése* egy további oka volt örömének. A mi képességünk az örvendezésre, arányban áll képességünkkel a szenvedésre. Láttuk, hogy mire volt képes Mária a szenvedésben, s megérthetjük némiképen mennyire telve lehetett örömének kelyhe.

De voltak Máriának még mellékes örömei is, melyek feltámadt és megdicsőült szent Fia látásának örömével velejártak. Látta a

szenteket, kik vele együtt feltámadtak, s akiket bizonyára bemutatott Anyjának. Némelyeket közülök jól ismert, mint jegyesét, szent Józsefet, szülőit: szent Joakimot és Annát.

Igen, szűz Mária örömei bőségesen kárpótolták szenvedéseit. Majd eljön az idő, amikor ha Máriával igyekezünk elfogadni és kiüríteni a szenvedések poharát, elfogadni és kiüríteni Jézusért és Jézussal, — nekünk is megadatik az örömek kelyhe, s amikor a kettőt összemérve azt mondhatjuk szent Pállal, hogy: „a jelen idei szenvedések nem hasonlíthatók a jövendő dicsőséghez.“ (Róm. VIII. 18.)

Éreztess velem, Istennek szent Anyja, valamicskét ezen igazi örömből, — abból az örömből, mely csak hit, szenvedés és Jézus szívével való tökéletes egyesülés által érhető el; abból az örömből, melyet csak a feltámadott élet nyújt, az az új élet, mely abból származik, hogy önmagamnak meghalok.

Társalgás. Regina coeli.

Mennynek Királyné Asszonya,
Örülj szép Szűz, Alleluja.

Mert kit méhedben hordozni
Méltó voltál, Alleluja.

Amint megmondotta vala,
Feltámadott, Alleluja.
Imádd Istent, hogy lemossa
Bűneinket, Alleluja.

Elhatározás. Máriával mondom bátran, hogy: Legyen meg — Fiat! mert ez a legbiztosabb módja, hogy résztvehessek örömében.

Lelki csokor. „Örömünknek oka, könyörögj érettünk!"

A második és harmadik dicsőséges titok.

„Ezek mindannyian egyakarattal állhatatosak voltak az imádságban az asszonyokkal, s Jézus Anyjával, Máriával, és az ő atyjafiaival. (Ap. Csel. I. 14.)

Első előgyakorlat: 1. A Mennybemenetel képe.

2. A Szentlélek eljövetelének képe.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy úgy készülhes a Szentlélek fogadására, mint Mária.

1. pont.

MÁRIA
JÉZUS MENNYBEMENETELE NAPJÁN.

Az Úr Jézus kétségkívül sokszor meglátogatta szent Anyját ama negyven nap alatt, míg megdicsőült teste e földön járt, melyet nem szívesen hagyott el. Erősítette őt a számkivetés idejére, melynek elébe nézett, eltöltve őt vígasztalásokkal, amelyekből meríthetett elhagyattatásában. Mária valószínűleg tudta, hogy a negyvenedik nap az utolsó lesz, és hogy amikor Jézus kisded nyáját kivezeti Bethaniába, ez az utolsó útja lesz velök. Ismerte a hegyet, melyen összes testvéreit — „több mint ötszázat egyszerre“ — (I. Kor. XV. 6.) össze akarta gyűjteni. Hallotta utolsó szavát, midőn tanítványainak parancsot adott: „Menjetek és tanítsatok minden népet . . . És íme, én veletek vagyok mindennap, egész a világ végéig.“ (Máté XXVIII. 19, 20.)

Mária nem szerepelt itt mint tanú, — habár hallgatag tanúja volt Fia egész földi életének, de legalább illő volt, hogy hallja

mindazokat az utasításokat, melyek gyermekeinek adattak. Hallott az Atyának ígéretéről, valamint azt is, hogy a városban kell maradniok, míg az be nem teljesül. Látta, amint szent Fia kezeit fölemeli, hogy megáldja őket — utoljára. Figyelte a többiekkel, amint megdicsőült teste fölemelkedett körükből; figyelte, mig „a felhő be nem fogadta őt szemeik elől“, azután letérdelt alázatos megnyugvással Isten akaratában, s megcsókolta a földet, ahol Jézus az imént állott, azt az áldott darab földet, melyet lábai utoljára érintettek.

Amint azután föltekintett, két angyalt látott, kik a megrémült tanítványoktól azt kérdezték, hogy miért néznek az égre, hiszen az a Jézus, ki fölvétetett tőlük az égbe, ép úgy el fog jönni, mint ahogy látták őt az égbe fölmenni. Az angyalok nem Máriához szóltak, ő nem nézett fölfelé. Ő tudta már azt, amire a többieket az angyalok oktatták ki, tudta, hogy szent Fia már mennyekben van „és ül az Istennek jobbján.“ (Márk. XVI. 19.) Midőn az apostolok ráeszméltek, hogy mi

történt, „imádva őt visszatértek Jeruzsálembe nagy örömmel“, (Luk. XXIV. 52.) és Mária az utolsó vacsora termébe vezette őket, hogy ott „várják be az Atyának igéretét“, amint Fia meghagyta nekik.

Így tanította meg őket arra, amire minden gyermekét tanítja, hogy tudniillik az egyedüli dolog, amit szomorúság és fájdalom idején tennünk kell az, hogy szorosan kövessük Jézus parancsát. „Bármit mond nektek, tegyétek!“ Nem ér semmit azután nézni, ami elmúlt, nem érdemes a múltak fölött bánkódni. Világos az ő parancsa: „Menjetek Jeruzsálembe és várjatok.“ Mindig azt fogjuk találni, hogy nincsen jobb balzsam a fájdalomra a hű kötelesség teljesítésnél. Ez kerül ugyan fáradságba; az emberi természet szeret álldogálni és fájdalmát dédelgetni; pedig sokkal okosabb elfordulni és ott hagyni a kedves helyet, és kézenfogva Máriát, a fájdalmak Anyját, hozzálátni a legközelebbi dologhoz, melyhez bennünket a kötelesség, azaz Jézus szava szólít.

2. pont.

MÁRIA PÜNKÖSD NAPJAN.

Kilenc napot töltöttek az apostolok Máriával, Jézus Anyjával egyakaratta az imádságban, és „mindenkor a templomban voltak, dicsérvén és áldván az Istent“. (Luk. XXIV. 53.) Kilencnapi ájtatosság volt ez imában és hálaadásban. Ez volt Máriának, mint az egyház anyjának, első hivatalos ténykedése. Összetartotta a kis nyájat, közel szent Fiához, engedelmeskedve utolsó parancsának, könyörögve azért a nagy ajándékért, melyet megigért nekik, és hálátadva mindazokért, amit értök tett. Ez volt az első szent gyakorlat, melyet Máriának, az Isten Anyjának védelme és vezetése alatt tartottak.

Vajjon miért imádkozhatott Mária ama kilenc nap alatt? Most jobban egyesülve volt szent Fiával, mint valaha: hitének szemével ott látta őt az Atyának jobbján a mennyben; szembe néztek egymással; az anya ismerte Fiának szándékait, kívánságait; meg volt még anyai joga, hogy parancsoljon neki; tudta, hogy egymáshoz való viszonyukban

misem változott, és hogy kéréseit az égben ép oly kevéssé veti meg, mint ahogy a földön nem tette. És amint szemeit végigjártatta a távol szemhatáron, mely eléje tárult, az egyház anyja kilencnapi ájtatosságot tartott pünkösd előtt, imádkozva minden tudásával és minden erejével, hogy a Szentlélek leszálljon gyermekeire; hogy jőjjön és töltse be azt az egyházat, melynek ő Anyjává lett, azt az egyházat, melyet szent Fia alapított, melyért életét adta.

Ezeknek az első szent gyakorlatozóknak nem voltak könyveik; nem is volt rá szükségük, életük olyan szorosan össze volt fűződve Jézusával. A Szentlélek imádkozott velök és bennök; s Mária is mindig velök volt, irányítva őket és példát adva nekik. Amennyiben ezek rólunk is állanak, annyiban függetlenek vagyunk imáinkban külső segítségtől. S minél inkább függetleníthetjük magunkat a külső segítségtől, annál bensőbb, annál igazibb lesz az imádságunk.

Azután, „mikor beteltek a napok“, mikor a kilencnapi ájtatosság befejeződött, — a

Szentlélek alászállott, ahogy Jézus megigérte; „alászállott tüzes nyelvek alakjában mindegyikökre“. Ez volt a jele és bizonyítéka annak, hogy leszállott mindazokra a hitű lelkekre, akik várták, eltöltve mindegyiket képessége szerint, és megadva mindegyiknek az erőt, melyre szüksége volt, hogy a neki kijelölt munkát elvégezhesse.

Mily mértékben tölthette el eszerint a Szentlélek szűz Máriát, akinek munkájához, feladatához az apostoloké nem is volt hasonlítható. Ő mindig telve volt malaszttal, — régen a Szentlélek jegyese volt, amióta csak megárnyékolta őt a Megtestesülésnél, s mindújra és újra betöltötte őt egyre növekvő képessége arányában. Láttuk, hogy szent Fiának vezetése mellett mennyire kitágult látóköre, mennyire megnagyobbodott az a Kálvárián, mennyire tágította Szívét a fájdalom és öröm, mennyire növelte kilátását a szent Fiával való érintkezés az utolsó negyven nap alatt. Most pedig, miután a működésre váró új munkateret újból áttekintette, kilenc napon át imádkozott és kérte a Szent-

lelket, hogy jőjjön el, és árnyékolja be újra és töltse el kegyelemmel, hogy képes legyen kötelességeinek, mint az egyház anyja, megfelelni.

Máriának nagyobb szüksége volt a Szentlélekre, mint a Coenaculumban egybegyűltek bármelyikének; jobban is vágyódott utána, mint mindazok, s hihető, hogy teljesebb mértékben is részesült benne. Máriának nem volt szüksége a nyelvek és csodák adományára, melyre szükségük volt az apostoloknak, a kezdet nehéz munkájában. Az ő feladata hátralevő éveiben a közbenjárás volt, amelyet titkon és félrevonulva végezhetett. Az adományok, melyekre neki szüksége volt, s melyeket a Szentlélektől várt és kért, türelem, alázatosság és Isten akaratával való megegyezés voltak. Szüksége volt arra, hogy a Szentlélek vele és benne imádkozzék, „kimondhatlan fohászkodásokkal“ mindazért, amire az egyháznak szüksége volt és lesz, minden időkben. Az ő munkája volt most úgy mint mindig: fontolgatni Szívében, elmélkedni és társalogni szent Fiával, a Szent-

lélek közvetítésével mindazon dolgokról, melyek közös érdekükben álltak.

Társalgás. „Világosság Anyja, Szentlélek jegyese, fölajánlom neked egész szívemet, lelkemet és testemet, hogy megőrizzed Jézusnak, és én az övé lehessek mindenkorra. Világosság Anyja, könyörögj érettem.“ (B. Grignon de Monfort.)

Elhatározás. Többször gondolok a Szentlélekre, ki bennem imádkozik.

Lelki csokor. „Szentlélek Szentélye, könyörögj érettünk!“

Szűz Mária számkivettetése.

„Jaj nekem, mert számkivettetésem meghosszabbíttatott.“ (Zsolt. CXIX. 5.)

Első előgyakorlat: A szent Szűz szobra vagy képe.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy megtanulhasd, hogy kell Éva számkivetett gyermekének élni.

1. pont.

MÁRIA SZÁMKIVETTETÉSE.

A hagyomány azt tartja, hogy szent János magához vette a szűz Anyát Jeruzsálemben levő házához, és ott halt meg, habár számkivettetésének egy idejét Efezusban töltötte. Magányban és hallgatásban fontolgatta Mária életének csodás titkait; közbenjárt újszülött gyermekeért, az egyházért, melynek máris oly sok mindenre volt szüksége; és támogatta az apostolokat munkájukban imáival. Ezek nemsokára elszéledtek különféle irányban, tanítványokat szerezve minden nemzetek közt, ahogy Mesterük parancsolta nekik. És csak ritkán jöhettek vissza Jeruzsálembe, hogy Anyjukat meglátogassák, vele nehézségeiket megbeszéljék és tanácsot kérjenek attól, ki szent Fiát szemtől szemben látta. De mily kellemes és erőtadó lehetett rájok nézve, tudni azt, hogy Máriát mindig ott találják, ki ügyeiket, bajaikat előadja isteni Fiának.

De miből merített erőt Mária azok alatt a hosszú, — némelyek szerint tizenöt, mások

szerint huszonhárom — évek alatt? Ugyanabból, amiből mindig: a Fiával való egyesülésből. A hagyomány azt mondja, hogy mindennap magához vette Őt, szent János kezéből. Milyen szentáldozások lehettek azok, amelyeknél szűz Mária újból és újból elmondotta: „Ime az Úrnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint", és az ő Istene újból testet öltött benne! Mi tette ezen szent áldozásokat olyan bensőkké? Az, hogy az egyesülés után való vágyódás mindkét részről kölcsönös volt.

Így van ez nálunk is? Jézus részéről a szeretet és vágy bizonyára nem hiányzik, de milyen csekély az a mi részünkön? Ez a szó: Communio, közösséget, egyesülést jelent, ami csak két vagy több személy között jöhet létre. Hogy az egyesülés erős, valódi és tartós legyen, mindegyik rész kell, hogy megtegye a magáét.

Taníts meg engem, óh Anyám, hogyan vegyem magamhoz szent Fiadat a szentáldozásnál. A te egész életed benne volt összpontosulva; minden gondolatod vele

foglalkozott; minden, amit tettél, ő érette történt; számkivettetésednek minden percét szívesen viselted ő érette. Minden fohászod egy-egy lelki áldozás volt, s mikor naponkint elérkezett a valódi szentáldozás pillanata, mintegy lelki összeölelkezés volt az közöttetek, miközben Jézus téged Szívére szorított és elmondotta, hogy számkivettetésednek nemsokára vége lesz; te pedig újra láttad szent ábrázatát. A te szentáldozásaid a szeretetnek elragadtatásai voltak.

Segíts meg engem, óh Anyám, hogy én is több szeretetet önthessek szentáldozásaimba, hogy úgy tekintsem azokat, mint a számkivettetésem idejére a mennyből nekem küldött kenyeret. Tanits meg, hogyan tegyem szentáldozásaimat életem központjává, hogyan éljek mindenkor egyesülve Jézussal, hogy a közösség közöttünk soha meg ne szakadjon. Erre kellene törekednie minden áldozónak; ez volna az eszményi élet; az az élet, melyre Jézus célzott, midőn azt mondotta: „Aki engem eszik, általam él.“ Ez lehetséges; de óh, mennyire vagyok még ettől?

2. pont.

MÁRIA SZÁMKIVETTETÉSÉNEK OKA.

Miért hagyta Jézus az ő szent Anyját itt a világon, mikor tudta, hogy az elválás neki mily nehezére esik? Nem lett volna-e jobb neki a boldogító látás az égben, mint ennek pótlásaként a mindennapi szentáldozás a földön? Nem lett volna-e az ő közbenjárása is az egyházért hathatósabb, ha szent Fia trónjához közelebb áll? Nem lehetett volna-e nagyobb sikerrel „a jó tanács Anyja“ onnan fölülről azoknak, kiknek föladata volt az egyházat kisded korában vezetni és kormányozni?

Hogy miért hagyta őt Jézus egy időre számkivetésben idelenn, arra többféle okot találunk

1. Neki kellett az újszülött egyházat ápolni, erősítve és bátorítva az apostolokat példájával, ahogy a Mester maga tette, és elmondva az evangelistáknak életének számos részleteit, amelyeket másnak ajkáról meg nem tudhattak volna, mint csak az övéről.

2. Meg kellett alapozni állását, mint az

egyház anyja. Az apostolok kezén szállott át a hagyomány, miszerint szűz Mária volt az, aki az egyházat létezésének ama korai kezdő éveiben vezette, ápolta és gondozta; hogy az apostolok és tanítványok ő hozzá fordultak, ha kétségben és zavarban voltak. Mindez nem történhetett volna, ha szent Fiával együtt elhagyja a földet. A számkivettetésnek ama hosszú évei alatt az új egyház megszokta Máriában anyját látni és tisztelni, s midőn fölvétetett a mennybe, egész természetes volt, hogy ugyanazt tegye és ugyanerre tanítsa az utódokat.

3. Az Úr Jézus még több időt akart neki adni érdemeinek gyarapítására szenvedése által. Azt akarta, hogy koronája a lehető legszebb legyen, s evégre még az Isten Anyja számára is csak egy út állt nyitva: a szenvedés útja, ami még bensőbbé tette szeretetét, alázatosságát és megnyugvását Isten akaratában.

4. Egy további ok lehetett az is, hogy annál nagyobb részvéttel legyen *Évának számkivetett fiai* iránt. Ha Jézus magával

vitte volna őt, bizonyára azt gondolhatták volna, hogy az ő Anyjuk nem érti meg egészen helyzetüket. Pedig mi gátolja a rokonszenvet, szeretetet, ragaszkodást inkább, mintha úgy érezzük, hogy nem értenek meg bennünket? — Máriának tehát azért kellett a száműzetésben maradnia, hogy megszerezze azt, amit másképp meg nem szerezhetett volna.

Én is egyike vagyok Éva számkivetett gyermekeinek. Mi a teendőm, mint számkivetettnek?

1. *Biztosítanom kell állásomat.* El van készítve számomra az égben egy hely, mely az enyém *lehet* az egész örökkévalóságon át. De az a kérdés, enyém lesz-e vagy nem? Attól függ minden, hogyan teszem meg vándorlásom útját e földön. Amikor majd vége lesz számkivettetésemnek, úgy kell hogy éltem legyen, miszerint kétség ne férjen ahhoz, hogy a mennyországba való vagyok; hogy Isten gyermeke és az ő országának örököse vagyok; hogy nem keresem a földi dolgokat, hanem amik az

égben vannak; hogy a mennyország az én házam, hazám, otthonom. S mi lesz az én állásom ott? Mária megszerezte állását, mint az angyalok, pátriárkák, próféták, vértanúk, és szűzek királynéja, mint az egyház anyja. Milyen állást biztosítsak én magamnak? Ez ép úgy mint Máriánál, attól függ, hogy milyen hűséget tanúsítok a kegyelemmel szemben. A dicsőségnek és érdemnek ugyanazt a fokát érem el, amelyet elértem addig a pillanatig, amikor elszólítanak, hogy adjak számot sáfárkodásomról, — sem többet, sem kevesebbet. Olyan állást kell tehát magamnak biztosítanom számkivettetésem ideje alatt, hogy az égnek összes lakói, az összes angyalok és szentek tudják rólam, hogy valamikor társuk leszek. „*Biztosítsátok* hivatástokat és kiválasztatástokat.“

2. *Szenvednem kell.* Földön tartózkodásomnak egyik lényeges oka az, hogy *szenvedjek.* Nem mintha a szenvedés magábanvéve jó volna, de megadja nekem a módot, s talán a legjobb módot arra, hogy megszerezzem és gyakoroljam azokat az erényeket, amelyeknek

birtokában kell lennem, ha valamikor be akarok jutni Isten országába. Krisztus Urunk önmagának és szent Anyjának a szenvedést választotta, hogy megmutassa nekünk, hogy a szenvedés mennyire segítségünkre lehet és hasznunkra válhat, — ugyanaz a szenvedés, mely a bűnöst konokká és megátalkodottá teszi.

Mi tehát a szenvedésnek titka? Az, hogy annak révén és annak okáért gyakoroljuk a szeretet, a bűnbánat és az Isten akaratában való megnyugvás erényeit. A szenvedés sokkal hathatósabb eszköz, hogysem emberi természetünket érintetlen hagyná. A szenvedés közben kell valamit tennünk, vagy „*átkozni* Istent és meghalni“, ahogy Jób felesége tanácsolta neki, vagy annál buzgóbban „*áldani* őt“, ahogy Jób cselekedte. Jusson tehát eszembe, hogy mint számkivetettnek egyik teendőm az, hogy minden szenvedésben, mit Isten reám küld, megadjam neki azt a külön szeretetet, amelyet ő ama szenvedés révén tőlem vár.

3. *Azt kell tennem, amit Isten akarja, hogy*

tegyek. Vagyis dolgoznom kell az ő szőlejének abban a kis sarkában, ahová ő helyezett. Közreműködni vele a lélekmentés nagy munkájában; és szívességet, részvétet tanusítani száműzött társaim iránt.

Társalgás. Salve Regina. Üdvözlégy Mennyországnak Királynéja, Irgalmasság Anyja, élet, édesség, reménység, üdvözlégy! Hozzád kiáltunk Évának számkivetett fiai: hozzád sóhajtunk e siralom völgyéből. Azért tehát, Szószólónk, fordítsd hozzánk irgalmas szemeidet, és ezen számkivetés után mutasd meg nekünk Jézust, a te méhednek áldott gyümölcsét. Óh irgalmas, óh kegyes, óh édes szűz Mária.

Elhatározás. Levonom a tanulságot a számkivettetésből.

Lelki csokor. „Mert nincs itt nekünk maradandó városunk, hanem a jövendőt várjuk.“ (Zsid. XIII. 14.)

Szűz Mária halála.

„Akik velem működnek, nem vétkeznek.“

Első előgyakorlat: Mária halálának képe.

Második előgyakorlat: Készülj a halálra, Máriával élve.

1. pont.

„A HALÁL FULLÁNKJA A BŰN.“
(I. Kor. XV. 56.)

Bűn Máriát nem érintette soha; reá nézve tehát a halálban nem lehetett fullánk. Neki nem volt miért bűnhődnie, sem másokért nem kellett meghalnia, miként szent Fiának. Miért kellett tehát meghalnia Máriának?

1. Mert halandó volt a természete. Ő is az emberi nemhez tartozott, s ennélfogva el volt rendelve, hogy meghaljon.

2. Mivel maga is úgy választotta, hogy meghaljon (amire nézve neki szent Fia, az Atyák mondása szerint szabad választást adott), hogy mindenben hasonlítson Hozzá, és hogy annál jobban képes legyen gyermekein segíteni, értök könyörögni, irántuk részvéttel lenni, kik minden időkön át állandóan

hangoztatják: „Imádkozzál érettünk, most és főkép halálunk óráján.“

3. Mert Urunk úgy akarta, hogy neki egészen különleges halála legyen, melyet sem magas kor, sem betegség nem okozott, hanem egyszerűen a *szeretet*. Szeretete Isten iránt ugyanis oly nagy volt, hogy teste már nem birta lelkét tovább is fogva tartani.

4. Mert Isten nem akarta őt attól a megbecsülhetetlen kiváltságtól megfosztani, hogy életét áldozatul hozza neki, még hozza olyan életet! Ez az eljárás teszi a szentek életét oly drágává Isten színe előtt. (Zsolt. CXV. 15.)

Vonjunk le ebből két tanulságot.

1. Igyekezzünk mindenben hasonlóvá lenni Jézushoz, még ha ez a választás életünkbe kerülne is.

2. Mily drága Isten színe előtt, ha gyermekei életüket hozzák neki áldozatul! Határozzuk el, hogy ezt az áldozatot meghozzuk neki előre, legalább minden este, mielőtt elvennők kezéből az alvás adományát, melyet „az ő szeretteinek ad.“

2. pont.

MÁRIA ELŐKÉSZÜLETE A HALÁLRA.

Azt mondják, hogy kevéssel halála előtt egy angyal (valószínűleg Gábriel) elküldetett Máriához, hogy értésére adja, miszerint közel jár az idő. Mire ő azt felelte: „Ecce ancilla Domini — Ime az Úrnak szolgáló leánya," és újból meghozta életének áldozatát. Ezt az ujságot közölte Jánossal, ki értésökre adta a híveknek. Mily nagy lehetett ezeknek fájdalma, látván, hogy ilyen jó Anyát elvesztenek!

Szent Dénes állítja, hogy az Úr összehozta az összes apostolokat és hithirdetőket, kik szét voltak szóródva az egész világra, hogy tanúi legyenek Mária halálának. Mária megáldotta és bátoritotta őket, hogy folytassák munkájokat, megigérve nekik, hogy majd a mennyekből hathatósan segítségökre lesz. Öröme teljes volt, mivelhogy az idő, amikor szent Fiával egyesülhet, elérkezett. De Mária ép úgy önzetlen volt most örömében, mint valamikor fájdalmában. Nem feledkezett meg gyermekeinek fájdalmáról, kik továbbra is száműzetésben maradnak, de lesz Anyjok a

hazában, Anyjok, ki azért lesz ott, hogy pártjukat fogja és érdeklődjék minden iránt, amit a földön tesznek.

Föl tudom-e fogni mit jelent ez, hogy mialatt e földön számkivetésben élek, van egy Anyám az égben, aki a legélénkebben érdeklődik minden iránt, ami engem illet, ami előkészít új hazámra; egy Anyám, ki ott várakozik reám, hogy karjaiba fogadjon?

3. pont.

HOGYAN HALT MEG SZŰZ MÁRIA?

Gyönyörű testében nem érzett betegséget, sem fáradtságot, kimerülést, avagy romlást, és semmiféle következményét az áteredő bűnnek. Miben halt meg tehát szűz Mária? Két dologban: szeretetből és vágyódásból, amely indulatok végre oly erősekké váltak, hogy bármennyire egészséges és tökéletes volt is, egyébként nem volt képes lelkét továbbra is fogva tartani. Mária szeretetében halt meg, miként szent Fia fájdalmában, habár ez a fájdalom is egy határtalan szeretetnek volt a kifolyása.

Kérdés, felvette-e Mária az utolsó szentségeket? A bűnbánat szentségéről nem lehet szó, hisz arra nem volt szüksége a Bűntelennek. Az utolsókenetre nézve lehet kétség; de hiszen nála mindent pótolt a benső vágy és szeretet. Midőn aztán Jézus megjelent nála egész udvarával, hogy szeplőtelen lelkét magával vigye, Mária így szólt hozzá: „Legyen meg a te akaratod. Régóta sóhajtoztam utánad, Fiam és Istenem! Nem lehet reám nézve semmi kedvesebb, mint egyesülni veled, és ott lenni, ahol te vagy mindörökké."

Erre az angyalok elkezdtek énekelni, — a jelenvoltak mind hallották — s mialatt ők énekeltek, Mária kimondotta az ő utolsó *Fiat*-ját és meghalt. Tisztaságos lelke megkezdette örök boldogságát. A Szentháromság elárasztotta őt azzal a dicsőséggel, mely őt megillette, annyira tiszta, nagylelkű és állandó szeretetének jutalmául. Ő a dicsőségnek egy magasabb fokára, Istennek tisztább látására jutott, mint Istennek összes szentei, mert a dicsőség a kegyelemtől, erénytől és érdemtől

függ, melyeknek mindegyikéből több volt neki, mint bármelyiknek közülök.

Mire tanít engem Mária halála? „Akik velem munkálkodnak, nem vétkeznek.“ Nem lehetsz bűnmentes, mint én voltam; nem halhatsz meg szeretetből, mint én meghaltam. De ha velem tartasz és mellettem végzed minden munkáidat, megőrízheted magadat minden szándékos bűntől, és így szeretheted Jézust annyira, hogy amikor majd érted jön, a haláltól nem leszen mit félned, és te is azt mondhatod: Ecce ancilla Domini — Ime az Úrnak szolgáló leánya. „Boldog az a szolga, kit mikor eljő az Úr, virrasztva talál.“ A virrasztásnak legjobb módja pedig a munkálkodás Mária oldalán.

Nem akarom elfelejteni soha, hogy mennyei dicsőségemnek foka arányban lesz a kegyelem és érdem mértékével, melynek halálom pillanatában birtokában leszek. Mily hálásnak kellene lennem, hogy még módomban áll ezeket gyarapítani! S mily buzgón és híven kellene időmet hasznomra fordítanom! Eljön a halál, amikor senkisem munkálkodha-

tik. Amikor sem érdemet szerezni, sem jóvátenni nem lehet többé. Amennyire addig vittem, az lesz az enyém az egész örökkévalóságon át. „Ahogy a fa kidől, úgy marad.“ Asszonyunk szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, most és halálunk óráján.

Társalgás Máriával, mennyei Anyámmal, ki érettem könyörög; ki megengedi, hogy minden munkámat az ő oldalán végezzem, és aki ott lesz halálom óráján, hogy visszahelyezzen szent Fia kezébe, ki engem neki adott, midőn a kereszten függve így szólt: „Vedd ezt a gyermeket és neveld fel nekem.“ És Jézusnak majd lesz rá gondja, hogy az ő kezéből senki ki ne vehessen, mert „lehetetlen, hogy Mária gyermeke elvesszen.“

Elhatározás. Szent Fiának szeretete tartson engem Mária oldalán, hallgatva az ő irányítására munkámat illelőleg, hogy az ő tetszésére végezhessem azt.

Lelki csokor. „Akik velem munkálkodnak, nem vétkeznek.“

Szűz Mária sírja.

„Mint a cimet és jóillatú balzsam, illatoztam: mint a válogatott mirrha, édes illatot terjesztettem. (Sirák. XXIV. 20.)

„A szent városban hasonlókép megnyugodtam, és az én hajlékom a szentek teljes gyülekezetében van.“ (Vers 15, 16.)

Első előgyakorlat: Az apostolok szűz Anyjuknak testét a sírhoz viszik.

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy ezen titokba behatolhass.

1. pont.
MÁRIA TESTE.

Az angyalok még folytatták éneküket, mialatt az apostolok, tanítványok és jámbor asszonyok a test körül siránkoztak. Ám a mennyei zene elragadó volt, s a gyászolók csakhamar felszárították könnyeiket és csatlakoztak az angyalok dicsérő énekéhez. Azt mondják, hogy a betegeknek, vakoknak és bénáknak megengedték, hogy a drága testhez járuljanak és megcsókolják, s mialatt ezt tették, rögtön meggyógyultak.

Miért volt Mária teste ilyen drága? Mivel az Isten Fiának hajléka volt. Miért oly drága az enyém? Mert ez is sokszor hajléka Jézus Krisztusnak. Meggondolom-e, hogy ez megszenteli a testemet? S drágának, szentnek, fölkentnek, Isten templomának és hajlékának tartom-e azt magam is? Sokszor angyalok imádkoztak előtte (a szentáldozás pillanatában). Mekkora tiszteletet kellene iránta tanúsítanom! Mily vigyázatosnak kellene lennem, hogy mit teszek vele és mire használom.

Azt mondják, hogy mikor az apostolok a ravatalt a sírhoz vitték, a getszemáni kert közelében, az összes hívők csatlakoztak hozzájuk, és az angyalok nem szűntek meg énekelni. A szent test kellemes illatot árasztott, mely a menet útját végig betöltötte s csodák és megtérések történtek az egész úton végig. Drága terhüket elhelyezték a sírba; követ tettek rá és elszéledtek. De nem hagyták a sírt magára. Az apostolok őrizték és imádkoztak ott sorjában, hallgatták és gyönyörködtek az angyalok énekében.

2. pont.

AZ ÜRES SÍR.

A harmadik napon szent Tamás megérkezett Indiából. (Az apostolok biztosra vették, miszerint az Úr terve volt, hogy későn érkezzék.) Természetes dolog, hogy szerette volna mégegyszer meglátni a szűz Anya arcát. Ennek okáért eltávolították a követ, de csak üres sírt találtak. A gyolcsokat és ruhákat, melybe a szent test takarva volt, mind rendben találták, és érezték a kellemes illatot, de a test eltűnt. A lélek — úgylátszik — eljött érte és magával vitte, hogy osztozzék dicsőségében. Ekkor az apostoloknak eszébe jutott, hogy a reggeli órákban a mennyei ének hirtelen megszűnt, és ebből megértették, hogy a szűz Anya, megdicsőült testébe öltözve, akkor foglalta el helyét szent Fiának jobbján a mennyekben.

Miért volt ez? Miért nem maradt szűz Mária teste a sírban? Mert lehetetlen volt, hogy az a test, melyből az Ige testet vett, és amelyet bűn soha nem érintett, romlást lásson. Továbbá, mert bár Máriának meg

kellett halnia, és a test és lélek elválását elszenvednie, nem volt szükség arra, hogy az ő testében ez a szétválás tovább tartson. Isten nem akarta, hogy ez a tökéletes emberi teremtmény tökéletlen állapotban maradjon, aminő a lélek állapota a test nélkül. Így hitte az egyház minden időkben a boldogságos Szűznek mennybevitelét, habár azt még eddig hitcikkely gyanánt ki nem mondotta. Ha bizonyitékot kívánunk, jusson eszünkbe az a tény, hogy még soha senki nem merte állitani, hogy ereklyével bírna a szent Szűz testéből. Pedig az Úr Jézus bizonyára nem fosztotta volna meg egyházát ilyen kincsektől, ha léteznének.

3. pont.

A NEGYEDIK DICSŐSÉGES TITOK.

Forduljunk el az üres sírtól és vizsgáljuk a képnek másik oldalát: Máriát az égben. Ez a negyedik dicsőséges titok nem egyszer meg lett jövendölve a Szentirásban: „Kelj fel Uram nyugvóhelyedről, Te és a frigyszekrény, melyet megszenteltél.“ (Zsolt.

CXXXI. 8.) Mi egyéb az Isten által megszentelt szekrény, mint Mária teste, melyből az Isten Fia testet vett? „A királyné jobbkezed felől állt, körülvéve aranyos, tarka ruhával.“ Ki más ez, mint a mennyek Királynéja, felöltözve halhatatlan, megdicsőült testébe?

„Trónus volt készítve a király anyjának, ki az ő jobbján ült“, (III. Kir. II. 19.) megdicsőült testének ragyogó szépségében, körülvéve az imádó szentektől és angyaloktól. Fia trónján ülve azt mondja neki: Kérj Anyám, és én nem tagadok meg tőled semmit.

A jelenet szépsége oly elragadó, a fényesség oly vakító, a zene oly elbájoló, a titok oly csodás, hogy szinte belezavarodom, becsukom szemeimet és elgondolkozom, hogy mit jelent mindez? Azt jelenti, hogy van egy Anyám az égben, és hogy ha szent Fia lehajol hozzá trónjáról, és ha a mennyei seregek lélekzetüket visszafojtva hallgatják, hogy mit mond az ő Királynéjok, azt hallják, hogy holmi apró kedvezményeket kér gyermekei

számára a földön. Miért? Azért, mert azok azt mondják: „Asszonyunk szűz Mária, imádkozzál érettünk!“ Hadd hatoljak át a hitnek és szeretetnek szemével ezen a vékony fátyolon, mely e csodás titkokat előlem eltakarja. Hadd lássam a dolgokat úgy, ahogy vannak, akkor majd imáim nem lesznek olyan formaszerűek, hanem bensőségesek.

Társalgás Máriával Jézusnak jobbján az égben.

Elhatározás. Őreá gondolok, amikor ma rózsafüzéremet mondom.

Lelki csokor. „Asszonyunk szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján.“

„Kicsoda Ő?“
(A negyedik dicsőséges titok.)

„Ki az, aki előjön, mint a fölkelő hajnal, szép, mint a hold, kiválasztott, mint a nap, rettenetes, mint a rendezett hadsereg?“ (Ének. VI. 9.)

Első előgyakorlat: Az angyalok háromszor kérdik: „Kicsoda Ő?“ (Ének. III. 6. VI. 9. VIII. 5.)

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy megérthesd kicsoda Ő?

1. pont.

KICSODA Ő?

. . . — kérdik az angyalok, mikor látják a mennybe bemenni. Azelőtt egyszer bement a mennyek kapuján Valaki, megdicsőült testének gyönyörű ruhájába öltözve, s az angyalok azt mondották: „Ki ez, ki festett ruhákban jön Bosrából?“ és kitárták előtte a mennyeknek kapuit, hogy bebocsássák a bűnnek és halálnak legyőzőjét, a dicsőség Királyát, a harcban hatalmas Urat. De kicsoda Ő? Ez a nő, aki bár szép, mint a hajnalhasadása, kellemes, mint a hold, fényes mint a nap, de egyúttal félelmetes is, mint a rendezett hadsereg? Ő is a csatatérről jött; ő is győző, mert összetiporta a kígyó fejét, megjavította Éva szörnyű munkáját, és amennyire teremtménytől telik, jóvátette azt.

Ő az, aki megállott mint egy kőszikla a tomboló fájdalomhullámok között. Ereje félelmetes az ördögnek, de az angyalok gyönyörködnek benne, gyermekei pedig hozzá menekülnek mind, a „Bűnösök menedékéhez“, mondván: Adj nekem erőt ellenségeiddel szemben. És ezért az angyalok újból kitárják a mennyország kapuit, hogy bebocsássák a Királynak Anyját, a Mennynek királyné Asszonyát, az ő királynéjukat, ki megszerezte jogát a trónra, nem az által, hogy Isten Anyja volt, hanem mivel nemesen megvívta a harcot a bűn, a világ, a test és az ördög ellen.

„Maria Mater gratiae,
Dulcia parens clementiae,
Tu nos ab hoste protege,
Et mortis hora suscipe.“

(Óh Mária, kegyelem Anyja, a kegyességnek édes szülője, védj minket az ellenségtől, s halálunk óráján fogadj be.)

És meg is teszi; hisz gyermekeiért van ott. Kicsoda Ő? Ő a mi Anyánk, és erről soha nem feledkezik meg, habár emellett Király-

néja a mennynek, az angyaloknak és szenteknek; és mindig félelmetes lesz azoknak, kik gyermekeit támadják.

2. pont.

„KICSODA Ő?“

„Kicsoda ő, aki feljő a sivatag felől, mint egy füstoszlopa jóillatú keneteknek, mirrhának és tömjénnek és a fűszerárúsok minden illatszerének?“ (Ének. III. 6.) Vagyis: Ki ez, aki föl van ékesítve minden lehető kegyelemmel és erénnyel? „Kicsoda Ő?“ — Ő „az asszonyok legszebbike“, alázatossága miatt, mondja az angyal, ki hallotta, mikor azt mondotta: „Ime az Úrnak szolgáló leánya“ életének legmagasztosabb pillanatában. Kicsoda Ő? — Ő „az asszonyok legszebbike“, Isten akaratában való megnyugvásáért mondják azok, kik ismételten hallották, amint azt mondotta: *Fiat.* — Legyen úgy, még akkor is, mikor tőr járta át lelkét. „Kicsoda Ő?“ — Erre a kérdésre mi is felelhetünk, mert ismerjük őt. Megfigyeltük, megfontoltuk életét, szeplőtelen fogantatásá-

nak percétől szeretetből és vágyódásból történt haláláig és láttuk, hogy egyre növekedett a kegyelemben és a szent Fiához való hasonlatosságban. Igen, ő a legszebb az asszonyok között, és ő az én Anyám és mintaképem.

Hogy áll a dolog én velem? Úgy ismernek-e engem barátaim és ismerőseim, őrzőangyalom, sőt maga a Szentháromság, mint aki növekszik erényben és kegyelemben; mint akinek Jézusával egyöntetű akarata abból tűnik ki, hogy Máriának jelszavaival élek: Ecca ancilla és: Fiat — Ime az Úrnak szolgáló leánya és: Legyen! Kell valami ismertető jelnek lenni a gyermek és az anya között.

3. pont.

„KICSODA Ő?"

Az angyalok harmadszor kérdik: Ki az, aki feljő a sivatag felől, gyönyörűségtől áradozva, szerelmesére támaszkodva? (Ének. VIII. 5.) Ez iránt már nincsen kétség. Ő az Anya, szerelmese pedig Jézus, az ő Fia.

Micsoda kimondhatatlan örömét találja abban, hogy ismét az ő Szerelmesének karjai közt lehet? „Balkeze fejem alatt van, jobbja pedig átölel engem“ (Ének. II. 6.) és ő reá támaszkodik.

Mária sohasem hagyta el Fiát a valóságban; reá támaszkodott számkivettetésének egész ideje alatt, emlékezetével, szeretetével, áldozásaival, akaratának teljesítésével. Ezért támaszkodhatom én is oly biztosan Máriára, a Jó tanács Anyjára, mert reá támaszkodni annyi, mint Jézusra támaszkodni, akire ő támaszkodik. Neki és az ő számára neveli gyermekeit.

„Ki az, aki feljő a sivatag felől?“ — Lélekben Mária mindig fölfelé jött. Mindig azokat kereste, „amik odafönn vannak, ahol Krisztus ül Atyjának jobbján.“ Az ő kincse az égben volt, és semmi a világon nem volt képes őt megérinteni és magához vonzani.

Mennyire követem ebben Anyámat? Vonzalmaim felsőbb dolgokra irányulnak-e ahol Jézus és Mária van? Földi dolgok nem vonzanak inkább, mint az égiek? Kész vagyok-e

róluk lemondani annak kedvéért, akiéi azok, ha követeli tőlem? A mennyben van-e egész szívem, mert ott van a kincsem? Ezt jelenti a pusztából való feljövés. Jelenti a folytonos törekvést az után, ami tökéletesebb. Jelenti azt, hogy mindennap szívélyesebb, hűebb, vigyázatosabb legyek a bűnnel szemben, hasonlóbb Anyámhoz. Jelenti továbbá azt is, hogy: Sursum corda — Fölfelé a szíveket! valahányszor a pusztaság és sivatag nehézségei és fájdalmai túlságos nagyoknak látszanak.

Társalgás Máriával.

Elhatározás. Sokszor fölteszem a kérdést a mai napon: „Kicsoda Ő?“

Lelki csokor. „Szép vagy te és ékes, Jeruzsálem leánya, rettenetes, mint rendezett hadsereg.“

Szűz Mária megkoronáztatása.

„Te kiváló szépnek teremtettél és előre kiválasztattál királynénak.“ (Ez. XVI. 13.)

Első előgyakorlat: „Nagy jel tűnt fel az égen: Egy asszony a napba öltözve, és a hold a lábai alatt, és a fején tizenkét csillagú koszorú. (Jel. XII. 1.)

Második előgyakorlat: Kérj kegyelmet, hogy úgy élhess és halhass meg, hogy egykor megkoronáztassál.

1. pont.

MÁRIA MEGKORONÁZÁSA.

Specie tua et pulchritudine tua intende, procede et regna. — (Szendeségedben és szépségedben indulj el, haladj szerencsésen és uralkodjál.) Elértünk a tetőpontra: Máriát diadalmenetben viszik, hogy elvegye koronáját a Szentháromságtól. Az Atyaisten megkoronázza őt, mint *győzőt:* a Fiúisten mint *királynét:* a Szentlélekisten mint *jegyest.* Mi ezen a földön győzőket, királynékat és jegyeseket szoktunk megkoronázni. Szűz Mária mind a három volt. *Győző,* mert legyőzte a sátánt: *királyné,* mert Anyja volt a királyok Királyának és *jegyese* a Szentléleknek.

1. Megkoronáztatott mint *győző,* jeléül

bátorságának és vitézségének. Az Atyaisten látta, hogy a világ, melyet Ő teremtett és „igen jónak“ talált, tönkretétetett a bűn által. A sátánnak beszélt Isten egy asszonyról, kinek magzata ellensége lesz; róla pedig azt mondotta : „Összetöri fejedet.“ Az ősi jövendölés most már beteljesült, és Mária koronájára vár. Összetörte, széttiporta a kígyó fejét; félelmetes lett Isten minden ellenségeinek; és az a korona, melyet az örök Atya leányának fejére tesz, jele annak, hogy ő tényleg *győző*.

Mi által nyerte meg Mária a győzők koronáját? Hűsége által a kegyelemhez. Senkinek soha annyi alkalma nem volt kegyelmet szerezni, mint neki, és ő nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem.

Valahol az égben az én számomra is félre van téve egy korona. (Tim. IV. 8.) De az Úr, „az igaz biró“, csak úgy adja meg nekem, ha „jó harcot harcoltam.“ „Azt, aki győz, magam mellé ültetem királyi székembe.“ (Jel. III. 21.) „Légy hű mindhalálig, és megadom neked az örökélet koronáját.“ (II. 10.)

„Tartsd meg amid van, hogy koronádat senki el ne vegye.“ (III. 11.)

Eszerint minden az én igyekvésemtől függ. Hűnek kell lennem, harcolnom, győznöm és megtartanom, amit szereztem. Vígasztalásomra szolgál, hogy Anyám közbenjár érettem. Ellenségeim ugyanazok, mint az övé; és ő legyőzte őket. Da mihi virtutem contra hostes tuos — Adj erőt ellenségeid ellen!

2. Mária megkoronáztatott, mint *Királyné.* Fia Királya a mennyországnak, s megkoronázza őt, mint Anyakirálynét. „Trónt állítottak föl a király anyjának, és ő a királynak jobbján ült.“ (III. Kir. II. 19.) „A királyné melletted állt, aranyos ruhában.“ (Zsolt. XLIV. 14.)

A királyok és királynék hatalmuknak és tekintélyüknek jeléül viselik koronájukat. Jézus is hatalmának és tekintélyének jeléül koronázta meg Anyját. Az angyaloknak, pátriárkáknak, prófétáknak, apostoloknak, vértanúknak, hitvallóknak és szűzeknek királynéjává tette őt, s hatalmat adott neki nemcsak mindezek fölött, hanem bizonyos értelemben, ha

szabad azt mondanunk, önmaga fölött is. Megengedte neki, hogy azt a szelíd tekintélyt, melyet fölötte Názáretben gyakorolt, továbbra is megtartsa, mert azt mondja neki: „Kérj Anyám, mert nem fordíthatom el tőled arcomat.“ (III. Kir. II. 20.)

Mennyire szeret minket Jézus! — Annyira, hogy megigéri, miszerint meghallgatja közbenjáró imáját Annak, akiről tudja, hogy kiváltságos hatalmát bizonyára jól használja gyermekei érdekében; Annak, aki most is azt mondja: „Szólok érdekedben a Királynak.“ (Vers 18.) Hadd legyen részem nekem is ebben a megegyezésben az Anya és Fiú között, állandóan kérve a királyné-anyának közbenjárását. Sancta Dei Genitrix, ora pro nobis!

3. A Szentlélek megkoronázza Máriát, mint *jegyesét.* „Jőjj a Libanonról, Jegyesem, jőjj, és megkoronáztatol.“ (Ének. IV. 8.) Hű volt ő mindhalálig. Sőt szeplőtelen fogantatása óta mindig hallgatott a kegyelem legkisebb sugallatára is, melyben isteni jegyese részesítette, és most elveszi jutalmát, „az élet ko-

ronáját.“ A cél el van érve, és most örvend az angyalokkal Isten színe látásának örömében.

2. pont.

AZ ANGYALOK ÖRÖME.

De cuius Assumptione gaudent angeli, et colaudant Filium Dei. — Kinek mennybevitelén örülnek az angyalok és együtt magasztalják az Isten Fiát. (Introitus.)

Mi volt az oka az angyalok örömének?

1. Szűz Mária öröme és egyesülése szent Fiával.

2. Felvétele a mennybe és megkoronáztatása.

3. Trónra helyeztetése szent Fiának jobbján.

4. Megdicsőült szép testének látása, mely a megtestesülésnek eszköze volt, s amely előtt, mint tabernaculum előtt, annyiszor imádták elrejtőzött Istenüket.

5. A hasonlóság Anya és Fiú között, amely Mária számkivettetésének évei alatt egyre növekedett a gyakori szentáldozás révén.

6. Annak hallása, hogy Jézus Anyjának szólítja Máriát. „Kérj Anyám!“

7. Annak látása, hogy a nagy Közbenjáró hogy könyörög a bűnösökért, akiknek megtérése őket is annyira érdekli.

És örömüknek következménye az, hogy „együttesen magasztalják az Isten Fiát“, vagyis tökéletesen megfelelnek annak a célnak, amelyre teremtettek, példát adva nekünk, hogy minél jobban ismerjük Máriát és részt veszünk örömében, állásában, munkájában, annál jobban megismerjük és magasztaljuk szent Fiát, és megfelelünk a célnak, melyre teremtve vagyunk.

Ámde nemcsak az angyalok örvendeznek. Mária az összes szentek királynéja ép úgy, mint az angyaloké, és a győzedelmes egyház csak növeli az örvendezők karát. E megtisztult sokaságnak minden egyes tagja oka volt már az örömnek az égben, mert „öröm van az égben Isten angyalai között minden bűnbánó bűnös fölött.“ (Luk. 15. 7.) „Reggel jön az öröm“ a bűnbánó éjszaka után. „Ahol nincsen kereszt, ott nincsen korona.“ Mivel Mária a Fájdalmak Anyja, azért lehet a mi

„Örömünknek oka“. S ezen az úton kell járnunk mindannyiunknak.

Segíts meg Anyám, hogy részt vehessek az angyalok és szentek örömében már itt a siralomvölgyében. Lehetséges ez, de tudom, hogy csak úgy, ha van elég erős hitem, úgy látni a dolgokat, ahogy tényleg vannak.

És mit szóljunk Mária öröméről? Amint ott áll az angyalok és szentek sokaságának közepette, kik egymással versenyeznek tiszteletében, az ő Szíve is túlárad az örömtől, de csak szent Fiáért. A tisztelet, mellyel neki adóznak, Őtet illeti, ama nagy dolgokért, miket vele cselekedett. Ő csak szolgáló leánya, ki egyre énekli *Magnificat*-ját: „Magasztalja lelkem az Urat, és lelkem örvendez az én Üdvözítő Istenemben.“ Alázatosság volt mindenkor legnagyobb erénye, amelyet kimutat megkoronáztatása napján is, letéve koronáját Annak lábaihoz, ki „megváltotta őt vérében;“ — lábaihoz Fiának, Megváltójának és Istenének.

Társalgás. Ave Regina Coelorum.

Elhatározás. A mai napon mennyei koronámért dolgozom.

Lelki csokor. „Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja, hogy méltók lehessünk Krisztus igéreteire.

Salve Regina.

Salve. A boldogságos Szűznek ezen antifonája, melynek használatát az egyház Szentháromság vasárnapjától ádventig irja elő gyermekeinek, üdvözléssel kezdődik. Midőn szűz Anyánkat megszólítjuk, kövessük az angyal példáját, aki midőn izenettel jön az alázatos názáreti hajadonhoz, üdvözléssel kezdi. Üdvözlégy teljes malaszttal! De habár a szó, melyet itt bűnösök vesznek ajkaikra, azt jelenti, hogy: „Jól érezd magadat!“ — nem egészen önzéstelen üdvözlés az. Bizonyos kérelmet foglal az magában, amelyet ha nem mondunk is ki, magától értetődik. Ép úgy mint mikor a koldús valamely nagy úrnak „Jó reggelt“ kiván. A mi köszöntésünk nem

annyira egy főangyalnak magasztos üdvözlése, mint inkább egy árva gyermek jajkiáltása.

Regina. Királynénak nevezzük őt; mint királyné jár értünk közbe; mint királynéra, hallgatnak reá; mint királyné ad. „Kérlek, szólj a királynak, mert teneked semmit meg nem tagadhat . . . Szólok érted a királynak . . . És a király fölkelt, hogy elébe menjen, és meghajolt előtte és leült trónjára. És trónt állítottak fel a király anyjának, és (a király) jobbjára ült. És mondá neki: Van egy kis kérésem hozzád. És a király mondá neki: „Kérj Anyám, mert nem fordíthatom el tőled orcámat.“ (III. Kir. II. 17—20.)

Ezt a gyönyörű képet állítja elénk a szent írás Salamon királyról és anyjáról, Bethsabéről. „De itt nagyobb van Salamonnál:“ és mi annak Anyjához fordulunk. Mily nagy bizalommal mondhatjuk el tehát a mi *Salve Reginánkat*! Ő megigérte, hogy szólani fog értünk a Királyhoz, és királyi Fia megadja neki mindazt, amit kér. Ő királynéja a patriárkáknak, prófétáknak, apostoloknak, vértanúknak, hitvallóknak és szűzeknek, sőt

királynéja minden szenteknek. Miért? Azért, mert mikor még szegény, számkivetett gyermekek voltak a földön, elismerték őt királynéjuknak és nem mondották *Salve Reginá*jukat hiába.

Máter. Nemcsak királynéja ő a mennyországnak és nekem, hanem egyúttal anyja is Éva minden számkivetett gyermekének. „Nem hagylak árván titeket“ mondá Jézus, midőn bánkódó tanitványait elakarta hagyni; és valamivel később, midőn utolsó órája közeledett, bemutatta nekik Anyját, azt mondván Jánosnak, ki az egész emberi nemet képviselte: „Ime a te Anyád!“ — neki pedig: „Ime a te Fiad,“ és benne összes számkivetett fiaid.

Micsoda vigasztalás lehetne reám, ha jobban meggondolnám, hogy van Anyám az égben! Első gondolatom minden bajomban, nehézségemben és kétségemben ez volna: „Salve sancta Parens, — Üdvözlégy szent Szülőm!“

Misericordiae. Mária oly sokféle erénynek, úgymint: a szép szeretetnek, ismeretnek, jó

tanácsnak, szent reménységnek, isteni kegyelemnek és a fájdalmaknak anyja, de gyermekei szeretik őt az „Irgalmasság Anyjának“ is nevezni, mert számkivetettek, és ő az, aki értök a váltságdíjat képes megfizetni. *Irgalmasságra* van szükségük azoknak, kik a Salve Reginát imádkozzák. Szegény, számkivetett, síró gyermekek ők, s rá vannak utalva Anyjuk részvétére, irgalmára, rokonszenvére. S honnan van az, hogy nincsen fájdalom, mellyel szűz Mária Szíve rokonszenvezni ne tudna? Honnan van, hogy „sohasem lehetett hallani, hogy valaki hozzá hiába folyamodott volna?“ Onnan, mert „a tőr a maga Szívét is átjárta.“ Isteni Fiának Szívén kívül nincsen szív, mely annyi részvéttel tudna lenni, mint Máriának hétszer átvert Szíve. Azért, mert ő oly jól megérti a vérző szívnek fájdalmát, van az, hogy legkisebb gyermekének legcsekélyebb kérését sem hagyja figyelmen kívül.

Milyen irgalmasoknak kellene lenniök azoknak, kiknek ilyen irgalmas Anyjok van! „Menj, és hasonlóképen cselekedjél,“ volt Urunknak utasítása, miután az irgalmas szamaritánus-

ról beszélt. Irgalmas és elnéző vagyok-e ítéleteimben másokról; irgalmas, amikor róluk beszélek; irgalmas azok iránt, kik nekem ártottak; irgalmas azokhoz, kik tőlem bocsánatot kérnek; irgalmas gondolataimban? Óh irgalmas Szűz, könyörögj érettem!

Vita — élet. Ő a mi életünk, mert ő adott életet Megváltónknak. Mária ereiből vette a vért, melyet üdvösségünkért kiontott. Nem kimélte Fiát, egyetlen Fiát, hanem fölajánlotta áldozatul mi érettünk. Teljes igazsággal mondhatja: „Bennem van az élet minden reménysége.“ (Sir. XXIV. 25.)

Dulcedo — édesség. Gondolj édességére egész életén át. Mikor az angyal hozzá jött; a három hónap alatt, míg Erzsébetnek segített; mikor nem volt számára hely a szálláson Betlehemben; mikor úgy látszott, mintha szent Fia figyelmen kívül hagyná tanítása közben; mikor vele a fájdalmak útján találkozott; mikor a kereszt alatt állt; mikor sebeit mosogatta és szent testét a temetésre készítette; mikor a gyászoló tanítványokat vigasztalta; mikor Fia megjelent neki husvét

napján; mikor szemtanúja volt mennybemenetelének; mikor a Szentlélek leszállott rá. Még testéből, sőt sírjából is édes illat áradt szét, mely az Anyának édességére emlékeztette mindazokat, akik érezték és benne gyönyörködtek.

Anyjuknak ezen édességét kell utánozniok az ő gyermekeinek. Elárulja-e magát az én édességem mindazoknak, akikkel érintkezem: béketürésem által a mindennapi élet megpróbáltatásaiban, a szívélyes szóval, mellyel a durvára felelek; alázatosságommal, mellyel a megaláztatásokat elviselem; készségemmel, mellyel magamnál mindenki mást többre becsülök? Óh édes Anyám, imádkozzál gyermekedért, és taníts meg rá, hogyan utánozzalak.

Et spes nostra. Mennyire szükségük van a *reménységre* a számkivetett gyermekeknek! Enélkül kétségbeejtő állapotban volnának: de Mária mindig reményt önt beléjök. „Én vagyok a szent reménység Anyja.“ És az ő reménysége mind az ő gyermekeiért van; neki magának nincsen rá szüksége. Ő igazi Anya,

ki mindig reménykedik gyermekeiben, és sohasem mond le róluk.

Lehetetlen, hogy Máriának gyermeke ne osztoznék Anyjának szent reménységében. Mária gyermeke nem eshet kétségbe. Ha a halálra és utolsó állhatatosságra gondolunk, mily szent reménység tölti el nyomban szíveinket, mihelyt vissza emlékezünk, hogy ezt a félelmetes pillanatot Anyánk kezébe tettük le, oly sokszor mondván: *Imádkozzál értünk, most és halálunk óráján.* Üdvözlégy reményünk! E szavakra megszűnik minden félelem. Mert sohasem lehetett hallani, hogy akik a szent reménység Anyjához folyamodtak csalatkoztak volna.

Salve. Megismételjük köszöntésünket; mert nem akarjuk, hogy elfeledjen bennünket. Az alkalmatlankodók ép oly kedvesek Mária Szívének, mint az ő isteni Fiának. Köszöntsük őt állandóan *Üdvözlégyünkkel;* ezzel fölebbezhetünk az ő anyai szívéhez s megadja nekünk, bármire legyen szükségünk.

Ad te. — *Hozzád.* Kihez menjünk, ha nem az Anyához, kit Jézus adott nekünk? „Ime

a te Anyád!“ Hiszen egész természetes, hogy hozzád fordulunk. „Mutasd meg, hogy Anyánk vagy!“ hallgatván kiáltásunkra.

Clamamus. — *Kiáltunk.* Nem csinálunk belőle titkot, valóságos segélykiáltás az, amit hallatunk; a gyermekek hangos kiáltása Anyjok után, mert szükségük oly nagy, hogy nem törődnek vele, ki hallja meg őket.

Exules. — *Számkivetettek.* Végre leleplezzük magunkat, elég erre egy szó: Számkivetettek. Igen, azok vagyunk, mert nem vagyunk otthon, száműzve vagyunk hazánkból. A száműzetésben van valami megható. A száműzött szívesen hall kedves hazájáról. Megír minden apró részletet önmagáról és az idegen országról édesanyjának haza, és mily forróan vár egy-egy levelet hazulról.

Mária az én Anyám, és én száműzetésben vagyok. Szeretek-e hallani valódi hazámról? Elmondok-e Anyámnak minden nehézséget, mellyel útközben találkozom s megengedem-e neki, hogy hazai hírekkel vigasztaljon? „Hogyan énekeljünk idegen földön?“ Csak úgy, ha Máriával összeköttetésben maradunk. Ő

úgy eltölt bennünket reménnyel és szeretettel mennyei hazánk iránt, hogy képesek leszünk szívünkben túlemelkedni e száműzetés földén és egyesülni azoknak dícsénekével, akik már hazaértek.

Mennynek Királynéasszonya, önts belém igazi vágyat a mennyország után!

Filii Evae. Száműzetésünknek rovására írjuk, hogy Évának fiai vagyunk. Volt valamikor egy másik anyánk, ki inséget és nyomort hozott összes gyermekeire, minek folytán vele együtt mindannyian kiűzettek a paradicsomból és egy angyal állíttatott lángoló pallóssal annak kapujához, hogy visszza ne mehessenek. Szegény gyermekek! Lesz-e haszna, ha bebocsáttatásért kiáltotok? Igen, mert mielőtt Isten igazságossága kiűzte volna Évát és gyermekeit, egy másik Anyáról beszélt, ki isteni Fia által jóváteszi majd mindazt a kárt, amit Éva okozott és „megnyitja a mennyek országát minden hívőknek". Mi természetesebb tehát, mint hogy Évának árva, számkivetett fiai ahhoz az Anyához forduljanak, kinek egyetlen gondja az,

hogy őket visszavigye az elvesztett paradicsomba?

És a mi kiáltásunkkal egyesül azoknak a másik számkivetett gyermekeknek a szava, mely szüntelenül fölszáll az égre, hogy: „Meddig? — Meddig?“ Ők is szűz Anyjukat, Máriát szeretnék látni; mert amint letelik egyiknek másiknak számkivetési ideje, ő az, aki leszáll a kapukat kinyitni és őket bevinni abba a „jobb hazába“, amely után oly régen vágyódtak.

Emlékezzünk meg ezekről a lelkekről, valahányszor Salve Reginánkat mondjuk, kik habár szentek, azért mégis száműzött gyermekek és járjunk közbe értök jó Anyánkkal együtt.

Ad te suspiramus. Hozzád sóhajtunk. Minden lélekzetvételünk egy-egy fohászkodás. A fohászkodás pedig arra való, hogy a mi édes Anyánk meghallgassa. Jó volna, ha így is lenne! Az a fohász, mely szűz Anyánknak szól, azt jelenti, hogy mi nem vagyunk elégedetlenek sorsunkkal, nem zúgolódunk, nem háborgunk ellene, hanem csak *fohász-*

kodunk, mint aki jobbat vár és remél, de hosszúnak találja az időt, míg reménye teljesül. Jó mennyei Anyánk nem veszi rossznéven az ilyen fohászkodást, mely csak gyermeki szeretetünkre és bizalmunkra vall és arra bírja őt, hogy várakozásunk idejét megrövidítse.

Gementes et flentes. A fohászok sírással párosulva egyre hallhatóbbakká lesznek, — a számkivetettek siratják elvesztését olyan dolgoknak, melyeket visza nem nyerhetnek, míg haza nem jutnak. Ez az az idő, amikor érzik, hogy „hárfáikat fel kell akasztani“, (Zsolt. CXXXVI.) amikor jókedvnek, örömnek egyáltalán nincs helye. Ilyen idők többször bekövetkeznek a száműzetés földén s ilyenkor van az ideje annak, hogy Anyánkhoz kiáltsunk.

Óh Mária, tekints síránkozó gyermekeidre és amint a szenvedő emberiség nagy fátyola föllebben, „mutasd magad Anyának“, a vígasztalás Anyjának. Jőjj el a szenvedő szívekhez, kik hozzád kiáltanak és értesd meg velök, hogy van számukra öröm és vidámság még a

számkivettetés országában is, amióta fölkelt az igazság napja, „üdvösséggel szárnyain“. Súgjad fülébe minden szíveszakadottnak a reménység és vígasztalás igéit; beszélj nekik jóvátételről, önmegtagadásról, a szenvedésnek határtalan értékéről, míg a fájó szív majd készséggel, sőt örömmel szenved.

In hac lacrimarum valle. Számkivettetésünk földje igazán völgy, a megaláztatás völgye. Ide jött Jézus, hogy megalázza magát egész a kereszthalálig: s azt akarja, hogy gyermekei itt maradjanak, míg a megaláztatások megtanitották őket önmaguk legyőzésére. „Alázkodjál meg tehát Isten hatalmas keze alatt, hogy fölmagasztaljon a látogatás napján“. (I. Péter V. 6.)

Siralom völgye ez, ahol Jézus is sírt; völgy, melyet megszenteltek Magdolnának és Péternek könnyei és számtalan másoké, kik itt tanultak meg szentekké lenni; völgy, ahol minden könny, melyet gyermekei ontanak, eltétetik Isten kincstárába. „Elédbe raktad az én könnyeimet. (Zsolt. LV. 9.)

Két esetben olvassuk, hogy Jézus sírt. Egy-

szer barátainak baján, (Ján. XI. 35.) másszor ellenségeinek bűnei fölött. (Luk. XIX. 41.) Nem kell tehát szégyelnem magamat könnyeim miatt, még ha a zsoltárossal mondhatnám is, hogy: „Könnyeim voltak kenyerem nappal és éjjel". (Zsolt. XLI. 4.) De azon kell lennem, hogy könnyeim Jézuséra emlékeztessenek, hogy azoknak oka ne legyen önszeretet, hanem bánat és fájdalom saját bűneim és másoké fölött, valamint minden fölött, ami Jézus Szívét sérti és bántja. „Akik könnyek közt vetettek, öröm közt aratnak", mert Ő maga „töröl le minden könnyet szemeikről". (Zsolt. CXXV. 5. és Jel. VII. 17.)

Eia ergo advocata nostra. Azért tehát, a mi inségünk és nyomorúságunkért könyörgünk; s ami az anyai szívre még nagyobb hatással van — könyörgünk hozzá, mint *Szószólónkhoz:* mint olyanhoz, ki ügyünket pártfogásába veszi és szól mellettünk a Királynak, elmondja neki szükségeinket, mint ahogy Kánában tette hajdanában. Volt-e valamikor számkivetett gyermekeknek ilyen szószólójuk?

Ilyen, akinek a bíró megigérte, hogy: „Nem fordítja el tőle orcáját?“

Óh Szószólónk, szólj mellettem szent Fiadnál, amikor majd előtte állok, hogy megitéltessem. Abban a rettentő órában emlékezzél meg *Salve Reginaimról*, mert akkor már nem ismételhetem azokat.

Misericordes oculos ad nos converte. Fordítsd hozzánk irgalmas szemeidet! Csak azt kérjük, hogy tekintsen ránk. Mert hiszen egy anyának elég az, ha gyermekét bajban látja. Nem szükség, hogy mondják neki mitévő legyen.

Et Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende. Itt érünk az imádságnak legfőbb pontjához. A száműzött gyermekeknek fohászai, kiáltásai, könnyei mind azért vannak, hogy láthassák Jézust. *És ezen számkivettetés után mutasd meg nekünk méhednek áldott gyümölcsét, Jézust.* „Szeretnők Jézust látni“ (Ján. XII. 21.) és Anyját kérjük, hogy mutassa meg nekünk. Ez nagy dolog. Azért ő gyemekeihez fordulva azt mondja: „Bármit mond nektek,

tegyétek meg !“ — akkor majd meglátjátok szent színét.

„*Ezen számkivettetésünk után* — mutasd meg nekünk.“

Hogy e számkivettetés földjén oly sok bajban vagyok, onnan van, mert nem láthatom Jézust. Ha hitem elég erős volna, állandóan látnám őt és eltűnne a fájdalom. Nem szükséges várnunk, míg végére érünk vándorlásunknak, hogy megláthassuk őt. A mi jó Anyánk sokszor megenged egy-egy pillantást méhének gyümölcsére. Amikor hozzá közel vagyunk, közel vagyunk Jézushoz is. Minden szentáldozás, feloldozás, sőt minden megaláztatás és fájdalom egy-egy alkalom arra, hogy jó Anyánk megmutassa nekünk Jézust, ha csak akarjuk őt látni. És ha majd átevezve ez élet tengerén, ott áll a túlsó parton, hogy végre megmutassa őt, úgy fogjuk találni, hogy ez ugyanaz a Jézus, ki a számkivettetés földén oly sokszor velünk járt, habár szemeink többnyire fogva voltak hitünk hiánya folytán és nem ismertük fel őt.

O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria. Óh jóságos, óh kegyes, óh édes szűz Mária. Megszaporítjuk szavainkat s így igyekszünk valamit kifejezni abból, amit szűz Anyánk iránt érzünk, holott mindezen szavak ugyanazt jelentik, hogy tudniillik ő Anya. Édessége szétárad mint kenet és magához vonz mindeneket. Szívélyességét és szeretetét is ismerte mindenki, amióta a kereszt lábánál állott és Szívébe fogadta összes számkivetett gyermekeit. Soha nem folyamodhatunk hiába a mi édes Anyánkhoz.

Mondjuk tehát megújított bizalommal *Salve Reginánkat*, örvendezve még e siralomvölgyében is, mivelhogy van Anyánk, ki mindenről tud körülöttünk s ki soha meg nem feledkezik rólunk; kinek egyedüli vágya, hogy megmutathassa nekünk méhének áldott gyümölcsét, Jézust; ki megtanít minket az Úrnak énekeit zengeni idegen földön, ép úgy, mint ő énekelte Magnificat-ját; s aki majd egy napon, amikor elmúltak számkivettetésünk napjai, velünk énekli a megvál-

tásnak „mindig új“ dalát Ahhoz, „ki szeretett és megmosott minket a saját vérében“.

Addig is, Anyánk, segíts, hogy béketűrők lehessünk és megtanulhassuk, amire a siralomvölgye tanít bennünket, meg lévén győződve, hogy ha azt itt meg nem tanuljuk, nem fogjuk tudni soha.

Társalgás. Salve Regina!

Dei Genitrix, intercede pro nobis!

TARTALOM:

A szeplőtelen! — — — — — — — — — 5
Szűz Mária születésnapja — — — — — 12
Szűz Mária bemutatása a templomban — — 18
Szűz Mária eljegyzése — — — — — — 27
Üdvözlégy Mária! — — — — — — — 35
Szűz Mária első szava („Hogyan lehessen ez?") 45
Szűz Mária második szava („Íme az Úrnak szolgáló leánya") — — — — — — — 52
Szűz Mária harmadik szava (Erzsébet köszöntése) 59
Szűz Mária negyedik szava (Magnificat) — — 66
Szűz Mária hallgatása — — — — — — 73
Szűz Mária várandósága — — — — — 79
Az istálló — — — — — — — — — 86
Szűz Mária Fiának körülmetéltetése — — — 92
Szűz Mária tisztulása — — — — — — 97
A napkeleti bölcsek és az aprószentek — — 106
Egyptom — — — — — — — — — 112
Szűz Mária ötödik szava („Fiam, miért tetted?") 121
Názáret — — — — — — — — — 128
Szűz Mária hatodik szava („Nincs boruk") — 138
Szűz Mária hetedik szava („Bármit mond, — tegyétek") — — — — — — — — 145
Ki az én anyám? — — — — — — — 150

Szűz Mária negyedik és ötödik fájdalma (Találkozása Jézussal a keresztúton) — — — 156
Szűz Mária hatodik és hetedik fájdalma (Levétel a keresztről és temetés) — — — — 164
Az első dicsőséges titok — — — — — 171
A második és harmadik dicsőséges titok — — 177
Szűz Mária számkivettetése — — — — — 185
Szűz Mária halála — — — — — — — 195
Szűz Mária sírja — — — — — — — 202
„Kicsoda Ő?" (A negyedik dicsőséges titok) 207
Szűz Mária megkoronáztatása — — — — 213
Salve Regina — — — — — — — — 221